

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

ویژه نامه اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران و سی و یکمین دوره انتخاب، معرفی و تجلیل از

نمونه های ملی بخش کشاورزی

دبیر جشنواره: دکتر اسکندر زند

دبیر اجرایی: دکتر کاظم خاوازی

دبیر امور نمونه های ملی بخش کشاورزی: دکتر بهمن امیری لاریجانی

تهیه و تنظیم: دفتر ترویج کشاورزی و منابع طبیعی

(مهندس حسین پیروی، مهندس مسعود پیرو شعبانی، مهندس رمضانعلی قباخلو،

مهندس غلامرضا ضیایی، مهندس سعید رجاآبادی، مهندس علی اصغر پالوج،

مهندس مسعود سیدی نیاسر، مهندس فرهاد جواهری، مریم خسرو بیگی)

نظارت و ویراستاری فنی: دکتر بهمن امیری لاریجانی، دکتر علی اسداله پور

طراح و گرافیک: حمیدرضا منتظری

ناشر: معاونت ترویج سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

سال انتشار: دی ماه سال ۱۳۹۵

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، جنب کلاتری ۱۰۸، ساختمان وزارت جهاد کشاورزی
(دکتر حسابدی)، طبقه ۱۱، دبیرخانه ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی کشور

اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران و سی و یکمین دوره انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

۱۳۹۵

برگزارکننده:

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

با همکاری:

فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

کمیته‌های فنی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

کمیته فنی زیربخش زراعت و باغبانی

مسئول کمیته: مهندس غلامرضا ضیایی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

آقابگی، مهدی	جلیلی مقدم، زهرا	زینانلو، علی اصغر	فرد، سیمین
آقاسی، شهرزاد	جوانشاه، امان الله	سلیمانی، محمد	فلاح زاده، فاخته السادات
ابهری، محمد	جواهری، فرهاد	شاهین فر، شهرام	قباخلو، رمضانعلی
احمدپور، اندیشه	حاجی علی محمدی، سیمین	شرافتی، ابراهیم	قریشی، سید مهدی
اسروش، سعید	حاجیان فر، رامین	شریفی مقدم، محمد	کلهر، خسرو
اسلامی، رسول	حبشی، معصومه	شفیعیان، افشین	کوچکی، احمدرضا
اصغری، حبیبه	حبیبی، داود	شهرستانی، سیدعلی	محسنی، علی
اطاعتی، مریم	حسین نیا، محمود	صادق زاده اهری، داود	محمدیان، رحیم
امیری، حمید رضا	حسینی، فرزانه	صفری نوده، علی اکبر	مسچی، مهدی
برنجی، ناهید	حکیمی، مسعود	ضیایی، غلامرضا	ملک احمدی، همایون
بکوردی، صدیقه	خانمحمدی، علی	طاهری طریق، صادق	منوچهری، فرزین
بنی فاطمه، میرمجید	خدام، مهدی	عباس زاده، مهدی	مومنی، داود
بیضایی، اسماعیل	داداشیان، عاطفه	عربی، امیر	مهدی زاده، سیده پریسا
پورعلی، پریسا	دولتخواه، فلورا	عزیز کریمی، فرامک	نظری، جمشید
پیری، حسین	دهقانپور، زبیده	عصار، محسن	ولی زاده، غلامرضا
توحید، میترا	راشد دوگاهه، افراز	عصمتی، علی	یوسفی، یوسف
توکلی نیک، مرتضی	رحمانی، آیدا	علی سعیدی، محمدرضا	یونسی الموتی، محمد
جباری، حمید	زمانیان، محمد	فتاحی مقدم، الهام	

کمیته فنی زیربخش دام، طیور و آبزیان

مسئول کمیته: مهندس سعید رجاآبادی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

مقدسی، جعفر	رجاآبادی، سعید	احسن طهماسبی، علی
موسوی، سیدمسعود	رجایی، فریبرز	اکبری طارمی، نعمت‌الله
مهدوی روشن، جواد	رجبی، نادر	امیرحاجیلو، سعید
میرزایی، عیسی	زبده، محمدرضا	انوشیروانی، مریم
نجفی، شهناز	سادات بلالی، لیلا	آخوندی، مختار
الوندکوهی، امیرحسین	سماواتی، مهدی	آزادی، غضنفر
یاری، علی محمد	صالح‌زاده، فرهنگ	بخشی، پرویز
یوسفی، معصومه	صفابخش، محمدرضا	برازنده، هادی
	عبداللهی، داراب	پیری، حسین
	عبدی، کاظم	تکمیلی، مهدی
	عیسی‌زاده، صمد	تهرانی، فاطمه سادات
	غلامرضا شیرازی، جواد	ثری، اکبر
	فرسی، محمد	جعفری، بهرام
	محقق، علیرضا	حیدری، محمودرضا
	مصلحی، رسول	خرم، سیف‌الله
	معدنی، وحید	راهنورد، علی

وزارت جہاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت ترویج

کمیته فنی زیربخش آب، خاک و صنایع

مسئول کمیته: مهندس سیدمسعود سیدی نیاسر

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

سکوٹی فر، رقیہ	احسان زادہ، محسن
سنجابی، سجاد	بینا، لادن
سیدی نیاسر، مسعود	پارسا مقدم، مسعود
گلشنی تفتی، ابولفضل	توکلی، علیرضا
مقدس، حسن	حسنی، رضا
مقدم، وحید	خان محمدی، علی
وکیلی فراہانی، اعظم	خلج، محسن
یونسی الموتی، محمد	رجایی، محمد رضا

کمیته فنی زیربخش منابع طبیعی و آبخیزداری

مسئول کمیته: مهندس علی اصغر پالوچ

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

قربانپور، داوود	احسن پور، علا
کامرائی، کامبیز	بختیاری، شہاب
گیلوری، حمید رضا	پالوچ، علی اصغر
لقمانپور، مجید	حسینی، طیبہ
محبوبی، امیر حسین	درویش، امیر کیوان
	شعبانی عمران، تورج

کمیته فنی زیربخش ترویج و تشکله‌ها

مسئول کمیته: مهندس مسعود پیرو شعبانی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

فرتحی، افراسیاب	جهان‌پناه، بیژن	ابراهیم نژاد، مهدی
قاسمی، رشیده	جواهری، فرهاد	ادیب، مرتضی
قباخلو، رمضانعلی	دالوند، مهرداد	اقدسی، سحر
ملکی، عباس	دهقان، ستار	بخشی، اکبر
میرباقری، اکرم سادات	ذبیحی، رضا	برقعی، سیدمحمدتقی
ناوی ثانی، رویا	شریفی، عباس	بلالی، لیل‌اسادات
نوروزیان، فاطمه	طلوعی، منوچهر	بنکدار، طاهره
یزدانی، مریم	عبداللهی، ملاحت	پرتویی، ودود
	عزیزپور، محمود	پیرو شعبانی، مسعود
	علی کرمی، نصرت	توکل‌لی، لیل‌ا

کمیته فنی زیربخش پژوهش و فناوری

مسئول کمیته: دکتر رسول زارع

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

ایزد پناه، کرامت اله	افرازمند، حسین
شریفی تهرانی، عباس	کوچکی، علیرضا
طالقانی، فتح اله	ولدان، مجید
عسکری، حسن	

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۲	سخن نخست
۱۴	پیام وزیر جهاد کشاورزی
۱۶	پیام معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
۱۸	پیام دبیر فرهنگستان علوم
۲۰	بخش اول : نمونه‌های ملی بخش کشاورزی
۲۰	۱) ضرورت و اهداف انتخاب نمونه‌های ملی بخش کشاورزی
۲۰	۲) فرایند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در سال زراعی ۹۵-۱۳۹۴
۲۱	۳) ساختار اجرایی ستاد انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی
۲۵	۱-۳. وظایف دبیرخانه ستاد اجرایی انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی
۲۵	۲-۳. ترکیب کمیته‌های فنی- تخصصی در سطح ملی
۲۵	۱-۲-۳. وظایف کمیته‌های فنی-تخصصی در سطح ملی
۲۶	۳-۳. اعضای کمیته هماهنگی و اجرایی انتخاب نمونه‌های کشاورزی در استان
۲۶	۴-۳. وظایف کمیته اجرایی انتخاب نمونه‌های کشاورزی در استان
۲۶	۵-۳. اعضای کمیته فنی و تخصصی استان
۲۶	۶-۳. وظایف کمیته فنی و تخصصی استان
۲۷	۷-۳. اعضای کمیته اجرایی انتخاب نمونه‌های کشاورزی در شهرستان
۲۷	۸-۳. وظایف کمیته اجرایی انتخاب نمونه‌های کشاورزی در شهرستان
۲۷	۹-۳. وظایف کارشناسان ارزیاب
۲۸	۱۰-۳. اعضای کمیته شناسایی و معرفی در دهستان
۲۸	۱۱-۳. وظایف کمیته شناسایی و معرفی در دهستان
۲۸	۴) شاخص‌های اصلی برای تعیین رشته‌های ملی بخش کشاورزی
۲۹	۵) شاخصهای انتخاب در زیربخشهای تخصصی
۲۹	۱-۵. زراعت و باغبانی
۲۹	۲-۵. دام و طیور

صفحه	عنوان
۲۹	۳-۵. شیلات و آبزیان
۳۰	۴-۵. امور عشایر
۳۰	۵-۵. منابع طبیعی و آبخیزداری
۳۰	۶-۵. آب، خاک و صنایع کشاورزی
۳۱	۷-۵. تشکلهای بخش کشاورزی
۳۱	۸-۵. ترویج و آموزش
۳۱	۶) بررسی آماری نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۴-۹۵
۳۱	۱-۶. وضعیت توزیع کمیته‌های فنی و تخصصی نمونه‌های ملی
۳۱	۱-۱-۶. کمیته فنی زراعت و باغبانی (۴۲ رشته)
۳۲	۲-۱-۶. کمیته فنی امور دام و طیور و آبزیان (۱۷ رشته)
۳۳	۳-۱-۶. کمیته فنی ترویج و تشکلهای بخش کشاورزی (۲۲ رشته)
۳۳	۴-۱-۶. کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری (۱۱ رشته)
۳۴	۵-۱-۶. کمیته فنی آب، خاک و صنایع کشاورزی (۱۰ رشته)
۳۶	۲-۶. بررسی فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه‌های ملی کشاورزی در مقایسه با سال ۱۳۹۴
۳۸	۳-۶. وضعیت پرسشنامه‌های تحت بررسی
۳۹	۴-۶. تعداد پرونده‌های دریافتی و تعداد نمونه ملی به تفکیک و سهم هر استان
۴۱	۵-۶. برگزاری جلسات کارشناسی و تعیین نفرات نهایی
۴۲	۶-۶. توزیع ویژگی‌های فردی نمونه‌ها
۴۲	۱-۶-۶. جنس
۴۳	۲-۶-۶. سطح تحصیلات
۴۴	۳-۶-۶. سن
۴۵	۷) کمیته فنی زیربخش زراعت و باغبانی
۴۵	۱-۷. سیمای زیر بخش زراعت
۵۱	۲-۷. نمونه‌های ملی زیربخش زراعت

صفحه	عنوان
۷۳	۳-۷. سیمای زیر بخش باغبانی
۷۷	۴-۷. نمونه‌های ملی زیربخش باغبانی
۹۹	۸) کمیته فنی زیربخش امور دام، طیور و آبزیان
۱۰۰	۱-۸. سیمای دامپروری
۱۰۴	۲-۸. سیمای شیلات ایران
۱۰۶	۳-۸. سیمای دامپزشکی کشور
۱۰۶	۴-۸. سیمای امور عشایر ایران
۱۰۹	۵-۸. نمونه‌های زیربخش امور دام، طیور و آبزیان
۱۲۷	۹) کمیته فنی زیربخش ترویج و تشکله‌ها
۱۲۸	۱-۹. سیمای ترویج و تشکله‌های بخش کشاورزی
۱۳۳	۲-۹. نمونه‌های زیربخش ترویج و تشکله‌ها
۱۵۷	۱۰) کمیته فنی زیربخش منابع طبیعی و آبخیزداری
۱۵۸	۱-۱۰. سیمای منابع طبیعی و آبخیزداری
۱۶۱	۲-۱۰. نمونه‌های زیربخش منابع طبیعی و آبخیزداری
۱۷۳	۱۱) کمیته فنی زیربخش آب، خاک و صنایع
۱۷۴	۱-۱۱. سیمای آب، خاک و صنایع
۱۷۷	۲-۱۱. نمونه‌های زیربخش آب، خاک و صنایع
۱۸۹	بخش دوم: بخش پژوهش و فناوری
۱۹۰	۱) مقدمه
۱۹۱	۲) اسامی نمونه‌های زیر بخش پژوهش و فناوری
۱۹۲	۱-۲. موسسات پژوهشی برتر
۱۹۲	۱-۱-۲. مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال
۱۹۴	۲-۱-۲. مؤسسه تحقیقات خاک و آب
۱۹۶	۲-۲. پژوهشگر و فناور برتر
۲۰۹	۳-۲. شرکت دانش بنیان برتر
۲۱۴	بخش سوم: برترین‌های شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۵	جدول (۱) تعداد رشته‌ها و سهم هر زیر بخش اجرایی در سال ۱۳۹۵
۳۷	جدول (۲) بررسی شاخص‌های فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در مقایسه با سال ۱۳۹۴
۳۸	جدول (۳) توزیع پرسشنامه‌های تحت بررسی ستاد بر اساس کمیته‌های فنی و تخصصی در سال ۱۳۹۵
۳۹	جدول (۴) توزیع پرسشنامه‌های دریافتی و نمونه ملی به تفکیک استان‌ها و سهم آن‌ها در سال ۱۳۹۵
۴۲	جدول (۵) ساعات کار کارشناسی انجام‌یافته در کمیته‌های فنی تخصصی
۴۳	جدول (۶) توزیع فراوانی پرسشنامه‌های دریافتی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر حسب جنس در سال ۱۳۹۵
۴۳	جدول (۷) توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر اساس سطح تحصیلات در سال ۱۳۹۵
۴۴	جدول (۸) توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر اساس سن در سال ۱۳۹۵
۴۹	جدول (۹) مقایسه عملکرد نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در زیربخش زراعت در سال زراعی (۱۳۹۴-۹۵) با متوسط تولید کشور و جهان
۷۶	جدول (۱۰) مقایسه عملکرد نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در زیربخش باغبانی در سال زراعی (۱۳۹۴-۹۵) با متوسط تولید کشور و جهان
۱۰۱	جدول (۱۱) جایگاه تولیدات محصولات دامی ایران در جهان و خاورمیانه در سال ۱۳۹۲
۱۰۲	جدول (۱۲) توزیع جمعیت دام کشور در سال ۱۳۹۴
۱۰۲	جدول (۱۳) تعداد بهره‌برداران در زیربخش امور دام و طیور
۱۰۳	جدول (۱۴) آمار تولیدات دامی کشور از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۴
۱۵۸	جدول (۱۵) وضعیت جمعیت عشایر کشور و سهم آن از کل جمعیت کشور در دهه‌های گذشته
۱۷۵	جدول (۱۶) گزارش عملکرد طرح‌های عمرانی آب و خاک منتهی به سال ۱۳۹۵

سخن نخست

چهار میلیون نفر، بیشترین سهم را از منابع انسانی بخش کشاورزی به خود اختصاص می دهند. بنابر این با عنایت به در اختیار گرفتن تمامی منابع پایه تولید توسط بهره برداران، برنامه ریزی برای تغییر رفتار حرفه ای آنان در استفاده از منابع پایه، کسب جدیدترین یافته های تحقیقاتی و اطلاع از ابزار های نوین تولید از ضروری ترین برنامه های بخش کشاورزی است. این وظیفه در بخش کشاورزی به عهده معاونت ترویج سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی است که از سال ۱۳۹۲ با طراحی، تدوین و اجرای طرح نظام نوین ترویج درصدد تحقق آن می باشد. این طرح شامل سه بخش ساماندهی و پشتیبانی مراکز جهاد کشاورزی، پهنه بندی و مدیریت دانش می باشد. در بخش مدیریت دانش، نمونه های ملی می توانند در قالب انواع فنون و روش های ترویجی و به نمایش گذاشتن دانش بومی و دانش اکتسابی جدید، نقشی الگویی بسیار مناسبی برای تغییر رفتار حرفه ای سایر کشاورزان ایفا کنند. بنابر این هر ساله معاونت ترویج تلاش می کند تا با معرفی این عزیزان ضمن قدر دانی از زحمات آنان، زمینه ورود آنان

تأمین امنیت غذایی کشور همواره مرهون زحمات و تلاش های گرانسنگ کشاورزان این مرز و بوم بوده است. در این میان، تعدادی از این عزیزان نقش الگویی و سرمشق حرفه ای را برای سایر همکاران خود ایفا می کنند. قدر مسلم حضور این قشر ممتاز در جامعه کشاورزی می تواند با پیامد های ترویجی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی بسیار مثبتی همراه باشد. نمونه های ملی بخش کشاورزی، ظرفیتی بی بدیل تلقی می شوند که با وجود انواع کاستی ها و تنگناهای شغلی، همچنان با اراده ای پولادین و علاقه مندی به کسب همه فنون و دانش روز، از منابع خدادادی به نحو احسن بهره برداری می کنند. در واقع نمونه های ملی، الگو های عملی و واقعی بهره وری در بخش کشاورزی می باشند. بنابراین شناسایی، معرفی و قدردانی از این قهرمانان ملی، اولین قدم برای استفاده از آنان در توسعه بخش کشاورزی است. توسعه در هر بخش و بالاخص در بخش کشاورزی مستلزم توسعه منابع انسانی است. سطح بینشی، دانشی و مهارتی منابع انسانی ارتباط مستقیمی با پایداری و رشد بخش کشاورزی دارد. بهره برداران با جمعیتی بالغ بر

۴۰۰ میلی متر و بالای ۴۰۰ میلی متر، آبخیزداری بیولوژیک و مکانیک، باغ مادری نمونه و همچنین نوغاندار نمونه، نمونه‌هایی از این تغییرات است که از استقبال گسترده‌ای برخوردار بوده است. در سال جاری به منظور:

- ☑ تشویق و معرفی الگوهای موفق در عرصه‌های تولید پایدار و سالم، حفظ منابع پایه و ذخایر ژنتیکی، آموزش و ترویج، پژوهش و فن آوری، بازرگانی، مدیریت و صنایع بخش کشاورزی
- ☑ انسجام و هدایت فعالیت‌های کلیه ذی‌نفعان و مخاطبان بخش با رویکردها و سیاست‌های کلان کشور
- ☑ ایجاد انگیزه‌های لازم برای بازگشت جوانان روستایی به مزارع و واحد‌های تولیدی و توجه به کشاورزان آینده
- ☑ ارائه تصویر شفاف‌تر از ظرفیت‌های بخش کشاورزی به جامعه و توجه بیشتر مسئولین به بخش کشاورزی به عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های تأثیرگذار در امنیت ملی کشور

سی و یکمین آیین تجلیل از نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در قالب اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران نهادینه شد تا از بخش دیگری از منابع انسانی فعال و موثر در توسعه بخش کشاورزی شامل شرکت‌های دانش بنیان، فناوران، پژوهشگران و مؤسسات برتر پشتیبان تولید قدردانی شود. در پایان از تمامی عزیزانی که در طول یکسال گذشته برای برگزاری این مراسم ما را یاری نمودند؛ صمیمانه سپاسگزاری می‌نمایم.

کاظم خاوازی

معاون ترویج سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
دبیر اجرایی اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران

به عنوان مدرسین واقعی عرصه‌های تولیدی را بیش از پیش فراهم نماید. وزارت جهاد کشاورزی تلاش می‌نماید تا با سرمایه‌گذاری و توجه جدی‌تر به بخش ترویج ضریب پوششی و خدمات‌رسانی ترویج را افزایش داده و فاصله بین میانگین عملکرد هر محصول در کشور را با رکوردهای بدست آمده توسط نمونه‌های ملی کاهش دهد.

با تلاش و جدیت و پیگیری‌های بعمل آمده در دفتر ترویج کشاورزی و منابع طبیعی و همکاری بخش‌های اجرایی و تحقیقاتی، همه همکاران محلی و استانی بالاخص مدیران هماهنگی ترویج سازمان‌های جهاد کشاورزی، فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۵ از خلاقیت‌های ویژه‌ای نسبت به سال‌های قبل برخوردار است به نحوی که قبل از شروع فرآیند انتخاب، کلیه پرسشنامه‌ها و شاخص‌های انتخاب نمونه‌ها با نظرخواهی از بخش‌های اجرایی و تحقیقاتی ذی‌ربط در سطح ملی و استان، اصلاح گردید. همچنین برای اولین بار، آئین نامه و دستورالعمل نمونه‌ها پس از ساعت‌ها کار کارشناسی تهیه و در سایت دفتر ترویج بارگذاری شد. در کمیته دام و آبزیان نیز از سیستم مکانیزه در کلیه فرآیند شناسایی و انتخاب بهره‌گیری شد. لذا مجموعه فرآیندهای اصلاحی مذکور باعث شد تا در مقایسه با سال گذشته، فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه‌ها، به رغم رشد ۱۸/۵ درصدی حجم پرونده‌ها، از نظر زمان حدود سه ماه زودتر خاتمه یابد. بعلاوه در سال جاری سعی شد تا دغدغه بسیاری از معاونین محترم وزارت متبوع درخصوص ایجاد رشته‌های جدید متناسب با اهداف اقتصاد مقاومتی و همچنین ایجاد فضای مناسب رقابتی برای استان‌هایی که محدودیت‌های اقلیمی آنها را از داشتن نمونه ملی محروم می‌ساخت مرتفع گردد. ایجاد رشته‌های جدید گندم آبی برای اقلیم سرد و معتدل و اقلیم گرم، گندم دیم در مناطق زیر

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت ترویج

پیام وزیر محترم جهاد کشاورزی در مراسم تجلیل از نمونه‌ها

بخش کشاورزی به عنوان رکن اقتصاد ایران، بدون تردید باید با نگاه اقتصاد مقاومتی اداره شود و به جرات می‌توان گفت که تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، در بخش کشاورزی و با افزایش کمی و کیفی تولید با نگاه ویژه به کشاورزان نخبه و نقش الگویی و آموزشی آنان محقق خواهد شد. در همین راستا یکی از مجموعه‌هایی که تلاش کرد اقدام و عمل را به منصفه ظهور رساند وزارت جهاد کشاورزی است. در نتیجه اقدامات صورت گرفته، مجموع تولیدات بخش کشاورزی در طی سال‌های ۹۴-۱۳۹۲ رشد ۱۵/۴ درصدی داشت که از ۹۷ میلیون تن در سال ۱۳۹۲ به ۱۱۲ میلیون تن در سال ۱۳۹۴ رسید و این مهم یکی از دستاوردهای بزرگ دولت یازدهم محسوب می‌شود. همچنین ایران در حال حاضر به عنوان یازدهمین قدرت برتر تولید گندم در جهان شناخته شده است که این موفقیت نشأت گرفته از تلاش کشاورزان و پشتیبانی‌های فنی و علمی از آنان است. در این بین، نقش نیروی انسانی نخبه و

بررسی روند تحول اقتصادی در جوامع، گویای نقش و اهمیت ویژه بخش کشاورزی در توسعه پایدار آنهاست؛ چرا که تولید بیشتر در بخش کشاورزی، توسعه سایر زیر بخش‌های اقتصادی را نیز در پی خواهد داشت. کشاورزی در کشور ما نیز طبق فرمایشات بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، محور توسعه است. تنوع بسیار گسترده، شرایط سرزمین و منابع در دسترس، همه و همه بر ظرفیت‌ها و امکانات بالقوه و بالفعل بخش کشاورزی در سطحی وسیع، دلالت دارد؛ به‌طوری که هم اکنون با هم افزایی توانمندی‌های داخلی به لطف خدای متعال، ایران در زمینه کشاورزی و باغداری، در برخی محصولات کشاورزی، دارای رتبه‌های بالا و تک‌رقمی در سطح جهانی است. با توجه به شرایط سیاسی و اقتصادی نظام بین‌الملل و نوع تعاملات اقتصادی ایران با کشورهای دیگر، یگانه راه استقرار ثبات و امنیت ملی، تکیه بر اقتصاد مقاومتی و دستیابی به امنیت غذایی است.

بر این اساس همه ساله و به پاس تقدیر و تشکر و قدردانی، وزارت جهاد کشاورزی رسالت خود می‌داند که از این قهرمانان عرصه تولید به نحو شایسته‌ای تجلیل به عمل آورد و به جامعه کشاورزی و در نگاهی وسیع‌تر، به مردم عزیز ایران معرفی نماید. از این رو امسال به لطف خدا و در پیشگاه ملت بزرگ ایران، اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران و سی و یکمین دوره تجلیل از نخبگان و برگزیدگان بخش کشاورزی را با عزمی افزون و محتوایی غنی‌تر برگزار می‌کنیم.

انتخاب نمونه‌های بخش کشاورزی با معرفی پژوهشگران، فناوران، تولیدکنندگان و سایر فعالان بخش و تشویق و حمایت از آنان، در واقع سعی در ایجاد یک رقابت سالم و نیز ایجاد انگیزه برای مشارکت در برنامه‌های ترویجی و در نهایت افزایش تولید دارد. در این شرایط خاص، به نظر می‌رسد حمایت دولتمردان از تولیدکنندگان بخش کشاورزی و جدیت بیشتر کشاورزان در استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود ضرورتی انکارناپذیر است؛ چرا که ارائه به موقع خدمات مورد نیاز کشاورزان به ویژه تأمین به موقع نهاده‌های تولید، قیمت‌گذاری مناسب محصولات و نیز خدمات ترویج کشاورزی از طریق تخصیص منابع اعتباری لازم برای استقرار کامل "نظام نوین ترویج کشاورزی"، زمینه ترغیب کشاورزان برای افزایش کمی و کیفی تولیدات را در بخش کشاورزی به دنبال خواهد داشت.

محمود حجتی
وزیر جهاد کشاورزی

نهاده ترویج کشاورزی، نقشی بی بدیل است. با توجه به شکاف و فاصله زیاد میانگین تولید با نمونه‌های ملی کشوری، وزارت جهاد کشاورزی با "طراحی و نوسازی نظام ترویج کشاورزی کشور" و استقرار آن در کل کشور در قالب "نظام نوین ترویج کشاورزی" از طریق حضور مستمر مروجین مسئول پهنه‌ها در عرصه‌های تولیدی و ارتباط مستمر با کشاورزان و انتقال یافته‌های نوین، اقدام اساسی در خصوص پر نمودن این شکاف و در نتیجه تحقق اقتصاد مقاومتی انجام داده است. مصرف بهینه نهاده‌ها، افزایش راندمان آبیاری و کاهش ضایعات تولید در محصولات زراعی و باغی، کاهش بار میکروبی و بیماری‌ها در دام و طیور و افزایش ضریب بهداشتی واحدهای تولیدی و افزایش مشارکت مردم در پروژه‌های منابع طبیعی و آبخیزداری مرهون حضور مستمر و فعال عاملان ترویج به ویژه مروجان از یک سو و نخبگان بخش کشاورزی از سوی دیگر است. با نگاه به برخی از مهمترین شاخص‌های انتخاب تولیدکنندگان نمونه بخش کشاورزی شامل تولید محصول سالم، افزایش بهره‌وری آب و خاک، استفاده از روش‌های مدیریت تغذیه، حفاظت از خاک، اجرای روش‌های نوین آبیاری و استفاده از بذر و نهال اصلاح شده تولید داخل، متوجه می‌شویم که توفیق کم نظیر نخبگان، حاصل انطباق عملکرد آنها با شاخص‌های تعریف شده و استاندارد در زیربخش‌های مختلف کشاورزی است. هنر کشاورزان نمونه این است که با خلاقیت، تفکر و عزمی کامل، ایده‌های نو را به کار گرفته و منطق کارشناسی را در تولید، بر اساس شاخص‌ها و سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی، نهادینه نموده‌اند.

پیام معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج به مناسب تجلیل از نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

کشاورزی به عنوان محور توسعه در سایه مکتب آموزش و ترویج، نقش قابل توجهی در تحقق خوداتکایی و امنیت غذایی کشور ایفا می نماید.

تحولات کم نظیر در افزایش بهره‌وری تولید در واحد سطح و ترویج و توسعه کشاورزی دانش بنیان و افزایش نفوذ و ضریب پوشش یافته‌های تحقیقاتی به عرصه‌های تولیدی، شاهی بر این مدعا و مرهون حضور فعال و مؤثر عوامل ترویج و نیز نخبگان تولید در عرصه‌های مختلف کشاورزی و منابع طبیعی است. استفاده از کشاورزان پیشرو و نمونه در فعالیت‌های ترویجی با اهدافی چون الگوسازی برای سایر کشاورزان و بهره‌برداران و استفاده از توان علمی و تجربی آنان به منظور اشاعه نوآوری‌های سودمند و نیز اطلاع‌رسانی ترویجی، از جمله رهیافت‌های رایج در راستای جلب مشارکت نیروهای محلی و بکارگیری این دسته از کشاورزان در پیشبرد برنامه‌های ترویجی است. در همین

به مناسبت برگزاری اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران و سی و یکمین دوره انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی، بر خود لازم می‌دانم به نمایندگی از مجموعه بزرگ تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی کشور، از همه شما تلاشگران عرصه اقتصاد و حماسه‌سازان ملی تولید، صمیمانه قدردانی و سپاس‌گزاری نمایم. قدر مسلم سفره‌های رنگین خانواده‌های ایرانی، مدیون مجاهدت‌های شبانه‌روزی بهره‌برداران و مرهون درایت، اندیشه‌ورزی و تلاش‌های مستمر و حرفه‌ای همه شما عزیزان است. امسال به برکت پیام امیدبخش «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» افق پیش روی کشور برای ایرانیان به ویژه شما تلاشگران عرصه‌های تولید، نویدبخش آینده‌ای روشن و غرورانگیز است. بدون تردید نیروی انسانی ماهر، پیشرو و توانمند و در یک کلام «انسان توسعه یافته» در رأس هرم مؤثر در تحقق این شعار راهبردی قرار دارد. منابع انسانی بخش

وضعیت علمی، فنی، آموزشی و پژوهشی ارائه پیشنهاد در زمینه بهبود و ارتقای آن به مراجع ذی‌ربط و ایجاد انگیزه در ذی‌نفعان و دست‌اندرکاران برای توجه بیشتر به مسائل و مشکلات بخش کشاورزی، اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران و سی‌ویکمین دوره معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی برگزار می‌شود.

در پایان ضمن عرض ارادت صمیمانه و تشکر مجدد از شما فعالان و تولیدکنندگان برتر بخش کشاورزی و به امید اینکه شعار «تولید دانش بنیان، رکن اقتصاد مقاومتی» در همه عرصه‌های کار و فعالیت در بخش کشاورزی هر چه زودتر محقق شود، شما را به خدواند بزرگ می‌سپارم.

اسکندر زند

معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
و دبیر اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران

دی ماه ۱۳۹۵

راستای یکی از فعالیت‌های مهم نهاد ترویج در کشور ما، شناسایی، انتخاب، معرفی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های بی‌نظیر نمونه‌های بخش کشاورزی است که از آنان به عنوان قهرمانان تولید یاد می‌شود. بنابر همین ملاحظات از حدود سه سال گذشته طرح کانون‌های یادگیری از سوی این سازمان، به تمام استان‌ها ابلاغ شد و واحدهای تولیدی نمونه در قالب شیوه‌نامه‌ای مدون، محل نشر یافته‌های تحقیقاتی، دانش و فناوری‌های نوین قرار گرفت که خوشبختانه با توفیقات قابل ملاحظه‌ای همراه بوده است. در اینجا از فرصت استفاده کرده و از کلیه مسئولان امر، خاصه کانون‌های خبرگان کشاورزی و مدیریت‌های ترویج استان‌ها تقاضا دارم با جدیت کامل و تمام توان، نسبت به پیاده‌سازی شایسته این طرح که با هدف بهره‌گیری ترویجی از ظرفیت‌های جوشان نخبگان کشاورزی طراحی شده اقدام نمایند و در اولویت فعالیت‌های حرفه‌ای خود قرار دهند.

در سال جاری با هدف تقویت ارتباط و تعامل بیشتر تولیدکنندگان، پژوهشگران و فناوران عرصه کشاورزی، تبیین چهره واقعی و جایگاه بخش کشاورزی و ارتقای آن؛ شناسایی تولیدکنندگان علوم کشاورزی، مصرف‌کنندگان آن‌ها و حلقه‌های واسط و تکمیل‌کننده فرایند به صورت حقیقی و حقوقی؛ آشنایی و تعامل بیشتر بین ذی‌نفعان زنجیره تأمین از جمله مراکز پژوهشی، پژوهشگران، مروجین و مدرسین دولتی، دانشگاهی و غیردولتی، سرمایه‌گذاران، صاحبان صنعت، تولیدکنندگان تجاری و بررسی و تحلیل

به گواه شواهد علمی، ایران مهمترین خاستگاه اهلی‌سازی گیاهان و حیوانات بوده و تنها منزلگاه ظهور حرفه کشاورزی در مناطق خشک جهان است. نیاکان ما در بیش از ده قرن پیش برای اولین بار با سکنی‌گزینی در دشتها و کوهپایه‌های این سرزمین به کشت و زرع پرداختند. برخی گیاهان نظیر گندم به دست ایرانیان اهلی شده است. این محصول در مقیاس جهانی در بین کلیه گیاهان زراعی بیشترین سطح زیر کشت را به خود اختصاص داده است. بدین‌ترتیب نقش ایرانیان در تمدن غذایی جهانی کاملاً بارز است همگام با توسعه کشاورزی در این سرزمین فناوری‌های مورد نیاز به ویژه در زمینه بهره‌برداری از منابع آبی زیرزمینی نیز ابداع شد. و در این زمینه بدون تردید کاریز یا قنات‌که اساس بهره‌برداری از آب در مناطق خشک است از پیچیده‌ترین فناوری‌های زمان خود می‌باشد. نظام‌های دامپروری عشایری که همگام با توسعه زراعت شکل گرفت از جمله دستاوردهایی است که از مبانی بوم‌شناختی متکی بر سازگاری با محیط و بهره‌برداری از منابع موجود مبتنی بر اصل مشارکت و همیاری برخوردار بوده است. در این رهگذر نقش ایرانیان در حفظ ذخایر ژنی گیاهان و دام‌ها به حدی است که هم‌اکنون نیز ایران یکی از منابع غنی تنوع‌زیستی جهانی است.

بدون تردید این نقش جز در سایه بهره‌برداری بهینه و پایدار از منابع کمیاب منطقه خشکی که ما در آن قرار داریم شکل نگرفته است و در این راستا دانش بومی که از کشاورزان ایران برای جهانیان به ارمغان گذاشته شده است مبتنی بر پاسداشت ارزش طبیعت و محیط زیست و بهره‌برداری پایدار از منابع است.

هم‌اکنون نیز ایران متناسب با جمعیت موجود در آن از نظر سهمی که در تولید مواد غذایی جهان دارد قابل ملاحظه است. با توجه به اینکه حدود یک درصد جمعیت جهان در کشور ما زندگی می‌کند نزدیک به یک درصد مقدار مواد غذایی جهان نیز در این کشور تولید می‌شود. تنوع محصولات کشاورزی

بهره‌برداری بهینه و پایدار از منابع کمیاب

کشور بسیار مورد توجه جامعه کشاورزی جهانی است و در برخی محصولات حائز رتبه‌های اول و دوم می‌باشیم. برخی از محصولات ما علیرغم اینکه در مناطق مشابهی از جهان نیز کشت می‌شود ولی از نظر کیفی کم‌نظیر می‌باشند. زعفران محصولی ایرانی است و در سطح جهان کاملاً شناخته شده است و در حال حاضر از مجموع ۳۳۰ تن زعفران تولید در جهان ۳۰۰ تن آن به ایران اختصاص دارد. گلاب ایران زبانزد خاص و عام در جهان است و خشکبار تولیدی ما در بازارهای جهانی جایگاه ویژه‌ای دارد، پسته همیشه با نام ایران همراه است و در آینده نیز چنین خواهد بود. گیاهان دارویی ایران در سایه وجود دانشمندان و طبیبان ارزشمندی چون بوعلی‌سینا جایگاه خاص خود را در مقیاس جهانی حفظ کرده است و این محصولات در بازارهای جهانی شناخته شده می‌باشند.

در حال حاضر نیز کشاورزی کشور از نظر به‌کارگیری نیروی کار بعد از بخش خدمات قرار دارد و بیش از ۱۰ درصد تولید ناخالص ملی را شامل می‌شود و بخش عمده نیاز غذایی جمعیت کشور با ضریب خود کفایی بالایی را تأمین می‌کند. بدین ترتیب ضرورت بازبانی پیشینه درخشان این حرفه مقدس در قالبی پایدار و با بهره‌برداری بهینه از منابع کمیابی که در دسترس داریم بیش از پیش احساس می‌شود. این مهم جز در سایه تلاش در جهت حفظ منابع پایه و محیط زیست و بهره‌برداری مطلوب از آن میسر نخواهد شد.

در شرایط کنونی ما در رابطه با منبع گرانبهای آب با مشکل روبرو هستیم و چون بخش عمده آب در عرصه‌های کشاورزی مصرف می‌شود حل این مشکل جزء با برنامه‌ریزی جامع میسر نخواهد بود. اطلاع‌رسانی به آحاد جامعه در جهت تقویت هویت حرفه کشاورزی و بازنگری و باز تعریف این حرفه به صور مختلف از جمله برگزاری گردهمایی‌ها، همایش‌ها و جشنواره‌ها امری کاملاً ضروری است. اینجانب ضمن عرض تبریک و تقدیر از برگزارکنندگان این جشنواره ملی، امیدوارم در سایه همدلی و همفکری در کلیه زمینه‌ها و به‌خصوص در امر حیاتی تأمین غذای سالم برای جامعه براساس حفظ و حراست از منابع طبیعی بتوانیم دین خود را به نسل‌های بعد ادا نموده و میراث گذشتگان خود در رابطه با ارتقاء جایگاه رفیع بزرگران ایرانی در عرصه‌های تولید غذای جهانی حفظ نمائیم.

حسین نمازی

دبیر فرهنگستان علوم

۱) ضرورت و اهداف انتخاب نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

کشاورزی به عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های تولیدی کشور، متولی اصلی در حوزه تأمین امنیت غذایی به شمار می‌رود. در این فرآیند، نیروی انسانی دارای نقشی محوری در توسعه پایدار بخش کشاورزی است و به تمامی کارگزاران این بخش و تولیدکنندگان آن، به عنوان توانمندی‌های بالقوه در عرصه امنیت غذایی نگریسته می‌شود که باید در جهت رشد و شکوفایی این توانمندی‌ها و تبدیل آن‌ها به قابلیت‌های بالفعل تلاش شود. وزارت جهاد کشاورزی به منظور ایجاد زمینه ترغیب فعالان عرصه تولید کشاورزی در سطح کشور، توجه مسئولین، تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران کشور به وضعیت کشاورزان، ایجاد زمینه برای ارائه کمبودها و مشکلات کشاورزان، معرفی تولیدکنندگان برتر بخش و فراهم نمودن بستری الگوساز برای تأسی سایر بهره‌برداران، همه ساله نسبت به شناسایی، انتخاب و معرفی تولیدکنندگان برتر اقدام می‌نماید.

بدون شک، انجام این امر مهم در راستای دستیابی و تحقق اهدافی است که اهم آن‌ها را می‌توان به شرح ذیل بیان نمود:

- ارج نهادن به زحمات و تلاش روستاییان، تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی و ارتقای شأن و جایگاه و اهمیت حرفه و شغل کشاورزی در جامعه.
- ایجاد انگیزه و رقابت سالم میان شاغلان بخش کشاورزی

و تشویق آنان به ادامه فعالیت سازنده تولیدی.
- معرفی الگوی عملی و قابل اعتماد در بین تولیدکنندگان، روستاییان و عشایر به منظور الگوبرداری سایر تولیدکنندگان و بهره‌برداران.
- طرح مسائل و مشکلات روستاییان در سطوح ملی، استانی، شهرستانی و محلی با مسئولین مربوطه.
- خارج نمودن تولیدکنندگان، روستاییان و عشایر از انزوای آشنایی با حقوق خود به وسیله ایجاد تشکلهای صنفی.
- فراهم نمودن زمینه مساعد برای تبادل تجربیات.
- تشویق و ترغیب فعالیتهای تولیدی در مناطق روستایی.
- فراهم نمودن زمینه مساعد به منظور برقراری ارتباط تولیدکنندگان با مسئولان عالی رتبه کشوری.

۲) فرایند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در سال زراعی ۹۵-۱۳۹۴

در سال زراعی ۹۵-۱۳۹۴ فعالیت ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی براساس روال همه ساله از شروع فصل زراعی آغاز شد و ستادهای شهرستانی، استانی و ملی بر حسب وظیفه‌مندی خاص خود به شناسایی و ثبت نام از داوطلبان و کاندیداهای برتر در سطوح و رشته‌های مختلف اقدام نمودند. به منظور ساماندهی، مکانیزه کردن و در نهایت تسهیل فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه‌ها، تمام پرسشنامه‌ها و شاخص‌های انتخاب با همکاری بخش‌های اجرایی،

(۲۷۲ پرسشنامه)، انتخاب شده و توسط کارشناسان ارزیاب هر کمیته، مورد بررسی میدانی قرار گرفتند. پس از بازدیدهای میدانی و ارزیابی نزدیک و تعیین حدود صحت پرسشنامه‌های دریافتی و طی جلسات متعدد داوری، نمونه ملی در هر رشته انتخاب و به ستاد معرفی شدند. در مجموع حدود ۱۶۰۰ ساعت کار کارشناسی برای فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۵ انجام شده است.

براساس تصمیمات اتخاذ شده در کمیته برنامه‌ریزی و سیاستگذاری، تعداد ۱۰۲ رشته برای رقابت در سال جاری مصوب، و بر این اساس تعداد ۱۰۲ نفر از کاندیداهای بخش کشاورزی به عنوان نمونه ملی انتخاب شدند.

۳) ساختار اجرایی ستاد انتخاب و معرفی

نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

به منظور شناسایی و انتخاب نمونه‌های ملی بخش کشاورزی، ستاد انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی با حضور نمایندگان کلیه بخش‌های مرتبط و با محوریت ترویج در سطوح شهرستان، استان و ملی تشکیل می‌شود. افراد واجد شرایط از سطح دهستان، شناسایی و با کسب امتیازات لازم به سطوح بالاتر راه می‌یابند و در نهایت در سطح ملی انتخاب و معرفی می‌شوند.

بخش‌های فنی و تخصصی، وظیفه پیگیری فرایند انتخاب نمونه‌ها از زمان تهیه پرسشنامه‌های ارزیابی، ارسال آن به استان‌ها، حسن نظارت بر تکمیل پرسشنامه‌ها، شرکت در

مؤسسات تحقیقاتی و استان‌ها اصلاح و در سایت دفتر ترویج کشاورزی و منابع طبیعی بارگذاری و بخش‌هایی از این فرآیند نیز مکانیزه شد. همچنین درخصوص روش‌های کیل‌گیری، دستورالعمل‌های فنی و تخصصی مربوط به هر محصول با مشارکت کارشناسان تخصصی تدوین و برای اجرا به استان‌های کشور ارسال شد. فعالیت شناسایی در استان‌های گرمسیری از فروردین ماه و در سایر استان‌ها به طور رسمی از تیرماه آغاز شد. استان‌های کشور، براساس تقویم زمانی در چهار مرحله اصلی و یک مرحله نهایی (جمعاً در پنج مرحله)، اقدامات مربوط به شناسایی، انتخاب و معرفی نفرات برتر را عملیاتی نمودند و در مجموع، تعداد ۱۰۰۶ پرسشنامه به دبیرخانه ستاد ارسال شد. از میان پرسشنامه‌های دریافت شده، تعداد ۲۰ پرسشنامه به دلایل مختلف از جمله: نواقص پرونده، عدم استفاده از پرسشنامه‌های رسمی، استانی بودن رشته‌ها و غیرمرتبط بودن با رشته‌های مصوب، حذف و در نهایت، تعداد ۹۸۶ پرسشنامه پس از ثبت در دبیرخانه ستاد برای بررسی فنی و کارشناسی به کمیته‌های فنی و تخصصی داوری ارسال گردید.

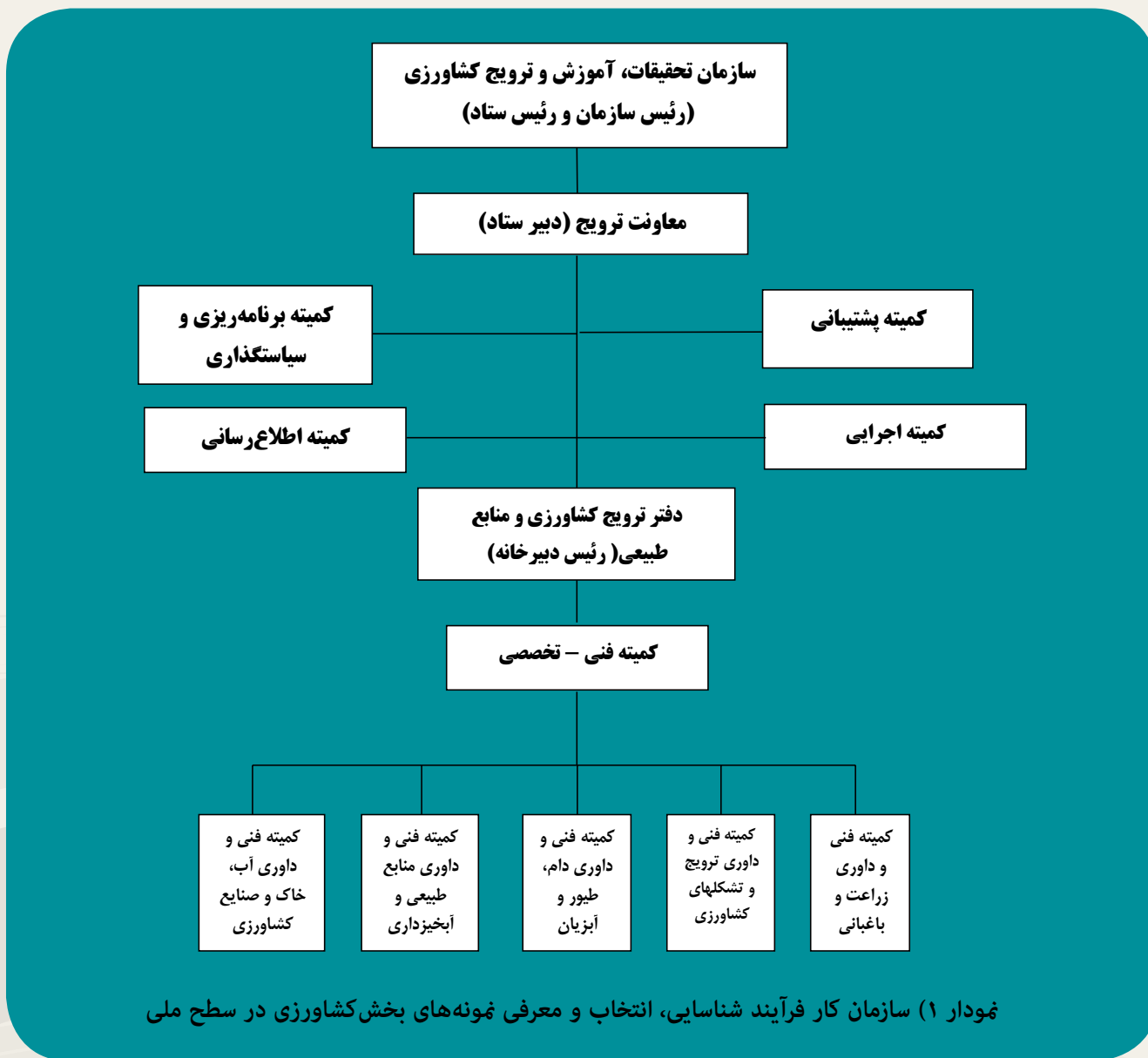
پرسشنامه‌های دریافتی از استان‌های کشور، پس از بررسی اولیه و اخذ کد ثبت در ستاد مرکزی تفکیک و به کمیته‌های فنی و تخصصی داوری ارجاع داده شدند. در این کمیته‌ها، مراتب بررسی فنی و ارائه امتیاز به هر پرسشنامه انجام شده و در نهایت از بین پرسشنامه‌های هر رشته، سه پرسشنامه با بیشترین و دقیق‌ترین امتیازدهی

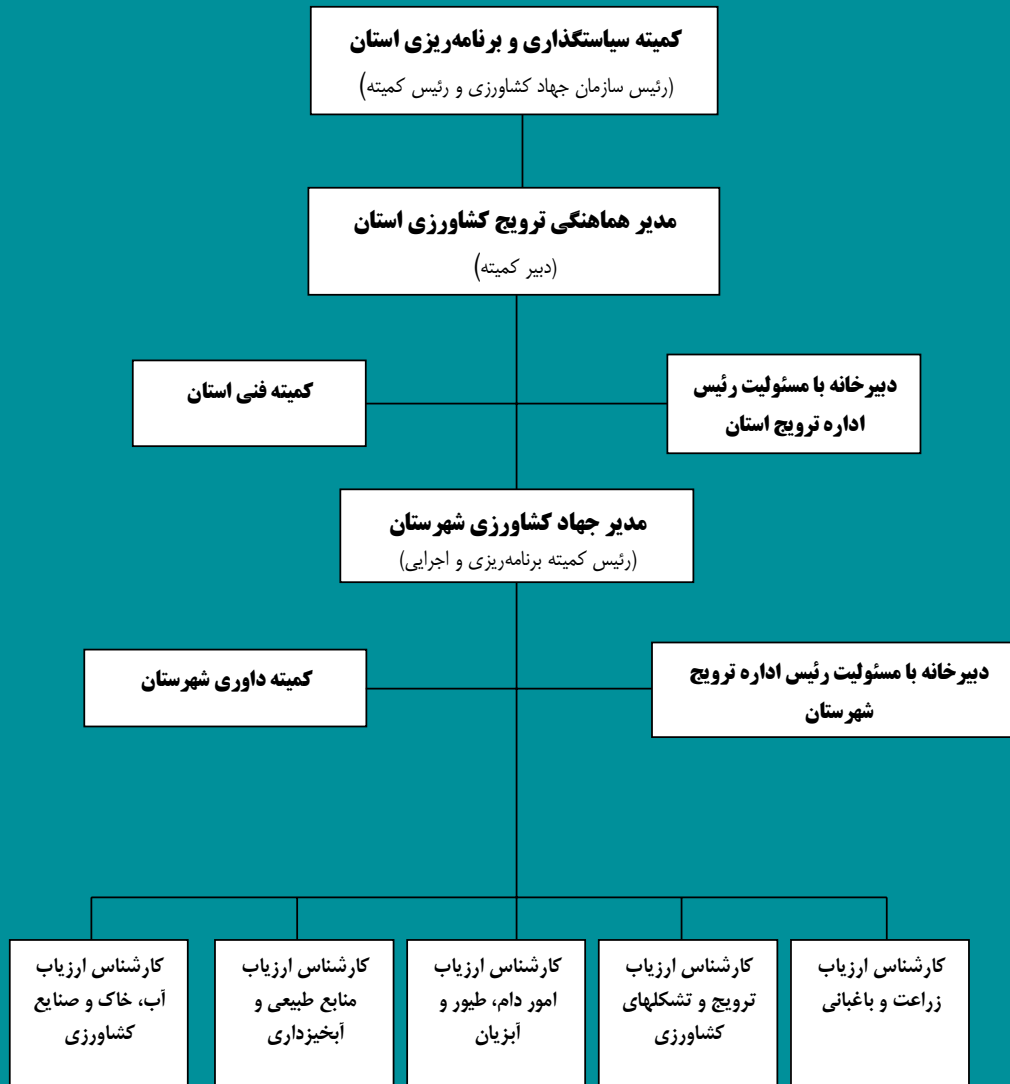

فرآیند ارزیابی نهایی، کیل گیری، ثبت رکورد و انتخاب نهایی در کمیته داوری را بر عهده دارد. برای تقویت و تخصصی‌تر نمودن این بخش، کمیته‌های فنی و تخصصی با عناوین ذیل و مشارکت کارشناسان ترویج، بخش‌های اجرایی، تحقیقات و کشاورزان خبره تشکیل و فعالیت می‌نمایند.

- کمیته فنی زراعت و باغبانی
- کمیته فنی دام، طیور و آبزیان
- کمیته فنی ترویج و تشکلهای بخش کشاورزی
- کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری
- کمیته فنی آب، خاک و صنایع کشاورزی

تشکیلات اجرایی و سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سطوح ملی و استانی در نمودار ۱ و ۲ نشان داده شده است.

نمودار ۲) سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سطوح استانی

۱-۳. وظایف دبیرخانه ستاد اجرایی انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

- ۱) پیگیری اجرای برنامه‌های کمیته سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی از طریق تشکیل جلسه ماهانه
- ۲) ایجاد سیستم ارتباطی مناسب با کمیته‌های ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های کشاورزی
- ۳) انعکاس نظرات سایر کمیته‌های ستاد به کمیته سیاستگذاری و برنامه‌ریزی
- ۴) تهیه و تدوین آیین‌نامه شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی
- ۵) ثبت پرونده‌های ارسالی استان‌های کشور منطبق با سیاست‌های اعلام شده از سوی ستاد
- ۶) تشکیل بانک اطلاعات نمونه‌های بخش کشاورزی در سطوح ملی، استان و شهرستان
- ۷) هماهنگی تشکیل کمیته‌های فنی و اجرایی مراسم معرفی نمونه‌های ملی
- ۸) تهیه اطلاعات و منابع خبری جهت انعکاس اخبار مربوط به انتخاب نمونه‌های ملی از طریق روابط عمومی
- ۹) تهییدات اجرایی لازم جهت برگزاری جلسات توجیهی برای دست‌اندرکاران انتخاب نمونه‌های ملی و استانی فعال‌سازی گروه‌های موضوعی دفتر در زمینه برنامه‌ریزی به منظور مشارکت و بهره‌گیری از نمونه‌های بخش کشاورزی در برنامه‌های ترویجی

۲-۳. ترکیب کمیته‌های فنی- تخصصی در سطح ملی

- ۱) متخصص موضوعی از تحقیقات
- ۲) نماینده تخصصی معاونت اجرایی و سازمان‌های ذی‌ربط
- ۳) رئیس گروه و کارشناس ترویج از گروه‌های تخصصی ترویج
- ۴) نماینده موضوعی از مجمع ملی خبرگان بخش کشاورزی

۱-۲-۳. وظایف کمیته‌های فنی-تخصصی در سطح ملی

- ۱) بررسی نهایی پرسشنامه‌های انتخاب شده در سطح ملی و کشوری
- ۲) داوری و انتخاب نفرات اول کشوری در هر رشته
- ۳) بازدید از نمونه‌های استانی به منظور انتخاب نفر برتر

۳-۳. اعضای کمیته سیاستگذاری و برنامه ریزی استان

- ۱) رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان (رئیس کمیته)

- ۲) مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی (دبیر کمیته)
- ۳) نماینده تام‌الاختیار اتحادیه‌ها یا تعاونیه‌های مرتبط (عضو کمیته)
- ۴) نماینده تام‌الاختیار بخش‌های تخصصی، معاونت و سازمانهای ذیربط (عضو کمیته)

۳-۴. وظایف کمیته سیاستگذاری و برنامه‌ریزی استان

- ۱) نظارت بر حسن اجرای فعالیت انتخاب نمونه‌های بخش کشاورزی بر اساس اهداف و سیاست‌های کلان تعیین‌شده
- ۲) تعیین اهداف و سیاست‌های کلان ستاد براساس دستورات ارسالی از ستاد مرکزی
- ۳) بررسی تخصصی بودجه و امکانات موردنیاز
- ۴) تأیید نهایی نمونه‌های منتخب استان
- ۵) بررسی میزان مشارکت مؤسسات بخش‌های غیردولتی در فرآیند انتخاب و تجلیل از نمونه‌های بخش کشاورزی استان
- ۶) نحوه همکاری با نهادهای خارج سازمان و جذب امکانات از سوی آنان
- ۷) بررسی و اقدام در انعکاس اخبار انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی استان

۳-۵. اعضای کمیته فنی استان

- ۱) مدیر یا نماینده تام‌الاختیار بخش تخصصی استان (رئیس کمیته)
- ۲) رئیس اداره ترویج استان (دبیر کمیته)
- ۳) نمایندگان مدیریت‌های مرتبط تحقیقاتی، اجرایی، تخصصی و فنی (عضو کمیته)
- ۴) نمایندگان اتحادیه و تعاونی‌های مربوطه (عضو کمیته)

۳-۶. وظایف کمیته فنی و تخصصی استان

- ۱) زمانبندی به منظور روند انتخاب نمونه‌ها در بخش‌های مختلف
- ۲) نحوه ارتباط و میزان اختیارات و وظایف ستاد استانی و معاونت‌های سازمان براساس دستورالعمل‌های ارسالی
- ۳) بررسی مسائل و مشکلات ایجاد شده در روند کار انتخاب نمونه‌های کشاورزی در بخش‌های مختلف و بررسی نظرات و پیشنهادات
- ۴) ارائه گزارش تشکیلات انتخاب نمونه‌های کشاورزی به معاونت و مدیریت‌ها توسط نمایندگان مربوطه

- (۵) بحث در مورد نمونه‌های منتخب استانی معرفی شده از سوی تشکیلات مربوطه در معاونت و مدیریت‌ها
- (۶) بررسی نحوه همکاری و دخالت اتحادیه، تعاونی و سازمان‌های غیردولتی در انتخاب نمونه‌های کشاورزی
- (۷) بررسی مسائل و مشکلات ستادهای شهرستانی و بررسی نظرات و پیشنهادات ارسالی
- (۸) رفع اختلاف بین بخش‌های اجرایی استانی و شهرستانی
- (۹) نحوه تشکیل کلاس‌های توجیهی و آموزشی برای دست‌اندرکاران انتخاب نمونه‌های کشاورزی
- (۱۰) نحوه اجرای تبلیغات و انعکاس اخبار انتخاب نمونه‌های کشاورزی و معرفی آنان
- (۱۱) نحوه ارتباط و حمایت و استفاده از نمونه‌های استانی و شهرستانی و سایر فعالیت‌های دیگر
- (۱۲) نحوه بازرسی میدانی از نمونه‌های شهرستانی توسط معاونت و مدیریت‌های مربوطه

۷-۳. اعضای کمیته برنامه‌ریزی و اجرایی شهرستان

- (۱) مدیر جهاد کشاورزی شهرستان (رئیس کمیته)
- (۲) رئیس اداره ترویج شهرستان (دبیر کمیته)
- (۳) نمایندگان تام‌الاختیار ادارات ذی‌ربط (عضو کمیته)
- (۴) نمایندگان تام‌الاختیار تعاونی و تشکلهای بخش کشاورزی (عضو کمیته)

۸-۳. وظایف کمیته اجرایی انتخاب نمونه‌های کشاورزی در شهرستان

- (۱) تعیین میزان اختیارات و وظایف اتحادیه، تعاونی و سازمان‌های غیردولتی
- (۲) ارائه گزارش در مورد روند فعالیت‌های انجام یافته و ارسال آن به کمیته استان
- (۳) بررسی در مورد نحوه همکاری با همکاران مستقر در دهستان، بخش، روستا و مروجان
- (۴) انتخاب داوران
- (۵) انتخاب کارشناسان ارزیاب بخشهای خصوصی
- (۶) هماهنگی با بخش‌های تخصصی برای معرفی کارشناسان ارزیاب

۹-۳. وظایف کارشناسان ارزیاب

- (۱) تکمیل پرسشنامه‌های مربوط به نمونه‌های معرفی شده توسط کمیته شناسایی دهستان

- نمونه‌های کشاورزی و دستورالعمل‌های تعیین‌شده
ارائه پیشنهاد کشاورزان برتر به ادارات تخصصی
و کمیته انتخاب نمونه‌های کشاورزی در شهرستان
کمک به کارشناسان ارزیاب در تکمیل پرسشنامه‌های
انتخاب نمونه‌های کشاورزی
شرکت در کلاس و جلسات توجیهی، مشورتی و
کارشناسی در مورد انتخاب نمونه‌های کشاورزی در
سطح شهرستان

تبصره (مراکز جهاد کشاورزی می‌توانند وظایف خود را
از طریق خرید خدمت از بخش خصوصی به شرکت‌های
خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی واگذار نمایند.

۴) شاخص‌های اصلی برای تعیین رشته‌های ملی بخش کشاورزی

- ۱) استراتژیک بودن محصول از نظر امنیت غذایی، صادرات
و ارزآوری
۲) اهمیت رشته از جهت توسعه پایدار و حفظ محیط
زیست
۳) جایگاه رشته در طرح‌های محوری وزارت جهاد کشاورزی
۴) اهمیت رشته از جهت بهره‌وری عوامل محدودکننده
تولید
۵) تعداد بهره‌بردار در رشته و گستردگی آن در کشور
۶) توجه به فراگیری مشارکت در عرصه‌های مختلف تولید
و بهره‌برداری و نقش ترویجی رشته

- ۲) دریافت و تکمیل مدارک مورد نیاز افراد معرفی شده
۳) تهیه گزارشات فعالیت‌های انجام‌شده برای ارائه
به کمیته داوری شهرستان
۴) بررسی مزارع و مدارک ارسالی از دهستان‌های تابعه

۱۰-۳. اعضای کمیته شناسایی و معرفی در دهستان

- ۱) مروجان و همکاران دهستان‌ها، بخش‌ها و روستاهای
منطقه
۲) ناظرین و مشاورین مزرعه
۳) مدیران عامل تعاونی و تشکلهای بخش کشاورزی
شوراهای اسلامی روستایی
۴) نماینده بخش اجرایی (حسب موضوع)

۱۱-۳. وظایف کمیته شناسایی و معرفی در دهستان

- ۱) اطلاع‌رسانی مناسب به کشاورزان
۲) فراخوان شرکت در المپیاد و جشنواره
۳) ثبت نام از کاندیداها
۴) نظارت بر فرآیند تولید
۵) ارتباطات مستمر با کمیته انتخاب نمونه‌های کشاورزی
در شهرستان
۶) ارتباط با کارشناسان ارزیاب
۷) ارائه خدمات لازم به نمونه‌های منتخب بر اساس
حمایت مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان
۸) شناسایی و تماس با کشاورزان نمونه در طول سال
براساس معیارهای مندرج در پرسشنامه‌های انتخاب

خوراک دام و طیور

- مدیریت مناسب واحد تولیدی، کارآفرینی، ابتکار و خلاقیت در فعالیت تولیدی
- تلاش در جهت بهبود میزان عملکرد و میانگین تولید محصول در مقایسه با استان و کشور
- بالا بودن کیفیت محصولات تولیدی براساس استانداردهای رسمی کشور

- میزان مشارکت و همکاری در فعالیتهای ترویجی
- تلاش در جهت ایجاد اشتغال پایدار از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب و تولیدی با استفاده از به‌کارگیری نیروی کار بومی و محلی

۳-۵. شیلات و آبزیان

- میزان تولید و صید در طول سال
- بهره‌وری در مصرف نهاده‌ها و عوامل تولید
- رعایت مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید
- مدیریت مناسب واحد تولیدی، کارآفرینی، ابتکار و خلاقیت در فعالیت تولیدی
- پایین بودن میزان تلفات و درصد بالای بازماندگی در واحدهای آبزی پروری
- رعایت موازین فنی و استانداردهای علمی در ساخت تأسیسات و تجهیزات فنی واحدهای تولیدی
- وضعیت مطلوب واحد تولیدی از لحاظ اصول علمی، فنی و بهداشتی و به‌کارگیری ادوات و تجهیزات استاندارد
- به‌کارگیری و استفاده از تجهیزات مناسب و استاندارد در

(۷) ایجاد ارزش افزوده در محصولات کشاورزی و جلوگیری از ضایعات

تبصره: رشته‌های فاقد شرایط مندرج در شاخص‌های تعیین شده، باید در سطح استان رقابت نمایند.

۵) شاخص‌های انتخاب در زیربخش‌های تخصصی

۱-۵. زراعت و باغبانی

- رعایت اصولی فنی و علمی در مراحل قبل از کاشت، کاشت، داشت، برداشت و پس از تولید
- رعایت اصل بهره‌وری در به‌کارگیری منابع تولید به‌ویژه آب و خاک، مصرف متعادل و بهینه کود و سموم شیمیایی
- رعایت مصرف بهینه انرژی در فرایند تولید
- رعایت جنبه‌های زیست محیطی و توسعه پایدار کشاورزی
- میزان عملکرد و میانگین تولید در واحد سطح
- کیفیت محصول براساس استانداردهای رسمی کشور
- میزان مشارکت و همکاری در فعالیتهای ترویجی

۲-۵. دام و طیور

- وضعیت مطلوب واحد تولیدی از لحاظ اصول علمی، فنی و بهداشتی و بکارگیری ادوات و تجهیزات استاندارد
- مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید
- پایین بودن تلفات و مطلوب بودن ضریب تبدیل غذایی در گله.
- بهره‌وری در مصرف نهاده‌ها و عوامل تولید به‌ویژه

- سطح اجرا و کیفیت عملیات مرتع‌داری، جنگل‌داری و آبخیزداری
- اجرای منظم برنامه‌های پیش‌بینی شده براساس مندرجات طرح‌ها و کتابچه راهنما
- توانایی جلب مشارکت مردمی در فعالیتهای مرتع‌داری، جنگل‌داری و آبخیزداری
- آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی، واحدهای بهره‌برداری، مجریان و بهره‌برداران

۴-۵. آب، خاک و صنایع کشاورزی

- بهره‌گیری از دانش فنی نوین در روند تولید
- کمیت و کیفیت محصولات تولیدی
- استفاده از ماشین‌آلات مدرن با فن‌آوری مناسب
- به‌کارگیری نیروهای متخصص و فنی
- قابلیت رقابت محصولات تولیدی با سایر تولیدات مشابه
- خلاقیت، ابتکار و نوآوری در کلیه روند تولید
- استاندارد بودن محصولات
- رعایت موازین ایمنی، بهداشتی و زیست محیطی
- اجرای سیستم‌های آبیاری تحت فشار براساس موازین علمی و فنی
- سرویس و نگهداری به‌موقع از تجهیزات
- تجهیز، تنظیم، نوسازی و یکپارچه سازی اراضی
- حفاظت از منابع آبی و سیستم‌های انتقال آب
- اعمال مدیریت فنی به منظور ارتقای بهره‌وری انتقال و مصرف آب

- صید آبزیان و ماهیان صنعتی
- میزان ارتباط و همکاری با سازمان شیلات و رعایت محدوده‌های زمانی و مکانی صید به منظور حفظ محیط زیست و ذخایر آبزیان
- تلاش در جهت ایجاد اشتغال پایدار از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب و تولیدی با استفاده از به‌کارگیری نیروی کار بومی و محلی
- تجربه، سوابق کاری و رعایت نکات ایمنی در عملیات صید و صیادی
- میزان مشارکت و همکاری در فعالیتهای ترویجی

۴-۵. امور عشایر

- داشتن پروانه چرای دام
- رعایت زمان ورود و خروج دام به مراتع
- رعایت تناسب تعداد دام با ظرفیت مراتع
- داشتن برنامه واکسیناسیون برای گله
- حفظ و احیای منابع طبیعی، رعایت اصول اجرا، بذریاشی در حین کوچ
- مشارکت در برنامه طرح تعادل دام و مرتع
- برقراری ارتباط و هماهنگی مناسب با مراجع ذیصلاح اجرایی
- رعایت اصول فنی در پرورش دام

۵-۵. منابع طبیعی و آبخیزداری

- رعایت اصول فنی در بهره‌برداری و انجام تعهدات از جمله تعادل دام و مرتع

۷-۵. تشکلهای بخش کشاورزی

- میزان توانمندی، خودکفایی و خودگردانی
- مشارکت اعضای تعاونی در تصمیم‌گیری از طریق جلسات مجمع عمومی
- اعمال مدیریت و رعایت اصل بهره‌وری در استفاده از کلیه عوامل و منابع تولید
- رعایت مفاد مندرج در اساسنامه تشکل مربوطه
- ارائه اطلاعات و مشاوره‌های فنی به اعضای تعاونی از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی، بازدیدهای آموزشی و فنی و دعوت به همکاری مشاوران تخصصی و علمی
- جذب اعتبارات و تسهیلات بانکی
- بازاریابی محصولات تولیدی
- کمیت و کیفیت محصولات تولیدی
- رعایت جنبه‌های زیست محیطی

۸-۵. ترویج و آموزش

- همکاری و ارتباط با مروجان و کارشناسان ترویج کشاورزی
- ارتباط مستمر با روستاییان و تشکلهای تخصصی بخش کشاورزی به منظور جلب مشارکت آنان در اجرای برنامه‌های ترویجی
- ارتباط مستمر با محققان برای انعکاس مسائل و مشکلات فنی
- حضور فعال در برنامه‌های آموزشی ضمن خدمت در راستای ارتقای دانش فنی
- ارائه خدمات مشاوره‌ای، نظارتی و مشارکتی

- رعایت معیار و شاخصه‌های شغلی

- ارائه و برگزاری برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی از طریق برگزاری و برپایی مسابقات، نمایشگاه و بازدیدهای فنی

۶ بررسی آماری نمونه‌های ملی بخش

کشاورزی در سال ۹۵-۱۳۹۴

۱-۶. وضعیت توزیع کمیته‌های فنی و تخصصی

نمونه‌های ملی

بر اساس تصمیمات اتخاذ شده در «کمیته برنامه‌ریزی و سیاستگذاری»، نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در ۱۰۲ رشته و به تعداد ۱۰۲ نفر انتخاب و به شرح ذیل در سال جاری، معرفی می‌شوند.

۱-۶. کمیته فنی زراعت و باغبانی (۴۲ رشته)

الف) زیربخش زراعت (۲۱ رشته)

۱. کشاورز نمونه محصول گندم آبی (اقلیم معتدل و سرد)
۲. کشاورز نمونه محصول گندم آبی (اقلیم گرم)
۳. کشاورز نمونه محصول گندم دیم (مناطق بالای ۴۰۰ میلیمتر بارندگی)
۴. کشاورز نمونه محصول گندم دیم (مناطق پایین ۴۰۰ میلیمتر بارندگی)
۵. کشاورز نمونه محصول جو آبی
۶. کشاورز نمونه محصول برنج
۷. کشاورز نمونه محصول چغندر قند (بهاره)

۱۰. باغدار نمونه محصول انگورآبی
۱۱. تولید کننده نمونه محصولات گلخانه‌ای (سبزی و صیفی)
۱۲. تولید کننده نمونه محصولات گلخانه‌ای (گل و گیاهان زینتی)
۱۳. تولید کننده نمونه نهال محصولات باغی
۱۴. تولیدکننده نمونه محصول گواهی شده (سالم باغی)
۱۵. باغدار نمونه هسته داران
۱۶. باغدار نمونه محصول انگور دیم
۱۷. تولید کننده نمونه گل محمدی
۱۸. تولید کننده نمونه قارچ خوارکی
۱۹. مدیر نمونه باغ مادری
۲۰. مدیر نمونه واحد تولیدی باغی (محصول پسته)
۲۱. مدیر نمونه واحد تولیدی باغی (زیتون)

۸. کشاورز نمونه محصول چغندررقند (پاییزه)
۹. کشاورز نمونه محصول پنبه
۱۰. کشاورز نمونه محصول یونجه
۱۱. کشاورز نمونه محصول سیب زمینی
۱۲. کشاورز نمونه محصول ذرت دانه‌ای
۱۳. کشاورز نمونه محصول دانه‌های روغنی (کلزا)
۱۴. کشاورز نمونه محصول پیاز
۱۵. کشاورز نمونه محصول حبوبات آبی
۱۶. کشاورز نمونه محصول حبوبات دیم
۱۷. بهره بردار نمونه کشاورزی حفاظتی
۱۸. تولیدکننده نمونه محصول گواهی شده (سالم زراعی)
۱۹. تولید کننده نمونه بذر گندم
۲۰. کشاورز نمونه محصول جو دیم
۲۱. مدیر نمونه مزرعه گندم

(ب) زیربخش باغبانی (۲۱ رشته)

۶-۲. کمیته فنی امور دام، طیور و آبزیان (۱۷ رشته)

۱. گاودار نمونه صنعتی
۲. پرواربند نمونه گوساله
۳. گوسفنددار نمونه
۴. مرغدار نمونه واحد گوشتی
۵. مرغدار نمونه واحد تخمگذار
۶. زنبوردار نمونه
۷. مدیر نمونه واحد گوسفند داری
۸. کارخانه نمونه تولید خوراک دام

۱. باغدار نمونه محصول سیب درختی
۲. باغدار نمونه محصول پسته
۳. باغدار نمونه محصول خرما
۴. باغدار نمونه محصول زیتون
۵. باغدار نمونه محصول مرکبات
۶. باغدار نمونه محصول انار
۷. تولیدکننده نمونه گیاهان دارویی
۸. تولیدکننده نمونه محصول زعفران
۹. باغدار نمونه محصول چای

۹. کارخانه نمونه خوراک طیور	۱۳. صندوق نمونه اعتبار خرد ویژه زنان روستایی
۱۰. مدیر نمونه واحد پرورش مرغ گوشتی	۱۴. کانون یادگیری نمونه
۱۱. پرورش دهنده نمونه میگو	۱۵. مشاغل خانگی (نوغان دار)
۱۲. صیاد نمونه ماهیان صنعتی	۱۶. نظام صنفی کشاورزی نمونه
۱۳. صیاد نمونه میگو	۱۷. اتحادیه تعاونی روستایی نمونه
۱۴. پرورش دهنده نمونه ماهیان سردآبی	۱۸. اتحادیه شرکتهای تعاونی تولید روستایی نمونه
۱۵. پرورش دهنده نمونه ماهیان گرم آبی	۱۹. شرکت کشت و صنعت کشاورزی نمونه
۱۶. دامدار نمونه عشایری	۲۰. رئیس نمونه مرکز جهاد کشاورزی
۱۷. نوغاندار نمونه	۲۱. مروج مسئول نمونه پهنه تولیدی
	۲۲. شرکت تعاونی نمونه تولید و فراوری بذر گندم

۳-۱-۶. کمیته فنی ترویج و تشکلهای بخش کشاورزی

(۲۲ رشته)

۴-۱-۶. کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری (۱۱ رشته)

۱. تسهیلگر نمونه زن روستایی	۱. مرتعدار نمونه (مناطق با بارندگی بالای ۴۰۰ میلیمتر)
۲. مددکار نمونه ترویجی (مرد)	۲. مرتعدار نمونه (مناطق با بارندگی زیر ۴۰۰ میلیمتر)
۳. شرکت خدمات نمونه مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی	۳. آبخیزدار نمونه بیولوژیک
۴. واحد مشاع نمونه کشاورزی	۴. آبخیزدار نمونه مکانیک
۵. شرکت تعاونی کشاورزی نمونه	۵. مجری نمونه طرح‌های جنگلداری
۶. شرکت تعاونی تولید روستایی نمونه	۶. محافظ افتخاری نمونه جنگل و مرتع
۷. شرکت تعاونی زنان روستایی نمونه	۷. مجری نمونه پروژه مشارکت مردمی تثبیت شن و بیابانزدایی
۸. شرکت تعاونی روستایی نمونه	۸. صنوبرکار نمونه (ویژه مناطق شمال کشور)
۹. شرکت سهامی زراعی نمونه	۹. صنوبرکار نمونه (ویژه مناطق غیرشمالی)
۱۰. بهره بردار نمونه اراضی واگذار شده	
۱۱. زن نمونه عشایری	
۱۲. زن نمونه کار آفرین	

۱۰. مجری نمونه مدیریت منابع جنگل و مرتع
۱۱. بهره بردار نمونه محصولات فرعی جنگل و مرتع

۵-۱-۶. کمیته فنی آب، خاک و صنایع کشاورزی (۱۰)

رشته

۱. واحد نمونه صنایع تبدیلی و تکمیلی زراعی
۲. واحد نمونه صنایع تبدیلی و تکمیلی باغی
۳. واحد نمونه صنایع تبدیلی و تکمیلی شیلاتی
۴. واحد نمونه صنایع تبدیلی و تکمیلی دامی
۵. واحد نمونه صنایع تبدیلی و تکمیلی لبنی
۶. مجری نمونه سیستمهای آبیاری تحت فشار (قطره ای)
۷. مجری نمونه سیستمهای آبیاری تحت فشار (بارانی)
۸. بهره بردار نمونه آب و خاک
۹. سازنده نمونه ادوات، ماشین آلات و تجهیزات کشاورزی
۱۰. شرکت نمونه خدمات مکانیزاسیون کشاورزی

توزیع تعداد رشته‌ها و سهم هر زیر بخش در جدول ۱ نشان داده شده است. بر این اساس، بیشترین تعداد نمونه مربوط به زیربخش زراعت و باغبانی هر کدام با تعداد ۲۱ رشته (۲۱ درصد) و کمترین تعداد نمونه مربوط به زیربخش امور اراضی با ۲ رشته (۲ درصد) می باشد.

جدول ۱) تعداد رشته‌ها و سهم هر زیر بخش اجرایی در سال ۱۳۹۵

ردیف	زیر بخش	تعداد انتخاب	سهم زیربخش (درصد)
۱	زراعت	۲۱	۲۰,۶
۲	باغبانی	۲۱	۲۰,۶
۳	امور تولیدات دامی و عشایری	۱۲	۱۱,۸
۴	شیلات و آبزیان	۵	۴,۹
۵	ترویج و آموزش کشاورزی	۱۰	۹,۸
۶	آب، خاک و صنایع کشاورزی	۱۰	۹,۸
۷	تشکل‌های بخش کشاورزی	۱۰	۹,۸
۸	منابع طبیعی و آبخیزداری	۱۱	۱۰,۸
۹	امور اراضی	۲	۲,۰
	جمع	۱۰۲	۱۰۰

۶-۲. بررسی فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه‌های ملی کشاورزی در مقایسه با سال ۱۳۹۴

در سال جاری، حجم پرونده‌های ارسالی به دبیرخانه ستاد با حدود ۱۸/۵ درصد رشد نسبت به سال گذشته به ۹۸۶ فقره با شرکت همه استان‌ها و تعداد رشته‌های انتخابی بر اساس تصمیم کمیته سیاستگذاری با بیش از ۲۵/۹ درصد رشد به ۱۰۲ رشته افزایش یافته است. این حجم بالای ورودی پرونده‌ها و تعداد انتخاب‌ها مستلزم اصلاح و تسهیل فرآیند انتخاب بود. بر این اساس با توجه به پیگیری‌های به عمل آمده در دفتر ترویج کشاورزی و منابع طبیعی، در ابتدا تمام پرسشنامه‌ها و شاخص‌های انتخاب با نظرخواهی از بخش‌های اجرایی، مؤسسات تحقیقاتی و استان‌ها، با حدود ۱۷۵ ساعت کار کارشناسی، اصلاح و در مرحله بعد، آیین نامه و دستورالعمل نمونه‌ها پس از ساعت‌ها کار کارشناسی برای اولین بار تهیه، تدوین و در سایت دفتر بارگذاری شد. در سال جاری کلیه فرآیندهای شناسایی و انتخاب نمونه‌ها در زیر بخش دام و طیور و آبزیان بصورت نرم افزاری و دیجیتالی انجام و فرایند بررسی کاغذی حذف شد. با توجه به بارگذاری تمامی پرسشنامه‌ها در ساب پورتال دفتر ترویج کشاورزی و منابع طبیعی، فرایند اطلاع رسانی به استان‌ها تسهیل شده و تمامی استان‌ها در جریان کلیه اقدامات و فرایندهای لازم قرار گرفتند. به طوری که این امر موجب تسهیل دسترسی همکاران استانی و شهرستانی به این پرسشنامه‌ها گردید. مجموعه فرآیندهای اصلاحی مذکور سبب شد تا فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۵ از نظم ویژه‌ای نسبت به سال‌های قبل برخوردار گردد و موجبات افزایش میزان رضایت داوران در کمیته‌های فنی و عوامل اجرایی را در استان‌ها فراهم نماید و در نهایت، در مقایسه با سال گذشته اقدامات مورد نیاز در این فرآیند، از نظر زمان حدود سه ماه جلوتر باشد. مقایسه شاخص‌های فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه‌های ملی در سال جاری و سال قبل (۱۳۹۴) در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲) بررسی شاخص‌های فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در مقایسه با سال ۱۳۹۴

ردیف	شاخص	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۵
۱	تعداد پرسشنامه‌های دریافت شده از استان‌ها	۸۳۱	۹۸۶
۲	تعداد نمونه / رشته	۸۱	۱۰۲
۳	تعداد استان‌هایی که پرسشنامه‌های ارزیابی را ارسال نمودند	۲۹ استان	۳۲ استان
۴	میزان ساعت کار کارشناسی برای اصلاح شاخص‌ها	-----	۱۷۵ ساعت
۵	نحوه اطلاع‌رسانی	نامه رسمی	نامه رسمی + سایت
۶	نحوه دسترسی همکاران استانی و شهرستانی به پرسشنامه‌های ارزیابی عملکرد رشته‌ها	به صورت پراکنده و آرشیو سنوات قبل	پرسشنامه‌های به روز شده و بارگزاری شده در سایت
۷	نوع و محتوای پرسشنامه‌های ارزیابی عملکرد رشته‌ها	بصورت کاغذی	کاغذی و رایانه‌ای
۸	میزان رضایت استان از نحوه اطلاع‌رسانی، تکمیل پرونده‌ها	متوسط	زیاد
۹	امکان دآوری در بررسی محتوای پرسشنامه و ضمیمه و میزان رضایت داوران (کارشناسان کمیته‌های فنی)	به دلیل تعدد پرسشنامه‌های اصلاحی در سنوات قبل و نبود کلید سئوالات	زیاد به دلیل جلوگیری از وجود پرسشنامه‌های متعدد در یک رشته و رایانه‌ای بودن آن

۳-۶. وضعیت پرسشنامه‌های تحت بررسی

در سال جاری، تعداد ۱۰۰۶ پرسشنامه از استان‌های مختلف (۳۲ استان و جنوب کرمان) به دبیرخانه ارسال شد. تعداد ۲۰ پرسشنامه به دلیل رعایت نشدن سیاست‌ها و ضوابط آیین‌نامه و دستورالعمل ستاد انتخاب نمونه‌ها، از چرخه فرآیند انتخاب، خارج شدند و تعداد ۹۸۶ پرسشنامه در دستور کار ستاد انتخاب نمونه‌های ملی بخش کشاورزی قرار گرفت. پرسشنامه‌های دریافتی از لحاظ کمیت نسبت به سال گذشته، حدود ۱۸/۵ درصد رشد داشته است. بیشترین پرسشنامه‌های ارسالی مربوط به کمیته زراعت و باغبانی با ۳۳۷ پرسشنامه معادل ۳۴/۲ درصد و کمترین پرسشنامه‌های ارسالی مربوط به رشته منابع طبیعی و آبخیزداری با ۷۳ پرسشنامه معادل ۷/۴ درصد بوده است. وضعیت توزیع پرسشنامه‌های ارسالی از استان‌ها به تفکیک کمیته‌های مختلف در جدول شماره ۳ نشان داده شده است.

(جدول ۳) توزیع پرسشنامه‌های تحت بررسی ستاد بر اساس کمیته‌های فنی و تخصصی در سال ۱۳۹۵

ردیف	کمیته	تعداد (فراوانی) پرسشنامه‌های ارسالی	سهم هر بخش (درصد)
۱	زراعت و باغبانی	۳۳۷	۳۴/۲
۲	دام، طیور و آبزیان	۱۹۸	۲۰/۰
۳	ترویج و تشکلهای بخش کشاورزی	۲۵۰	۲۵/۴
۴	آب، خاک و صنایع کشاورزی	۱۲۸	۱۳/۰
۵	منابع طبیعی و آبخیزداری	۷۳	۷/۴
	جمع کل	۹۸۶	۱۰۰

۴-۶. تعداد پرونده‌های دریافتی و تعداد نمونه ملی به تفکیک و سهم هر استان

در سال جاری، بدلیل تسهیل فرآیند و اطلاع رسانی انجام شده و مکانیزه کردن بخش‌هایی از این فرآیند، همه استان‌های کشور در مقایسه با سال گذشته، در رقابت بزرگ انتخاب نمونه‌های ملی مشارکت نمودند. استان مرکزی با ارسال ۵۶ پرونده معادل ۵/۶ درصد بیشترین میزان مشارکت و استان ایلام با ارسال دو پرونده معادل ۰/۲ درصد کمترین میزان مشارکت را داشتند. در خصوص تعداد نمونه ملی، استان‌های خراسان رضوی با ۱۳ نمونه، رتبه اول و استان‌های مازندران و آذربایجان غربی با ۷ نمونه، رتبه دوم و استان‌های تهران، مرکزی و اصفهان با ۵ نمونه، رتبه سوم را کسب نمودند (جدول ۴).

جدول ۴) توزیع پرسشنامه‌های دریافتی و نمونه ملی به تفکیک استان‌ها و سهم آن‌ها در سال ۱۳۹۵

ردیف	استان	تعداد پرونده	درصد	تعداد نمونه‌ها
۱	آذربایجان شرقی	۳۷	۳/۷	۴
۲	آذربایجان غربی	۵۳	۵/۳	۷
۳	اردبیل	۴۶	۴/۶	۳
۴	البرز	۴۳	۴/۳	۲
۵	اصفهان	۳۳	۳/۳	۵
۶	ایلام	۲	۰/۲	۱
۸	بوشهر	۲۳	۲/۳	۲
۹	تهران	۳۷	۳/۷	۵
۱۰	جیرفت و کهنوج	۵۳	۵/۳	۴

ردیف	استان	تعداد پرونده	درصد	تعداد نمونه ها
۱۱	چهارمحال و بختیاری	۴۴	۴/۴	۵
۱۲	خراسان جنوبی	۲۸	۲/۸	۱
۱۳	خراسان رضوی	۴۱	۴/۱	۱۳
۱۴	خراسان شمالی	۳۷	۳/۷	۱
۱۵	خوزستان	۳۵	۳/۵	۳
۱۶	زنجان	۳۱	۳/۱	۲
۱۷	سمنان	۱۴	۱/۴	۲
۱۸	سیستان و بلوچستان	۲۳	۲/۳	۳
۱۹	فارس	۳۶	۳/۶	۴
۲۰	قزوین	۵۴	۵/۴	۲
۲۱	قم	۴	۰/۴	۰
۲۲	کردستان	۳۶	۳/۶	۲
۲۳	کرمان	۱۷	۱/۷	۲
۲۴	کرمانشاه	۳۸	۳/۸	۳

ردیف	استان	تعداد پرونده	درصد	تعداد نمونه ها
۲۵	کهگیلویه و بویر احمد	۱۷	۱/۷	۲
۲۶	گلستان	۳۶	۳/۶	۳
۲۷	گیلان	۲۱	۲/۱	۱
۲۸	لرستان	۲۰	۲/۰	۳
۲۹	مازندران	۴۰	۴/۰	۷
۳۰	مرکزی	۵۶	۵/۶	۵
۳۱	هرمزگان	۳	۰/۳	۲
۳۲	همدان	۳۸	۳/۸	۲
۳۳	یزد	۱۰	۱/۰	۱
جمع کل		۱۰۰۶	۱۰۰	۱۰۲

۵-۶. برگزاری جلسات کارشناسی و تعیین نفرات نهایی

در سال جاری کمیته‌های فنی با برگزاری جلسات کارشناسی فشرده، به اصلاح شاخص‌های انتخاب، اصلاح فرآیند، بررسی پرسشنامه‌های واصله از استان‌ها و تعیین اولویت‌های سه گانه، بازدیدهای میدانی و تعیین نفر برتر، با مشارکت بخش‌های اجرایی، موسسات تحقیقاتی و استان‌های مرتبط پرداختند. برای این منظور، در مجموع حدود ۱۶۰۰ ساعت کار کارشناسی انجام شده است (جدول ۵).

جدول ۵) ساعات کار کارشناسی انجام یافته در کمیته های فنی تخصصی مستقر در ستاد

ردیف	کمیته	تعداد رشته (مورد)	تعداد پرسشنامه (مورد)	ساعت کار کارشناسی برای اصلاح شاخص ها	ساعت کار کارشناسی تعیین سه اولویت	بازدید میدانی (ساعت)	ساعت کار کارشناسی تعیین نفر برتر
۱	زراعت و باغبانی	۴۲	۳۳۷	۷۵	۳۱۷	۱۶*	۷۵
۲	دام، طیور و آبزیان	۱۷	۱۹۸	۲۵	۱۵۰	۹۰	۱۵
۳	آب، خاک و صنایع کشاورزی	۱۱	۱۲۸	۲۵	۱۳۰	۳۵	۲۰
۴	ترویج و تشکله ها	۲۲	۲۵۰	۳۰	۲۲۹	۹۵	۴۵
۵	منابع طبیعی و آبخیزداری	۱۰	۷۳	۲۰	۷۴	۱۰۶	۳۰
	جمع کل	۱۰۲	۹۸۶	۱۷۵	۹۰۰	۳۴۲	۱۸۵

* بازدیدهای میدانی زیربخش زراعت و باغبانی با توجه به زمان برداشت محصول در منطقه، توسط کمیته های استانی انجام می شود.

۶-۶. توزیع ویژگی های فردی نمونه ها

۶-۶-۱ جنس

همان طور که در جدول شماره ۶ مشاهده می شود، تعداد ۸۶۹ فقره از پرسشنامه های دریافتی معادل ۸۸/۱ درصد مربوط به مردان و مابقی به تعداد ۱۱۷ پرسشنامه معادل ۱۱/۹ درصد مربوط به زنان بودند. در بین نمونه های ملی انتخاب شده در سال جاری ۸ نفر زن و ۹۴ نفر مرد بودند.

جدول شماره ۶) توزیع فراوانی پرسشنامه‌های دریافتی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر حسب جنسیت در سال ۱۳۹۵

ردیف	جنسیت	فراوانی پرسشنامه‌های دریافت شده	درصد فراوانی پرسشنامه‌ها	تعداد
۱	زن	۱۱۷	۱۱/۹	۸
۲	مرد	۸۶۹	۸۸/۱	۹۴
جمع کل		۹۸۶	۱۰۰	۱۰۲

۲-۶-۶) سطح تحصیلات

بیشترین فراوانی در بین گروه‌های تعریف شده از نظر سطح تحصیلات در بین نمونه‌های سال جاری، به گروه لیسانس با ۳۱ نفر معادل ۳۰/۴ درصد تعلق دارد و کمترین فراوانی به گروه دکترا با یک نفر معادل یک درصد اختصاص دارد. توزیع فراوانی سطح تحصیلات نمونه‌های ملی در سال ۱۳۹۵ در جدول ۷ نشان داده شده است.

جدول ۷) توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر اساس سطح تحصیلات در سال ۱۳۹۵

ردیف	سطح تحصیلی	فراوانی	درصد
۱	ابتدایی	۱۶	۱۵,۷
۲	راهنمایی	۷	۶,۹
۳	دیپلم	۲۷	۲۶,۵
۴	کاردان	۱۰	۹,۸
۵	کارشناس	۳۱	۳۰,۴
۶	کارشناس ارشد	۱۰	۹,۸
۷	دکترا	۱	۱,۰
جمع کل		۱۰۲	۱۰۰

۳-۶-۶ سن

حداکثر سن در نمونه‌های ملی، ۸۴ سال و حداقل آن ۲۴ سال و میانگین سن افراد نمونه حدود ۵۴ سال است. بیشترین افراد یعنی ۱۹ نفر معادل ۱۸/۶ درصد در طبقه سنی ۶۱ سال و بیشتر قرار دارند. همچنین کمترین تعداد افراد، یعنی پنج نفر معادل ۴/۹ درصد در طبقه سنی ۳۱ تا ۳۵ سال قرار دارند (جدول ۸).

جدول ۸) توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر اساس سن در سال ۱۳۹۵

ردیف	گروه سنی	فراوانی (نفر)	درصد
۱	۶۱ و بیشتر	۱۹	۱۸,۶
۲	۵۶-۶۰	۱۳	۱۲,۷
۳	۵۱-۵۵	۱۲	۱۱,۸
۴	۴۶-۵۰	۱۵	۱۴,۷
۵	۴۱-۴۵	۱۴	۱۳,۷
۶	۳۶-۴۰	۱۸	۱۷,۶
۷	۳۱-۳۵	۵	۴,۹
۸	۳۰ و کمتر	۶	۵,۹
جمع کل		۱۰۲	۱۰۰

کمیته فنی زیر بخش زراعت و باغبانی

۱- سیمای زیر بخش زراعت

۷) کمیته فنی زیر بخش زراعت و باغبانی

۱-۷. سیمای زیر بخش زراعت

زراعت یکی از مهم‌ترین زیر بخش‌های کشاورزی است که شامل گروه غلات، دانه‌های روغنی، نباتات صنعتی، محصولات علوفه‌ای، محصولات جالیزی و حبوبات می‌باشد. براساس آمار مرکز آمار و فناوری معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی در سال زراعی ۹۲-۹۳، سطح کل زیر کشت محصولات زراعی کشور ۱۱/۸۳ میلیون هکتار و میزان کل تولیدات زراعی ۷۴ میلیون تن می‌باشد. با عنایت به اهمیت موضوع آب در کشور و از طرفی جایگاه محصولات زراعی در بهره‌برداری از این منبع حیاتی و بحران ایجاد شده در شرایط فعلی کشور، سیاست و رویکرد معاونت زراعت با محوریت آب به شرح ذیل می‌باشد:

الف- اعمال مدیریت تقاضای آب کشاورزی به منظور کمک به بحران آب کشور

۱- تغییرات سطح زیر کشت:

- کاهش سطح زیر کشت گندم آبی از حدود ۲/۵ میلیون هکتار به ۱/۹ میلیون هکتار و گندم دیم از ۴ میلیون هکتار به ۳/۵ میلیون هکتار
- متمرکز کردن حمایت از کشت برنج در نواحی ساحلی شمال کشور (گیلان و مازندران) و کاهش سطح زیر کشت شلتوک از ۶۰۰ هزار هکتار به ۴۸۵ هزار هکتار
- تثبیت سطح زیر کشت بهاره چغندر قند در سطح حدود ۱۰۰ هزار هکتار و تکیه بر افزایش سطح زیر کشت پاییزه تا ۶۰ هزار هکتار
- افزایش سطح زیر کشت دانه‌های روغنی بخصوص کلزا و گسترش آن در تناوب گندم و جو آبی و دیم و نیز برنج

۲- تغییرات عملکرد در واحد سطح:

- افزایش عملکرد چغندر قند از ۴۳ تن به ۵۵ تن و افزایش عملکرد چغندر پاییزه از ۵۲ تن به ۷۰ تن در هکتار
- افزایش عملکرد عملکرد گندم آبی از ۲۴۹۴ کیلو گرم در هکتار به ۴۹۲۱ کیلو گرم در هکتار و عملکرد گندم دیم از ۶۹۸ کیلو گرم در هکتار به ۱۴۵۱ کیلو گرم در هکتار

- افزایش عملکرد شلتوک از ۴۰۲۵ کیلوگرم در هکتار به ۶۰۰۴ کیلو گرم در هکتار
- افزایش عملکرد کلزا از ۱۷۳۱ کیلوگرم در هکتار به ۲۳۳۵ کیلو گرم در هکتار

۳- عملیات به زراعی:

- حمایت از معرفی و کشت محصولات و ارقام زودرس و مقاوم به خشکی با طول دوره رشد کمتر (ذرت، گندم، جو و دیگر محصولات اساسی)
- ارتقاء شاخص بهره‌وری آب در تولید محصولات کشاورزی (گندم از ۰/۶ به ۱، شکر از ۰/۵ به ۱/۲ کیلو گرم به ازای یک متر مکعب آب)
- گسترش کشاورزی حفاظتی به منظور افزایش ماده آلی خاک و افزایش ظرفیت نگهداری آب در خاک
- استفاده از تکنولوژی جدید توسعه کشت نشایی در تولید محصولاتی از جمله پنبه، کلزا، ذرت و چغندر قند، پیاز و محصولات دیگر
- توسعه کشت کلزا، چغندر قند و پنبه برای حفظ پایداری در تولید
- هدایت تولید سبزیجات و صیفی به محیط‌های کنترل شده (گلخانه ای)
- جایگزینی و معرفی محصولات جدید کم آب بر مثل سورگوم و ارزن و لوپن
- کشت نشایی محصولات سبزی و صیفی توام با استفاده از مالچ و آبیاری میکرو
- توسعه کاربرد آبیاری میکرو در محصولات زراعی

ب- اعمال رویکرد پایداری در بخش کشاورزی با متعادل کردن سطوح و اجرای الگوی کشت، حمایت از برنامه‌هایی نظیر کشاورزی حفاظتی

ج- تمرکز بر افزایش عملکرد با بهره گیری از تکنولوژی نوین

د- تدوین بسته کامل افزایش ضریب خود کفایی تولید محصولات اساسی (گندم، جو، برنج، ذرت دانه ای، دانه‌های روغنی، پنبه، چغندر قند، حبوبات) که در آن کلیه نیازهای طرح از جمله بیمه، تحقیقات، آموزش و ترویج، حفظ نباتات و سیاستهای حمایتی بطور یکجا آورده شده است. ضمناً ۴ طرح پشتیبان شامل مکانیزاسیون، تغذیه گیاهی، ساماندهی بذر و کشاورزی حفاظتی نیز از طرح‌های مذکور استخراج و بمنظور پشتیبانی فنی تهیه گردیده است.

هـ- تکیه بر مشارکت بخش خصوصی و تشکل‌های صنفی و تعاونی‌ها در عملیاتی کردن برنامه‌های فوق با تاکید بر حمایت و نظارت دولت و کاهش مداخله

و- برآورد میزان تقاضا بر اساس دو پارامتر متوسط مصرف سالهای اخیر، احتساب میزان سرانه مصرف و جمعیت

ی- تقویت میزان خود اتکایی کشور در تأمین انرژی مورد نیاز جامعه در حدود ۲۰ درصد

با فراهم شدن امکانات اجرای طرح‌های تهیه شده، پیش بینی بر این است که میزان واردات این محصولات (علی رغم افزایش جمعیت) از مقدار ۱۶/۵ میلیون تن به ۱۳/۴ میلیون تن در سال ۱۳۹۵ و ۱۰/۴ میلیون تن در سال ۱۳۹۹ کاهش یابد. میزان ارز تخصیصی (با نرخ ثابت) واردات این محصولات از ۹/۶ میلیارد دلار متوسط سالهای مذکور به ۶/۷ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۵ و ۵/۷ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ کاهش خواهد داشت. مقایسه عملکرد نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در زیربخش زراعت در سال زراعی (۱۳۹۴-۹۵) با متوسط تولید کشور و جهان در جدول ۹ نشان داده شده است.

جدول ۹) عملکرد نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در چند محصول زیربخش زراعت در سال زراعی (۹۵-۱۳۹۴)
در مقایسه با متوسط تولید کشور و جهان

ردیف	محصول	عملکرد نمونه سال زراعی ۹۵-۱۳۹۴ (کیلوگرم در هکتار)	متوسط عملکرد کشور در سال ۱۳۹۳ (کیلوگرم در هکتار)	مقایسه برتری عملکرد نمونه با متوسط کشور (درصد)	متوسط عملکرد جهانی (کیلوگرم در هکتار)	ملاحظات
۱	گندم آبی	۱۲۴۳۴/۵	۳۱۳۸	۲۹۶	۳۶۰۰	در مقایسه برتری عملکرد نمونه با متوسط جهانی، میانگین عملکرد آبی و دیم کشور ملاک محاسبه بوده است.
۲	گندم دیم	۵۶۲۰/۵	۹۲۰	۵۱۱		
۳	برنج (شلتوک)	۱۳۰۶۶	۴۳۵۴	۲۰۱	۵۰۰۰	
۴	ذرت دانه‌ای	۱۷۹۰۰	۷۱۰۰	۱۵۲	۶۲۰۰	در آمار فائو، به واژه ذرت اشاره شده است.
۵	حبوبات	لوبیا آبی ۷۰۱۳	لوبیا آبی ۱۹۴۴	۲۹۶	۹۰۰	در آمار فائو به واژه حبوبات اشاره شده است.
		نخود دیم ۲۶۴۰	نخود دیم ۴۹۳			
۶	چغندر قند	۱۵۴۴۰/۸	۴۸۷۲۲	۲۱۷	۶۵۷۰۰	عملکرد نمونه کشوری بر اساس میانگین عملکرد چغندر قند بهاره و پاییزه محاسبه شده است
۷	سیب زمینی	۱۲۰۰۰۰	۳۱۴۲۱	۲۸۲	۲۲۱۰۰	
۸	پیاز	۱۶۹۵۰۰	۳۷۷۴۷	۳۴۹	۲۱۳۰۰	

معرفی نمونه‌های ملی زیربخش زراعت

استان / شهرستان: آذربایجان غربی / پیرانشهر
سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۴۷
عملکرد: ۱۳۶۰۹ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه مزرعه گندم آبی رقم میهن در سطح ۶۵ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی گندم با بهره گیری از بذر اصلاح شده در اقلیم سرد
- ۳- رعایت تناوب زراعی و کشت به موقع و مکانیزه گندم
- ۴- رعایت میزان مناسب بذر مصرفی و استفاده از بذور تکثیری توصیه شده
- ۵- استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار و مدیریت بهینه آب در مزرعه
- ۶- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر مختلف شیمیایی و آلی بر اساس آزمون خاک
- ۷- مزرعه عاری از بیماری و علف هرز
- ۸- برداشت به موقع و مکانیزه محصول و تحویل به موقع محصول
- ۹- عضو شرکت تعاونی روستایی و پیشرو در بکار گیری دانش فنی و انتقال تجارب به سایرین
- ۱۰- شرکت در دوره‌های آموزشی مرتبط با زراعت گندم

ابوبکر شیخا بیگم قلعه

کشاورز نمونه محصول گندم آبی
(اقلیم سرد)

استان / شهرستان: کرمان / ارزویی

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۰

عملکرد: ۱۱۲۶۰ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه مزرعه گندم آبی رقم یاورس در سطح ۲۳۰ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول در اقلیم گرم
- ۳- رعایت اصول فنی آماده سازی زمین و خاک ورزی حفاظتی
- ۴- کشت مکانیزه و به موقع با کمبینات
- ۵- مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار تیپ
- ۶- مصرف بهینه عناصر شیمیایی و غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک
- ۷- برداشت مکانیزه و به موقع محصول و تحویل به موقع
- ۸- پیشرو در بکارگیری توصیه‌های فنی و انتقال تجارب به سایر کشاورزان
- ۹- مصرف بهینه بذر گواهی شده
- ۱۰- شرکت در کلاس‌ها و دوره‌های آموزشی و ترویجی و مشارکت در اجرای سایت‌های الگویی

محمد صادق موحدی پاریزی

کشاورز نمونه محصول گندم آبی
(اقلیم گرم)

استان / شهرستان: آذربایجان شرقی / چار اویماق
سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۳۰
عملکرد: ۴۴۵۵ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول گندم دیم رقم اصلاح شده
هما در سطح ۱۴۰ هکتار
- ۱- رعایت اصول فنی تناوب زراعی در دیم زار
- ۲- حفظ بقایای گیاهی و اجرای عملیات ذخیره سازی رطوبت
- ۳- بهره گیری از خاک ورز مرکب
- ۴- استفاده از کودهای شیمیایی بر اساس آزمون خاک
- ۵- مزرعه عاری از هر گونه علف هرز
- ۶- کشت مکانیزه با عمیق کار و عدم استفاده از آبیاری تکمیلی
- ۷- مزرعه عاری از آفات و بیماریها
- ۸- شرکت در دوره‌های آموزشی زراعت گندم، تنظیم و کنترل ریزش کمباین و سرویس و نگهداری کمباین
- ۹- مدد کار ترویجی و پیشرو در بکارگیری دانش فنی در فعالیت‌های کشاورزی

صادق عبادی پور تکانلو

کشاورز نمونه محصول گندم دیم
(اقلیم زیر ۴۰۰ میلی متر بارندگی)

استان / شهرستان: گلستان / کلاله

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۱

عملکرد: ۶۵۸۶ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه مزرعه گندم دیم رقم کوهدشت در سطح ۲۴ هکتار دیم کاری
- ۲- رعایت اصول فنی تناوب زراعی
- ۳- حفظ بقایای گیاهی و اجرای عملیات ذخیره سازی رطوبت
- ۴- کشت به موقع و مکانیزه و مصرف بهینه بذر
- ۵- مصرف بهینه عناصر شیمیایی
- ۶- مزرعه عاری از علفهای هرز
- ۷- برداشت به موقع و مکانیزه
- ۸- مددکار ترویجی و پیشرو در بکارگیری توصیه‌های تحقیقاتی و فنی
- ۹- تولید محصول در اقلیم مناسب و استفاده بهینه از نزولات
- ۱۰- شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی مرتبط با دیم کاری

محمد جعفری

کشاورز نمونه محصول گندم دیم
(اقلیم بالای ۴۰۰ میلی متر بارندگی)

استان / شهرستان: خراسان رضوی / تربت جام

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۶۳

عملکرد: ۸۲۰۰ کیلو گرم در هکتار بذر با کیفیت مطلوب

محمد میرزایی

تولیدکننده نمونه بزرگندم

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت مزرعه تولید بذر گندم رقم پیشگام مادری در سطح ۸۳ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول گندم بذری
- ۳- مدیریت بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری بارانی
- ۴- رعایت اصول تغذیه گیاهی براساس نتایج آزمون خاک و آب
- ۵- تولید بذر تحت پوشش و نظارت شرکت معتبر بذری
- ۶- استفاده از کودهای دامی و زیستی برای حاصلخیزی خاک
- ۷- کشت و برداشت مکانیزه و بهموقع
- ۸- درصد خلوص بذر تولیدی بر اساس تجزیه بذر با درصد افت‌های مفید و غیر مفید در حد قابل قبول
- ۹- شرکت در دوره‌های آموزشی و پیشرو در اجرای طرح‌های تولیدی بذر در منطقه
- ۱۰- ارتباط و تعامل مؤثر با واحدها و مراکز جهادکشاورزی

استان/شهرستان: البرز/ نظر آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۶

عملکرد: ۱۲۳۹۶ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها

- ۱- مدیریت بهینه مزرعه گندم آبی رقم رخشان پرورشی ۳ در سطح ۴۰ هکتار
- ۲- رعایت اصول فنی تناوب زراعی و بستر سازی کشت و اصول کشاورزی حفاظتی
- ۳- کشت و برداشت مکانیزه محصول
- ۴- مدیریت مصرف بهینه آب از طریق بهره‌گیری از سیستم آبیاری تحت فشار
- ۵- مدیریت بهینه و اصول تغذیه گیاهی بر اساس نتیجه آزمون آب، خاک و گیاه
- ۶- مدیریت مزرعه الگویی و کانون یاد گیری انتقال تجارب به سایر کشاورزان
- ۷- اجرای طرح مقایسه ۱۰الاین جدید گندم نان و دوروم در مزرعه تحت مدیریت ایشان
- ۸- بررسی مقایسه لاین مقاوم به شوری بالا در مزرعه نامبرده
- ۹- اختصاص ۲۰هکتار از اراضی گندم کاری به انجام فعالیت‌های تحقیقاتی و ترویجی
- ۱۰- پیشرو در انتقال تجارب به سایر گندم کاران و بکار گیری توصیه های فنی
- ۱۱- شرکت در کلاس‌ها، دوره‌های آموزشی، همایش‌ها و جلسات فنی

کمال پیشگاهی

مدیر نمونه مزرعه گندم

استان / شهرستان: همدان / کبو در آهنگ
سطح تحصیلات: لیسانس
سن: ۴۱
عملکرد: ۱۵۰۰۰ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول جو رقم بهمن در سطح ۹۰ هکتار
- ۲- مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بهره‌گیری از سیستم آبیاری تحت فشار
- ۳- مدیریت بهینه تغذیه گیاهی بر اساس انجام آزمون خاک و آب
- ۴- رعایت اصول فنی تناوب زراعی
- ۵- کشت مکانیزه با کمبینات و برداشت مکانیزه با کمباین
- ۶- مزرعه‌کاری از علف‌های هرز
- ۷- توسعه فعالیت‌های کشاورزی و اشتغال‌زایی در منطقه
- ۸- مددکار ترویجی و پیشرو در به‌کارگیری دانش فنی
- ۹- شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی مرتبط با زراعت جو و ماشین‌آلات
- ۱۰- ارتباط مستمر و مؤثر با واحدهای ترویجی و آموزشی

کامران اسدی

کشاورز نمونه محصول جو آبی

استان / شهرستان: ایلام / ایوان

سطح تحصیلات: فوق لیسانس

سن: ۴۵

عملکرد: ۵۹۷۵ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه مزرعه جو رقم خرم در سطح ۱۵ هکتار در شرایط دیم
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول
- ۳- رعایت اصول تناوب زراعی و آیش
- ۴- حفظ بقایای گیاهی کشت قبل و اجرای عملیات ذخیره سازی رطوبت
- ۵- استفاده از زیر شکن و گاو آهن قلمی و پنجه غازی برای عملیات حفظ رطوبت
- ۶- استفاده از خاک ورزی مرکب در مزارع آیش
- ۷- مصرف بهینه عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک و توصیه‌های فنی
- ۸- استفاده از بذر اصلاح شده و مادری به میزان مناسب
- ۹- برداشت مکانیزه و به موقع محصول
- ۱۰- مشارکت در اجرای طرحهای کشاورزی در منطقه و انتقال تجارب به سایر کشاورزان، مددکار ترویجی و فعال در سایت‌های الگویی و کلاس‌های آموزشی ترویجی

بزرگمهر یاسمی

کشاورز نمونه محصول جو دیم

همت محمدی بیزکی
کشاورز نمونه محصول برنج

استان / شهرستان: مازندران/جویبار
سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۴۷
عملکرد: ۱۳۰۶۶ کیلو گرم در هکتار شلتوک

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت فنی شالیزار به وسعت ۶ هکتار و دستیابی به تولید کمی و کیفی رقم پر محصول شیرودی
- ۲- مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از سیستم آبیاری تناوبی و کاهش ۳۰ درصدی مصرف آب
- ۳- کشت مکانیزه نشا و رعایت زمان مناسب انتقال نشا
- ۴- بهره‌گیری از کود آلی و ورمی کمپوست در خزانه جهت تولید نشای سالم و قوی
- ۵- استفاده از کودهای بیولوژیک و ریز مغذی‌ها در زمان‌های مورد نیاز گیاه
- ۶- مصرف انواع کودهای شیمیایی طبق آزمون خاک انجام شده
- ۷- اجرای مدیریت فنی تولید از خزانه تا برداشت تحت مدیریت تلفیقی برنج
- ۸- شرکت در دوره‌های آموزشی، کارگاه‌ها و همایش‌های ملی
- ۹- پیشرو در انتقال دانش فنی به سایر کشاورزان
- ۱۰- ارتباط مستمر با مراکز تحقیقاتی، آموزشی و ترویجی

استان / شهرستان: منطقه جنوب کرمان / فاریاب

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۳۰

عملکرد: ۱۷۹۰۰ کیلو گرم در هکتار با رطوبت ۱۴ درصد

حسین شکوهی

کشاورز نمونه محصول ذرت دانه‌ای

شاخص‌ها:

- ۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول ذرت دانه‌ای رقم ۷۰۴ در سطح ۲۰ هکتار
- ۲- رعایت اصول فنی تناوب زراعی و استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل
- ۳- مدیریت و مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری بارانی و تیپ
- ۴- انجام آزمون خاک و آب و مصرف انواع کودهای شیمیایی براساس نتایج آزمون‌ها
- ۵- کشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان بذر مصرفی در واحد سطح به شیوه هیرم کاری
- ۶- مبارزه بیولوژیک با کرم بلال ذرت با استفاده از زنبور براکون
- ۷- برداشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان رطوبت دانه
- ۸- شرکت در دوره‌های آموزش و مهارتی تغذیه ذرت، بستر سازی کشت، ادوات کشاورزی، آفات و بیماریهای ذرت
- ۹- پیشرو در ارائه تجارب به سایر کشاورزان و مشارکت در اجرای طرح‌های کشاورزی

استان / شهرستان: مرکزی / اراک
سطح تحصیلات: سیکل
سن: ۵۰
عملکرد: ۶۲۶۳ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت صحیح و بهینه مزرعه کلزا رقم اکاپی در سطح ۳۰ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول
- ۳- رعایت اصول فنی تناوب زراعی و کشت کلزا در تناوب و پایداری محصولات گندم و جو
- ۴- مصرف بهینه آب در مزرعه با استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار کلاسیک ثابت
- ۵- استفاده از انواع کودهای دامی و زیستی در حاصلخیزی خاک
- ۶- استفاده از زیر شکن و اجرای تسطیح لیزری بستر کاشت
- ۷- کشت مکانیزه و به موقع
- ۸- انجام انواع آزمون خاک و آب، مصرف عناصر شیمیایی بر اساس نتایج آنالیز
- ۹- برداشت یک مرحله ای و مکانیزه محصول و تحویل به موقع
- ۱۰- شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی مرتبط با زراعت و تغذیه کلزا، پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

احد کیهانی فر

کشاورز نمونه محصول کلزا

استان / شهرستان: آذربایجان غربی / پیرانشهر

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۵۹

عملکرد: ۱۵۶۰۱۶ کیلو گرم در هکتار غده با عیار ۱۸

شاخص‌ها:

۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول چغندر قند رقم دلتا در سطح ۱۶ هکتار

۲- رعایت اصول فنی تناوب زراعی در فعالیت‌های کشاورزی

۳- استفاده از زیر شکن، عملیات تسطیح و شپیر زنی قبل از کاشت

۴- کشت مکانیزه و به موقع با رعایت تراکم مناسب

۵- مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بکارگیری سیستم آبیاری تحت فشار

۶- مدیریت بهینه تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک

۷- مزرعه عاری از هر گونه بیماری

۸- وجین در زمان مناسب و اجرای عملیات تنک و تولید مزرعه یکنواخت

از نظر رشد اندام هوایی و ریشه

۹- برداشت به موقع و مکانیزه

۱۰- شرکت در کلاس‌های آماده‌سازی زمین، تنظیم دستگاه پنوماتیک،

کودکار و وجین کار، پیشرو در به‌کارگیری توصیه‌های فنی

محمد امید نیا

کشاورز نمونه محصول چغندر قند بهاره

استان / شهرستان: خوزستان / شوش

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۳۶

عملکرد: ۱۵۲۸۰۰ کیلو گرم در هکتار با عیار ۱۵/۷

شاخص‌ها:

- ۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول چغندر قند به صورت کشت پاییزه رقم لوانته در سطح ۸ هکتار
- ۲- رعایت اصول تناوب زراعی و استفاده مناسب از کودهای دامی
- ۳- استفاده از زیر شکن و انجام عملیات تسطیح و شیر زنی
- ۴- مدیریت بهینه مصرف آب از طریق توسعه کشت پاییزه
- ۵- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک
- ۶- کشت مناسب و مکانیزه با پنوماتیک با رعایت زمان مناسب کاشت
- ۷- مزرعه عاری از هر گونه آفات و بیماریها
- ۸- برداشت مکانیزه و به موقع محصول و تحویل به کارخانه قند
- ۹- به کارگیری دانش فنی در فعالیت زراعی
- ۱۰- پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان در جهت توسعه کشت پاییزه چغندر قند

ابوذر دیناروند

کشاورز نمونه محصول چغندر قند پاییزه

استان / شهرستان: فارس / داراب

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۵۷

عملکرد: ۷۹۰۰ کیلو گرم در هکتار وش

شاخص‌ها:

- ۱- تولید کمی و کیفی محصول پنبه رقم کاریزما در سطح ۵۰ هکتار مزرعه پنبه
- ۲- رعایت اصول فنی تناوب زراعی در فعالیت‌های کشاورزی
- ۳- بهره‌گیری از کود سبز و حفظ بقایای گیاهی و افزایش ماده آلی خاک
- ۴- تسطیح لیزری و انجام خاک ورزی حفاظتی
- ۵- مبارزه تلفیقی و بیولوژیک با استفاده از زنبورهای براکون
- ۶- مصرف بهینه عناصر شیمیایی بر اساس آزمون خاک و آزمون آب
- ۷- برداشت دو مرحله‌ای و داشتن وش با کیفیت عالی
- ۸- عضو تعاونی پنبه کاران شهرستان و پیشرو در به‌کارگیری توصیه‌های فنی
- ۹- شرکت در کلاس‌ها و دوره‌های ترویجی مهارتی

محمد ابراهیم پیرزاده شهنانی
کشاورز نمونه محصول پنبه

استان / شهرستان: لرستان / ازنا
سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۳۶
عملکرد: ۱۲۰۰۰۰ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه مزرعه سیب زمینی رقم بامبا در سطح ۷۰ هکتار
- ۲- تولید کمی و کیفی محصول در حد مجاز نیترات
- ۳- رعایت اصول فنی تناوب زراعی
- ۴- استفاده از کودهای دامی، سبز و زیستی در حاصلخیزی خاک
- ۵- انجام آزمون خاک و رعایت اصول تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون
- ۶- مدیریت بهینه مصرف آب با بهره‌مندی از آبیاری بارانی کلاسیک ثابت
- ۷- کاشت و برداشت مکانیزه
- ۸- ذخیره سازی فنی با بهره‌گیری از سردخانه و بازار پسند بودن محصول
- ۹- شرکت در کلاس‌های آموزشی و پیشرو در ارائه دانش فنی

بهمن کاویانی

کشاورز نمونه محصول سیب زمینی

استان / شهرستان: خراسان رضوی / مشهد مقدس
سطح تحصیلات: دانشجوی کارشناسی
سن: ۳۴
عملکرد: ۱۶۹۵۰۰ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت صحیح مزرعه پیاز رقم زرگان و قرمز آذر شهر در سطح ۳۰ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول پیاز در حد مجاز نیترات و عناصر سنگین
- ۳- مدیریت بهینه مصرف آب از طریق آبیاری تحت فشار قطره‌ای تیپ
- ۴- مدیریت بهینه و مناسب کودهای دامی، آلی و زیستی و بیولوژیک
- ۵- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس آزمون خاک و آب
- ۶- کشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان مناسب بذر
- ۷- مزرعه عاری از آفات و بیماریها
- ۸- پیشرو در اجرای طرح‌ها و سایت‌های الگویی و فنی ترویجی
- ۹- مشارکت در اجرای پروژه ملی IPM/FFS و مدیریت تلفیقی حفاظت از محصول با شیوه مدرسه در مزرعه
- ۱۰- شرکت در دوره‌های آموزشی، سمینارها و کارگاه‌های فنی و ترویجی، مددکار ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

داوود صبوری

کشاورز نمونه محصول پیاز

استان / شهرستان: زنجان / ایجرود
سطح تحصیلات: فوق لیسانس
سن: ۳۸
عملکرد: ۷۰۱۳ کیلو گرم در هکتار لوبیا چیتی

عباس حسنلو

کشاورز نمونه محصول حبوبات آبی

شاخص‌ها:

- ۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول لوبیا چیتی رقم تلاش در سطح ۳ هکتار
- ۲- مصرف بهینه آب در مزرعه از طریق استفاده از سیستم آبیاری تیپ
- ۳- استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل و بستر سازی مناسب
- ۴- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون خاک
- ۵- کشت مکانیزه با ردیفکار و رعایت زمان مناسب کشت
- ۶- مزرعه عاری از هر گونه آفات و بیماریها
- ۷- مدیریت تلفیقی علف‌های هرز
- ۸- بکار گیری دانش فنی در فعالیتهای کشاورزی
- ۹- پیشرو در اجرای طرحهای کشاورزی و انتقال دانش فنی و تجارب به سایر کشاورزان
- ۱۰- شرکت در کلاسهای ترویجی آموزشی مرتبط با زراعت حبوبات

استان / شهرستان: آذربایجان غربی / بوکان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۰

عملکرد: ۲۶۴۰ کیلو گرم در هکتار نخود

رحمان رسول پور

کشاورز نمونه محصول حبوبات دیم

شاخص‌ها:

- ۱- تولید کمی و کیفی محصول نخود آجیلی در سطح ۴۰ هکتار دیم کاری
- ۲- رعایت اصول صحیح تناوب زراعی
- ۳- استفاده از زیر شکن و عملیات اجرایی ذخیره سازی رطوبت
- ۴- مصرف بهینه بذر و کشت مکانیزه
- ۵- مزرعه عاری از هر گونه آفات و بیماری‌ها و علف‌های هرز
- ۶- برداشت به موقع و رعایت میزان رطوبت محصول
- ۷- استفاده بهینه از نزولات در تولید محصول
- ۸- شرکت در دوره‌های آموزشی اصول دیم کاری، تنظیم سمپاش و تنظیم ردیف کار
- ۹- مشارکت در فعالیت‌های توسعه‌ای در منطقه

جمال رستمی

کشاورز نمونه گیاهان علوفه ای

استان / شهرستان: آذربایجان غربی / میاندواب
سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۳۷
عملکرد: ۲۳۴۷۵ کیلو گرم در هکتار یونجه خشک

شاخص‌ها:

- ۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول یونجه رقم قره یونجه در سطح ۷۰ هکتار
- ۲- مدیریت بهینه و مصرف آب با استفاده از آبیاری تحت فشار بارانی
- ۳- تغذیه بهینه گیاهی با استفاده از کودهای پایه و ریز مغذی بر اساس آزمون خاک
- ۴- کشت مکانیزه با خاکورزی مرکب
- ۵- استفاده مناسب از بذر بوجاری شده و سس گیری شده
- ۶- مزرعه عاری از بیماریهای گیاهی و آفات
- ۷- برداشت به موقع و تولید علوفه مناسب و با کیفیت
- ۸- شرکت در دوره‌های آموزشی تسطیح و نوسازی اراضی، زراعت گیاهان علوفه ای و آبیاری تحت فشار
- ۹- پیشرو در به کارگیری توصیه‌های فنی
- ۱۰- ارتباط مستمر با مراکز جهاد کشاورزی

استان / شهرستان: مازندران/ بابل

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۰

عملکرد: تولید محصول گواهی شده و سالم برنج در سطح ۸/۵ هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول برنج به صورت گواهی شده و سالم
رقم طارم هاشمی
- ۲- مصرف بهینه آب از طریق اجرای سیستم آبیاری تناوبی
- ۳- انجام انواع آزمون‌های آب، خاک و محصول و رعایت توصیه‌های فنی
- ۴- رعایت اصول فنی کاشت، داشت و برداشت محصول
- ۵- بهره‌گیری از انواع کودهای ارگانیک، سبز و زیستی در حاصلخیزی شالیزار
- ۶- اخذ پروانه کاربرد علامت استاندارد تولید محصول از سازمان ملی استاندارد ایران
- ۷- مانیتورینگ مزرعه با بهره‌گیری از تله‌های نوری و فرمونی
- ۸- بهره‌مندی از عوامل خاکری مفید و حشرات مفید در مدیریت حفاظت از محصول
- ۹- کشت تلفیقی جهت کنترل علف‌های هرز
- ۱۰- شرکت در دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های ترویجی IPM/FFS، ارتباط مستمر با مراکز آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی و مشارکت در اجرای سایت‌های الگویی

صادق شکراله پور بهمنمیری

تولیدکننده نمونه محصول
گواهی شده (سالم زراعی)

استان / شهرستان: خراسان رضوی / مشهد

سطح تحصیلات: فوق لیسانس

سن: ۵۳ سال

عملکرد: اجرای عملیات کشاورزی حفاظتی در سطح ۴۵ هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت مزرعه جو رقم اصلاح شده بهمن تحت پوشش عملیات حفاظتی
- ۲- رعایت اصول فنی تناوب زراعی
- ۳- اعمال تیمارهای مختلف کشاورزی حفاظتی با بهره گیری از روش‌های بی‌خاک‌ورزی
- ۴- کشت مستقیم و مکانیزه محصول با بذرکار
- ۵- مدیریت بهینه مصرف آب با بهره گیری از سیستم آبیاری تحت فشار
- ۶- بهره‌مندی از ادوات کشاورزی حفاظتی
- ۷- پیشرو در اجرای سایت کشاورزی حفاظتی به صورت الگویی و ترویجی
- ۸- استفاده از گیاهان پوششی، کود سبز، حفظ بقایای گیاهی در سطح خاک به منظور حاصلخیزی خاک
- ۹- تلفیق دانش فنی و تجارب عملی در مزرعه تحت مدیریت
- ۱۰- رعایت اصول تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک
- ۱۱- شرکت در کلاس‌های آموزشی و حفظ ارتباط با واحدهای ذی‌ربط در جهاد کشاورزی

محمد جواد زمانیان گوارشکی

بهره بردار نمونه کشاورزی حفاظتی

کمیته فنی زیر بخش زراعت و باغبانی

۲- سیمای زیر بخش باغبانی

۲-۷. سیمای زیر بخش باغبانی

با توجه به ظرفیت‌ها و مزیت‌های موجود کشور در بخش کشاورزی، باغبانی از جمله مهمترین زیربخش‌های کشاورزی است. برنامه ریزی و نظارت بر کشت گروه محصولات دانه‌دار، دانه‌ریز، خشک، گرمسیری، نیمه گرمسیری، گل و گیاهان زینتی و دارویی، گلخانه، قارچ و چای و محصولات دیگر در معاونت باغبانی صورت می‌گیرد. در ذیل به اهم آمار و اطلاعات و سیاست‌های این زیر بخش اشاره می‌گردد.

مجموع سطح زیر کشت محصولات باغی ۲۶۸۰ هزار هکتار (۲۳۰۰ هزار هکتار آبی ۳۸۰ هزار هکتار دیم) و مجموع تولید سالانه محصولات باغبانی ۱۹/۳۷۸ میلیون تن شامل محصولات مختلف سردسیری، گرمسیری و گلخانه‌ای می‌باشد. محصولات عمده باغی کشور عبارتند از خرما، پسته، سیب، انگور، انار، بادام، هسته دارها و زعفران و میزان کل صادرات محصولات باغی ۱/۰۶ میلیون تن و مجموع ارزش صادرات محصولات باغی ۲/۵ میلیارد دلار بوده که با احتساب قیمت هرکیلو محصول سردرختی ۳۵۰۰۰ ریال، ارزش کل محصولات باغی کشور برابر ۶۷۹ میلیارد ریال است.

سطح کل کشت گلخانه‌های کشور عبارتست از ۱۰۰۲۴ هکتار بطوریکه میزان کل تولیدات سبزی و صیفی گلخانه‌ای برابر ۱۷۱۰۲۶۰ تن است. در بخش تولید گل و گیاهان زینتی گلخانه‌ای، تولید گلهای شاخه بریده ۱۳۰۳۵۰۰۰۰ شاخه و گیاهان آپارتمانی ۱۱۱۷۰۰۰۰۰ گلدان را به خود اختصاص می‌دهند. زعفران از دیگر محصولات بسیار مهم بخش باغبانی کشور بوده که سطح زیرکشت ۹۵۱۲۵ هکتار (۹۲۸۲۲ هکتار بارور و ۲۳۰۳ هکتار غیربارور) و میزان تولید زعفران آن ۳۵۱ تن است. بعلاوه، قارچ دکمه‌ای با تولید ۱۳۲ هزار تن، ۲۵۷۰۸۵۰۹۲ اصله درخت و درختچه و ۶۱۲۸۶۵۲۱۴ بوته گیاهان فصلی و نشایی در فضای باز از دیگر تولیدات و پتانسیل‌های این بخش می‌باشند.

مزیت‌های کشور در بخش باغبانی:

- وجود تنوع اقلیمی و ژنتیکی محصولات باغی و سازگاری با اقلیم و محیط زیست ایران
- کیفیت محصولات تولیدی
- دانش بومی و سابقه تولید محصولات باغی
- صادرات و ارزآوری
- وجود منابع انسانی بهره برداران، موسسات تحقیقاتی و محققین باغبانی
- امکان کشت در محیط‌های کنترل شده با هدف افزایش کارایی و بهره‌وری آب مصرفی

سیاست‌ها:

- اقتصادی کردن تولید به ازاء مصرف بهینه آب
- افزایش کمی و کیفی تولیدات باغبانی
- کاهش فرسایش خاک با توسعه باغات در اراضی شیبدار
- بهبود کیفیت محصولات باغبانی در راستای تامین سلامت و امنیت غذایی
- توسعه و ساماندهی تولید محصولات گواهی شده
- ایجاد اشتغال مولد
- بررسی و تعیین مزیت‌های نسبی در تولید محصولات و فرآورده‌های زیر بخش باغبانی
- بررسی و تعیین اولویت‌های مربوط به پوشش بیمه‌ای، پرداخت یارانه‌ای و خرید تضمینی محصولات و فرآورده‌های زیر بخش باغبانی
- مطالعه و ارزیابی عرصه‌های باغبانی به منظور اصلاح، احیاء و مکان‌یابی توسعه متوازن آن
- همکاری علمی و فنی با مراکز تحقیقاتی، دانشگاهی و مجامع علمی تخصصی باغبانی
- ایجاد بستر مناسب برای تامین و تولید ارقام تجاری جدید نهال گواهی شده، حمایت از ایجاد باغ‌های مادری گونه‌های مورد نیاز
- بررسی و تعیین نیازهای اولویت‌های سرمایه‌گذاری در زیربخش باغبانی
- حمایت از افزایش ضریب مکانیزاسیون و ارتقاء شاخص‌های توسعه و نوسازی ماشین‌های کشاورزی
- تدوین و پیگیری برنامه اجرایی در راستای اهداف کلان اقتصاد مقاومتی (افزایش ضریب خوداتکایی از نظر تامین روغن زیتون و تولید محصولات دارای ویتامین‌ها و آنزیم‌های ضروری مورد نیاز انسان)
- برنامه‌ریزی جهت افزایش بهره‌وری در منابع پایه و کاهش ضایعات در مراحل مختلف تولید
- اهتمام در افزایش صادرات محصولات باغی و مثبت کردن تراز تجاری بخش کشاورزی

جدول ۱۰) عملکرد نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در چند محصول زیربخش باغبانی در سال زراعی (۹۵-۱۳۹۴) در مقایسه با متوسط تولید کشور و جهان

ردیف	محصول	عملکرد نمونه سال زراعی ۹۵-۱۳۹۴ (کیلوگرم در هکتار)	متوسط عملکرد کشور در سال ۱۳۹۳ (کیلوگرم در هکتار)	مقایسه برتری عملکرد نمونه با متوسط کشور (درصد)	متوسط عملکرد جهانی (کیلوگرم در هکتار)	ملاحظات
۱	سیب درختی	۱۲۳۴۰۰	۱۶۷۸۹	۶۳۵	۱۷۱۰۰	
۲	پسته	۱۲۴۹۵	۷۵۷	۱۵۵۱	۲۰۰۰	
۳	مرکبات	پرتقال ۹۴۵۰۰	مرکبات ۱۷۲۱۹	۴۴۹	۱۹۳۰۰	در آمار فائو به واژه مرکبات اشاره شده است.
۴	زیتون (میوه)	۲۳۶۰۰	۲۳۱۵	۹۱۹	۱۷۰۰	
۵	خرما	۲۵۲۰۰	۵۴۹۵	۵۴۱	۷۷۰۰	
	انگور	۷۹۶۶۵	۱۳۲۸۷	۵۰۰	۱۱۹۰۰	عملکرد نمونه کشوری بر اساس میانگین عملکرد انگور آبی و دیم محاسبه شده است
۶	قارچ	۲۴ کیلوگرم در مترمربع	۲۰ تا ۲۵ کیلوگرم در متر مربع	۶/۶۶	۴۲۷۵۰۰	در آمار فائو به واژه «قارچ و تراقل» اشاره شده است.
۷	هلو و شلیل	۷۸۰۰۰	۱۴۵۵۲	۴۳۶	۱۳۰۶۸	
۸	گل محمدی	۳۰۰۰	۱۸۰۰	۶۶/۷	۱۰۰۰۰	

نمونه‌های ملی زیربخش باغبانی

لیلا جاودانی

باغدار نمونه سیب درختی

استان / شهرستان: فارس/اقلید

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۳

عملکرد: ۱۲۳۴۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- اعمال مدیریت صحیح باغ سیب ارقام قرمز، گالا و گرانی اسمیت در سطح ۳۶ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول مرغوب و بازار پسند
- ۳- مدیریت بهینه مصرف آب از طریق اعمال آبیاری قطره‌ای
- ۴- انتخاب ارقام و گونه‌های سازگار با اقلیم و منطقه و توصیه تحقیقات
- ۵- رعایت اصول فنی کشت، طراحی و بستر سازی باغ
- ۶- مدیریت تلفیقی آفات و بیماری ها و کنترل مکانیکی علف‌های هرز
- ۷- عملیات مناسب هرس و جمع آوری شاخه‌های اضافه
- ۸- مدیریت تغذیه گیاهی بر اساس آزمون خاک با بهره‌گیری از روش‌های چالکود، محلول پاشی و کود آبیاری
- ۹- مشارکت در اجرای پروژه IPM/FFS و انتقال دانش فنی به سایر باغداران
- ۱۰- برداشت به موقع محصول مرغوب و نگهداری در سردخانه
- ۱۱- شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی

استان / شهرستان: خراسان رضوی / کاشمر

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۷۱

عملکرد: ۱۰۱۰۰۰ کیلو گرم در هکتار

محمد ناصر صفریان

باغدار نمونه محصول انار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه باغ انار رقم شیشه کپ (خزر) در سطح ۵ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول مرغوب
- ۳- انتخاب بهترین رقم (تجاری) موجود در منطقه سازگار با اقلیم براساس توصیه تحقیقات
- ۴- انجام آزمون خاک و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک
- ۵- انجام اصولی هرس‌های فرم، اصلاح و باردهی و حذف پاجوش‌ها و نرک‌ها
- ۶- استفاده مناسب از کودهای حیوانی و آلی و روش چالکود
- ۷- کنترل بیولوژیکی کرم گلوگاه انار و اعمال مدیریت تلفیقی
- ۸- رعایت اصولی برداشت، حمل و نقل و نگهداری در سرد خانه
- ۹- شرکت در دوره‌های آموزشی مرتبط با اصول باغبانی انار
- ۱۰- پیشرو در اجرای سایت الگویی و انتقال دانش فنی به سایر باغداران

استان / شهرستان: خراسان رضوی / خلیل آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۳

عملکرد: ۱۲۹۰۰۰ کیلو گرم در هکتار

حسن خالقیان کاریزک

باغدار نمونه محصول انگور (آبی)

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه باغ انگور رقم پیکامی در سطح ۷ هکتار تاکستان
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول تجاری
- ۳- مدیریت و مصرف بهینه آب با اعمال شخم زمستانه و تابستانه جهت حفظ رطوبت
- ۴- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون خاک، آب و گیاه
- ۵- استفاده از رقم تجاری و سازگار با منطقه
- ۶- بهره‌گیری از سیستم پرورش پاچراغی
- ۷- رعایت اصول فنی هرس، هرس سبز، تنک سبز و هرس برگ
- ۸- رعایت اصول فنی مدیریت کف باغ
- ۹- مدیریت تلفیقی آفات و بیماریها و علف هرز
- ۱۰- رعایت اصول فنی برداشت، حمل و نقل و فرآوری محصول صادراتی (کشمش)

استان / شهرستان: کردستان/مریوان

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۵۳

عملکرد: ۳۰۳۳۰ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه باغ انگور در شرایط دیم رقم رشه مریوان در سطح یک هکتار
- ۲- دست یابی به تولید کمی و کیفی محصول مرغوب و بازار پسند
- ۳- مکان یابی مناسب، بستر سازی کشت و استفاده از رقم با کیفیت و سازگار با منطقه
- ۴- رعایت اصول فنی هرس باردهی، سبز و تنک سبز
- ۵- مصرف عناصر غذایی به روش چال کود و براساس توصیه‌های فنی و کارشناسی
- ۶- مدیریت عملیات ذخیره سازی رطوبت و بهره مندی مناسب از نزولات آسمانی
- ۷- تولید محصول با کیفیت جهت تازه خوری و صنایع تبدیلی
- ۸- انجام شخم و سله شکنی در فصل تابستان
- ۹- مشارکت در دوره‌های آموزشی ترویجی مرتبط با باغات دیم

رفیق فرشادی

باغدار نمونه محصول انگور (دیم)

استان / شهرستان: کرمان / کرمان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۳

عملکرد: ۱۲۴۹۵ کیلوگرم در هکتار پسته خشک

حسین مختاری والا

باغدار نمونه محصول پسته

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه باغ پسته از ارقام تجاری در سطح ۴۵ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول صادراتی و ارقام تجاری
- ۳- مدیریت مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری قطره ای
- ۴- رعایت اصول تغذیه گیاهی با استفاده از آزمون خاک و آزمون آب
- ۵- انجام اصولی انواع هرس فرم دهی، باردهی و شاخه‌های پائینی در تماس با خاک
- ۶- تولید محصول در چار چوب دستورالعمل HACCP
- ۷- ترمینال مکانیزه و فرآوری محصول در کوتاه‌ترین زمان و صادرات محصول
- ۸- پیشرو در اصلاح و جایگزینی ارقام تجاری با ارقام محلی
- ۹- شرکت در دوره‌های ترویجی، سمینارهای آموزشی و انتقال تجارب به سایر باغداران
- ۱۰- توسعه فعالیت‌های باغداری از طریق خرید باغات مجاور اصلاح و احیاء آن‌ها

استان / شهرستان: زنجان/ طارم

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۶۷

عملکرد: ۲۳۶۰۰ کیلو گرم در هکتار میوه زیتون

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه باغ زیتون رقم زرد در سطح ۱۰/۵ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید محصول کمی و کیفی
- ۳- مصرف بهینه آب از طریق آبیاری‌های تنظیم شده
- ۴- رعایت اصول فنی کاشت و استفاده از نهال‌های استاندارد و گواهی شده مجوز دار
- ۵- رعایت اصول فنی هرس فرم و باردهی و حذف پاجوش‌ها و سربرداری درختان
- ۶- مصرف بهینه کودهای ماکرو و میکرو بر اساس نتایج آزمون خاک به صورت چالکود
- ۷- استفاده از کارت‌های زرد و تله‌های فرمونی جهت کنترل آفات
- ۸- رعایت زمان مناسب برداشت
- ۹- مدیریت تلفیقی آفات و بیماری‌های گیاهی
- ۱۰- رعایت اصول بهداشت در باغ و فرآوری محصول

سید باقر شفیعی

باغدار نمونه محصول زیتون

استان / شهرستان: بوشهر / چم
سطح تحصیلات: فوق دیپلم
سن: ۵۳
عملکرد: ۳۵۲۰۰ کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه نخلستان ارقام زاهدی و مجول و پیارم در سطح ۷ هکتار
- ۲- رعایت اصول فنی کشت و تراکم اصله در هکتار
- ۳- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول از ارقام تجاری و سازگار در منطقه
- ۴- مصرف بهینه آب در نخلستان با بهره‌گیری از سیستم آبیاری تحت فشار و قطره ای
- ۵- انجام عملیات هرس و تکریب در سطح ۷ هکتار
- ۶- انجام آزمون خاک و مصرف بهینه کودهای ماکرو و میکرو بر اساس نتایج آزمون
- ۷- کنترل مکانیکی علف‌های هرز
- ۸- اجرای عملیات اصلاح و احیاء نخلستان
- ۹- رعایت کلیه اصول HACCP در نخلستان
- ۱۰- تولید محصول با کیفیت برای مصرف داخل و صادرات
- ۱۱- شرکت در دوره‌های آموزشی و پیشرو در اجرای سایت‌های ترویجی

محمد حیدری

باغدار نمونه محصول خرما

استان / شهرستان: تهران / شهریار

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۶

عملکرد: ۷۸۰۰۰ کیلو گرم در هکتار هلو و شلیل

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت فنی باغ هسته داران هلو و شلیل ارقام آلبرتا و مغان در سطح ۸ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید محصول کمی و کیفی محصول بازار پسند
- ۳- رعایت اصول آماده سازی و بستر سازی و فواصل کشت
- ۴- تأمین نهال مورد نیاز از مراکز معتبر و مورد تأیید
- ۵- استفاده از پایه‌های بذری و رویشی توصیه شده و سازگار با اقلیم منطقه
- ۶- مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از سیستم‌های آبیاری قطره ای
- ۷- انجام آزمون خاک، آب و برگ و مصرف عناصر غذایی براساس آزمون‌ها
- ۸- استفاده از سموم بیولوژیک و تله فرمونی برای کنترل آفات و بیماریها
- ۹- شرکت در دوره‌های IPM/FFS و کلاس‌های ترویجی و ارتباط مستمر با مراکز ترویجی و آموزشی

عبدالرضا نصیری

باغدار نمونه محصول هسته داران

استان / شهرستان: منطقه جنوب کرمان / جیرفت
سطح تحصیلات: فوق دیپلم
سن: ۴۹
عملکرد: ۹۴۵۰۰ کیلو گرم در هکتار پرتقال

هوشنگ امیری

باغدار نمونه محصول مرکبات

- شاخص‌ها:**
- ۱- مدیریت بهینه باغ مرکبات ارقام پرتقال والنسیا و گریپ فورت قرمز در سطح ۳۶ هکتار
 - ۲- دستیابی به محصول کمی و کیفی مرکبات صادراتی و بازار پسند
 - ۳- مدیریت مصرف بهینه آب در واحد سطح با بهره‌گیری از سیستم آبیاری قطره‌ای
 - ۴- انجام آزمون آب، خاک و برگ و مصرف عناصر غذایی براساس نتایج آزمون
 - ۵- استفاده از نهال‌های تأیید شده کمپته فنی نهال
 - ۶- رعایت اصول فنی کاشت و مدیریت باغ الگویی در منطقه
 - ۷- کنترل بیولوژیک، تلفیقی با آفات و بیماری‌ها و علف‌های هرز
 - ۸- رعایت اصول فنی هرس درختان
 - ۹- رعایت اصولی برداشت، حمل و نقل و نگهداری در سردخانه و بازاریابی مناسب
 - ۱۰- پیشرو در به‌کارگیری دانش فنی و انتقال تجارب به سایر باغداران
 - ۱۱- شرکت در کلاس‌ها و دوره‌های ترویجی

استان / شهرستان: تهران/ پیشوا

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۶۸

عملکرد: ۸۷ شاخه آنتوریوم در متر مربع

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه واحد گلخانه هیدرو پونیک بسته مولتی اسپان در سطح ۶ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی ارقام آنتوریوم، ارکیده، رز و لیلیوم
- ۳- مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بهره‌مندی از سیستم آبیاری قطره‌ای
- ۴- تجهیز گلخانه به سیستم اتوماسیون کنترل مرکزی عوامل اقلیمی
- ۵- وجود سرد خانه و سیستم‌های مجهز بسته بندی و صادرات محصولات تولیدی
- ۶- رعایت اصول فنی در گلخانه در جهت مصرف بهینه انرژی، پیشگیری از سرما زدگی و مخاطرات کشاورزی
- ۷- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس آزمون خاک و برگ زیر نظر آزمایشگاه AimaT هلند
- ۸- مدیریت تلفیقی آفات و بیماری‌ها به شیوه IPM/FFS
- ۹- شرکت در مجامع بین المللی، نمایشگاه‌های خارجی و عرضه محصول و کسب عناوین برتر
- ۱۰- اشتغال‌زایی ۳۸ نفر در سطح گلخانه
- ۱۱- بهره‌مندی از متخصصین خارجی و داخلی در مدیریت گلخانه و مشارکت در اجرای طرح تولید و تکثیر پایه‌ها با مشارکت شرکت آلمانی

محمد علی کبریایی زاده

تولیدکننده نمونه محصولات گلخانه‌ای
(گل و گیاهان زینتی)

محمد علی کیخا

تولیدکننده نمونه محصولات گلخانه ای
(سبزی و صیفی)

استان / شهرستان: منطقه جنوب کرمان / منوجان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۹

عملکرد: فلفل رنگی ۱۹، خیار ۴۳، گوجه ۳۰ و بادمجان ۲۰ کیلوگرم در متر مربع گلخانه

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت واحد گلخانه تولید محصولات سبزی و صیفی در سطح ۲۰ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید محصول کیفی و کمی صادراتی و بازار پسند داخلی و خارجی با برند تجاری NSK
- ۳- مدیریت مصرف بهینه آب در گلخانه با بهره‌گیری از سیستم آبیاری قطره‌ای تیپ
- ۴- استفاده از ارقام تجاری و بازار پسند جهت تولید و عرضه محصول به کشورهای همسایه و بازار داخل
- ۵- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس انجام آزمون خاک، آب و برگ
- ۶- استفاده از انواع کودهای بیولوژیک، کمپوست و آلی
- ۷- کنترل تلفیقی آفات و بیماریها و رعایت اصول IPM/FFS در گلخانه
- ۸- اشتغال زایی برای ۱۴۰ نفر در گلخانه
- ۹- شرکت در دوره‌های آموزشی، بازدیدهای خارجی و پیشرو در اجرای توصیه‌های فنی
- ۱۰- ارتباط مستمر با واحدهای آموزشی، ترویجی و باغبانی و مشارکت در اجرای سایت‌های مربوطه

استان/ شهرستان: تهران/ دماوند

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۳

عملکرد: ۵۱۵۰۰۰ اصله انواع نهال باغی در سال

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه نهالستان در سطح ۲۰ هکتار از ارقام سیب، گلابی، هلو و شلیل و گیلاس
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی نهال‌های باکیفیت رویشی
- ۳- تولید انواع نهال شناسنامه دار با مجوز موسسه ثبت، گواهی بذر و نهال
- ۴- مصرف بهینه آب در نهالستان با بهره‌گیری از سیستم آبیاری قطره‌ای و بارانی
- ۵- بهره‌گیری از انواع ماشین آلات و تجهیزات تخصصی در نهالستان
- ۶- انجام آزمون خاک و آب و مصرف انواع عناصر غذایی بر اساس نیاز گیاه
- ۷- رعایت اصول فنی کود آبیاری، محلول پاشی و مصرف مواد آلی در جهت حاصلخیزی خاک
- ۸- تولید انواع نهال‌ها مطابق با استاندارد و عرضه آن به تولید کنندگان داخلی و خارجی
- ۹- پیشرو در اجرای طرح‌های باغبانی در منطقه و انتقال تجارب به سایر باغداران
- ۱۰- شرکت در کلاس‌های باغبانی و آموزشی مرتبط با باغداری و تولید نهال

مجید قدیمی

تولید کننده نمونه نهال باغی

استان / شهرستان: اصفهان / اصفهان

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۵

عملکرد: ایجاد باغ مادری و نهالستان هسته داران

محسن مرتهب

مدیر نمونه باغ مادری

شاخص‌ها:

- ۱- تجهیز گلخانه تکثیر و پیش بینی تولید ۴۰۰ هزار اصله نهال گواهی شده تا سال ۹۷ برای اولین بار در کشور از نوع هسته دارها
- ۲- مدیریت بهینه نهالستان باغ مادری در سطح ۷ هکتار ارقام سیب، گلابی، هلو، شلیل، بادام، گیلان و آلو
- ۳- مدیریت گلخانه اسکرین هاوس تکثیر به روش هیدرو پونیک به مساحت ۱۶۰۰ متر مربع برای نگه داری مواد اولیه تکثیری
- ۴- مدیریت بهینه مصرف آب با بهره گیری از سیستم آبیاری قطره ای
- ۵- قرارداد کنترل و نظارت بر تولید نهال شناسه دار (پیش گواهی) در فضای باز و بسته با موسسه تحقیقات، ثبت و گواهی بذرو نهال
- ۶- رعایت اصول تغذیه با سیستم آبیاری تحت نظارت کارشناس تحقیقات
- ۷- فعالیت روی پایه های رویشی
- ۸- رعایت اصول بهداشتی در نهالستان و گلخانه
- ۹- استفاده از ارقام وارداتی دانه دار و هسته دار باکیفیت
- ۱۰- شرکت در دوره های آموزشی، سمینارها و بازدیدها و انتقال تجارب به سایر تولید کنندگان
- ۱۱- ارتباط مستمر با واحدهای زیربط در جهاد کشاورزی و رعایت توصیه های فنی

استان / شهرستان: مازندران/ تنکابن

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۴۹

عملکرد : ۲۰۰۰۰ کیلو گرم در هکتار برگ سبز

بهزاد نصیر شعیبی

باغدار نمونه محصول چای

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه باغ چای رقم هیبرید در سطح ۱ هکتار چای کاری
- ۲- دستیابی به تولید کیفی و کمی محصول
- ۳- کشت به موقع با هماهنگی اداره چای شمال و مرکز تحقیقات کشاورزی
- ۴- مصرف بهینه آب با بهره‌گیری از سیستم آبیاری بارانی
- ۵- تغذیه باغ چای بر اساس توصیه‌های ترویجی و کارشناسی
- ۶- مصرف انواع کودهای ماکرو و میکرو توسط آب آبیاری
- ۷- مبارزه بیولوژیک با شپشک آرد آلود با استفاده از سوسک کریپتالاموس
- ۸- وجین دستی و انجام به موقع هرس بهاره و هرس پاییزه
- ۹- ایجاد اشتغال در واحد تولیدی
- ۱۰- شرکت در دوره آموزشی مهارتی مرتبط با چایکاری
- ۱۱- ارتباط با واحدهای آموزشی، ترویجی و تحقیقاتی

استان / شهرستان: خراسان رضوی / باخرز
سطح تحصیلات: سیکل
سن: ۳۹
عملکرد: ۳۱/۵ کیلو گرم در هکتار زعفران خشک

حسین شادمان

تولیدکننده نمونه محصول زعفران

شاخص‌ها:

- ۱- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول زعفران در سطح یک هکتار
- ۲- مدیریت مصرف بهینه آب از طریق استخر ذخیره آب و انتقال آب به وسیله لوله
- ۳- استفاده مناسب پیاز زعفران با وزن استاندارد
- ۴- بستر سازی مناسب و استفاده از انواع کود دامی و اوره بر اساس نتایج آزمون خاک
- ۵- محلول پاشی ریز مغذی‌ها همزمان با آب آبیاری
- ۶- تولید محصول با کیفیت عاری از مصرف هر گونه سموم شیمیایی
- ۷- وجین علف‌های هرز در زمان مورد نیاز
- ۸- خشک کردن محصول با دستگاه خشک کن
- ۹- اشتغال زایی برای ۲۰ نفر در واحد تولیدی
- ۱۰- شرکت در کلاس‌های آموزشی زراعت زعفران، تغذیه زعفران و آبیاری

استان / شهرستان: قزوین / قزوین

سطح تحصیلات: فوق لیسانس

سن: ۶۹

عملکرد: آویشن ۸۰۰۰، آرتیشو ۱۲۰۰۰، گالگا و علف چای ۲۰۰۰، ختمی ۵۰۰۰
کیلو گرم در هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه مزارع تولید انواع گیاهان دارویی در سطح ۲۳ هکتار (۲۷ محصول دارویی)
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول با ماده موثر مناسب جهت تولید فرآورده‌های داروئی
- ۳- توسعه فعالیت‌های کشت گیاهان داروئی در استانهای قزوین، تهران و گیلان
- ۴- تولید ۴۸ قلم دارو با مجوز وزارت بهداشت و درمان از محصولات تولیدی نامبرده با برند دینه
- ۵- مدیریت مصرف بهینه آب با بهره گیری از سیستم آبیاری تحت فشار
- ۶- انجام انواع آزمون آب، خاک و گیاه و مصرف عناصر غذایی براساس نتایج آزمون
- ۷- عدم استفاده از سموم شیمیایی و مصرف کودهای شیمیایی در حداقل ممکن
- ۸- اشتغال زایی برای ۴۰ نفر در واحدهای مزرعه ای و فرآوری
- ۹- انجام فعالیتهای آموزشی و ترویجی در واحد تحقیقات و توسعه شرکت دینه ایران
- ۱۰- مشارکت در فعالیتهای آموزشی و ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به سایر تولیدکنندگان
- ۱۱- شرکت در دوره‌های آموزشی و حفظ ارتباط مستمر با واحدهای کشاورزی و داروئی

سید علی مجدالاشرافی

تولید کننده نمونه محصول گیاهان
دارویی

استان / شهرستان: چهار محال و بختیاری / فارسان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۴

عملکرد: ۳۰۰۰ کیلو گرم در هکتار با احتساب حدود ۳۰ درصد باروری

سیامک نوروزی

تولید کننده نمونه محصول گل محمدی

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت صحیح و فنی گلستان گل محمدی در سطح ۱۲ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی با استفاده از نهاده کشت بافتی از مرکز بیوتکنولوژی کشاورزی
- ۳- استفاده بهینه از آب در گلستان با بهره گیری از سیستم آبیاری قطره ای
- ۴- رعایت اصول فنی تغذیه با بهره گیری از انواع کودهای دامی ، کمپوست و ریز مغذی بر اساس آزمون خاک
- ۵- کنترل مکانیکی علف‌های هرز
- ۶- داشتن صنایع جانبی عرق گیری و تولید گلاب
- ۷- پیش بینی برنامه توسعه کشت گل محمدی
- ۸- مددکار ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به سایر تولید کنندگان
- ۹- شرکت در کلاسها و دوره‌های آموزشی مرتبط
- ۱۰- ارتباط مستمر با مراکز آموزشی، ترویجی و فنی برای انجام توصیه‌های فنی

استان/ شهرستان: خوزستان/ دزفول

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۶۲

عملکرد: ۲۴ کیلو گرم در مترمربع

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه واحد تولیدی قارچ خوراکی در سطح ۲۵۶۰۰ مترمربع
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول تولیدی بازار پسند (سالانه ۴۶۰۰ تن)
- ۳- دستیابی به ۵۰ هزار تن کمپوست فاز ۳ و ۶۰۰ تن اسپان قارچ در سال
- ۴- کنترل غیر شیمیایی آفات و بیماریها
- ۵- رعایت اصول بهداشت کارکنان و بهداشت ساختمان و امکانات
- ۶- نگهداری خاک پوششی در محل مناسب و خشک سر پوشیده و دور از آلودگی
- ۷- ایجاد اشتغال برای ۲۲۲ نفر و اشتغال زایی برای فارغ التحصیلان کشاورزی
- ۸- برداشت اصولی و انجام پاستوریزاسیون سالن‌های تولید در انتهای هر دوره تولید
- ۹- بیش از ۱۰۰۰ تن صادرات محصول
- ۱۰- دارای گواهینامه کنترل کیفیت و انطباق محصول صادراتی از مراجع ذیصلاح داخلی و یا خارجی
- ۱۱- حضور در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌ها، آموزش کارکنان واحد و مشارکت در برگزاری دوره های آموزشی

غلامعلی اسلامی زاده

تولیدکننده نمونه محصول قارچ خوراکی

محمد حسین مهربانی

تولید کننده نمونه محصول گواهی شده
(سالم باغی)

استان / شهرستان: مرکزی / ساوه
سطح تحصیلات: ابتدایی
سن: ۷۴
عملکرد: تولید محصول گواهی شده انار

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت باغ انار و تولید محصول گواهی شده انار رقم ملس ساوه در سطح ۲۰ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید هم کمی و هم کیفی محصول تجاری صادراتی به صورت سالم و بازار پسند
- ۳- اخذ گواهی سلامت محصول ارگانیک ملی بر مبنای استاندارد ۱۱۰۰۰
- ۴- انجام انواع آزمون آب، خاک و برگ در مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون‌ها
- ۵- رعایت اصول فنی مدیریت تغذیه و حاصلخیزی خاک با استفاده از فرآورده‌های آلی و بیولوژیک
- ۶- انجام اقدامات زراعی برای کنترل آفات و بیماری‌ها
- ۷- اعمال مدیریت در مصرف بهینه آب و نهاده‌ها در باغ
- ۸- پیشرو در دوره‌های ترویجی IPM/FFS و انتقال تجارب به سایر باغداران
- ۹- رعایت اصول فنی و اقدامات مدیریتی حفاظت از محصول در شرایط ارگانیک
- ۱۰- ارتباط با واحدهای آموزشی و ترویجی و استاندارد و به‌کارگیری توصیه‌های فنی

استان/شهرستان: یزد/ خاتم
سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۴۳
عملکرد: مدیریت باغ پسته

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه باغ پسته رقم اکبری در سطح ۱۵۰ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول بازار پسند و صادراتی
- ۳- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون آب و خاک
- ۴- مدیریت تلفیقی آفات و بیماریها
- ۵- اجرای هرس اصولی فرم، شاخه‌های پایینی و تنک شاخه در درختان بارور
- ۶- مجهز به ترمینال مکانیزه ضبط و فراوری محصول در کوتاه‌ترین زمان
- ۷- تولید محصول در چارچوب طرح HACCP
- ۸- ارتباط مستمر با واحدهای جهاد کشاورزی
- ۹- پیشرو در انتقال دانش و تجارب به سایر باغداران
- ۱۰- شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی مرتبط با باغداران

محمد عبدلی

مدیر نمونه واحد تولیدی باغی

استان/شهرستان: سمنان/ سمنان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۵

عملکرد: مدیریت بهینه باغ زیتون

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت بهینه باغ زیتون ارقام زرد و روغنی در سطح ۸/۴ هکتار
- ۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول کنسروی
- ۳- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس نیاز گیاه
- ۴- مدیریت بهینه و صحیح هرس فرم دهی و باردهی
- ۵- رعایت اصول بهداشت باغ
- ۶- مصرف بهینه آب از طریق زمان بندی دقیق مراحل آبیاری
- ۷- مدیریت تلفیقی آفات و بیماری‌ها
- ۸- پایین بودن درصد ضایعات محصول تولیدی
- ۹- شرکت در دوره‌های آموزشی و پیشرو در انتقال تجارب به سایر باغداران

رضا ذوالفقاری

مدیر نمونه واحد تولیدی باغی (زیتون)

کمیٹہ فنی زیربخش دام، طیور و آبزیان

۸) کمیته فنی زیربخش دام، طیور و آبزیان

۸-۱. سیمای دامپروری

۸-۱-۱. مقدمه

در کشور پهناور ایران، وجود گونه‌ها و اکوتیپ‌های متنوع دامی و همچنین تنوع اقلیمی و وفور انواع گیاهان در پهنای وسیع جنگل‌ها، مراتع و کشتزارها، بستر مناسبی را برای پرورش دام، طیور و زنبورعسل فراهم نموده است. روند رو به افزایش صنایع تبدیلی، جانبی و وابسته در چند دهه اخیر، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و نفوذ دانش روز در لایه‌های مختلف این بخش، توانسته است رشد چشمگیری را در زیربخش‌های مختلف موجب گردد. در حال حاضر تولیدات اصلی دامپروری حدود ۱۳ میلیون تن شامل انواع گوشت قرمز (گوسفند و بز، گاو، گوساله و شتر) شیر، گوشت طیور، تخم مرغ و عسل می باشد که این میزان از طریق جمعیت دامی موجود و منابع علوفه ای و مراتع داخل کشور و واردات اقلام خوراکی مانند جو، ذرت و سویا حاصل می گردد. زیربخش دامپروری ضمن تامین بخش مهمی از پروتئین غذایی مورد نیاز جامعه، از طریق ایجاد ارزش افزوده و تامین اشتغال نیروی کار در جوامع روستایی، عشایری و شهری و جلب سرمایه‌های بخش خصوصی، نقش مهمی در اقتصاد کشور ایفا می نماید، به نحوی که براساس گزارشات بانک مرکزی و مرکز آمار ایران، زیربخش دامپروری حدود ۲۴ درصد از ارزش افزوده و ۳۷ درصد از ارزش تولید بخش کشاورزی (به قیمت ثابت سال ۱۳۸۳) را به خود اختصاص داده است و بخش وسیعی از شاغلین بخش کشاورزی به صورت توأم به فعالیت دامپروری و کشاورزی پرداخته و یا صرفاً به فعالیت دامپروری اشتغال دارند.

طی برنامه‌های توسعه گذشته در زیربخش دامپروری با پرداخت تسهیلات بانکی کم بهره، ساماندهی دامداری‌های روستایی، انجام پروژه‌های بهبود مدیریت و اصلاح نژاد دام، بهبود تغذیه دام و همچنین توسعه صنایع تبدیلی و بیمه همگانی طیور به منظور ایجاد اطمینان برای تولیدکنندگان توانسته است، به طور نسبی زیرساخت‌های مورد نیاز برای افزایش تولید را مهیا نماید.

جایگاه ایران در تولید محصولات دامی در جهان

محصولات دامی حدود یک سوم پروتئین مورد نیاز انسان‌ها را تامین می کند. و سهم عمده ای در پیشگیری از بیماری‌ها و سوء تغذیه دارد. رشد جمعیت و افزایش درآمد همراه با تغییر در ترجیحات غذایی منجر به افزایش

تقاضا برای فرآورده‌های دامی است و این در حالی است که رشد تجارت نهاده‌ها و فرآورده‌های دامی نیز در حال افزایش است. جایگاه ایران در تولیدات محصولات دامی در جهان و در خاورمیانه در جدول ۱۱ نشان داده شده است.

جدول ۱۱) جایگاه ایران در تولیدات محصولات دامی در جهان و در خاورمیانه در سال ۱۳۹۲

ردیف	نوع محصول	رتبه ایران در جهان	رتبه ایران در خاورمیانه
۱	گوشت گوسفند	۱۷	۳
۲	گوشت بز	۷	۲
۳	گوشت گاو	۴۳	۳
۴	گوشت گاو میش	۱۶	۲
۵	گوشت شتر	۱۶	۶
۶	گوشت طیور	۷	۱
۷	شیر	۲۲	۱
۸	تخم مرغ	۱۹	۱
۹	عسل	۱۰	۱

۲-۱-۸. وضعیت جمعیت دامی کشور

منابع دامی ایران شامل گوسفند و بز، گاو و گوساله (اصیل، دورگ، بومی) گاو میش، شتر و تک سمیان است. وضعیت جمعیت دامی کشور در سال ۱۳۹۴ در جدول ۱۲ نشان داده شده است.

جدول ۱۲) جمعیت دام کشور در سال ۱۳۹۴

واحد: هزارراس / هزارنفر

شتر و بچه شتر	گاو میش و بچه گاو میش	گاو و گوساله			بز و بزغاله	گوسفند و بره
		بومی	دورگ	اصیل		
۱۷۲	۲۰۵	۲۸۴۲	۴۳۱۵	۱۰۳۲	۱۹۹۶۸	۴۷۹۳۱

۸-۳. وضعیت بهره برداران دام و طیور کشور

با توجه به تنوع دام و طیور و نظام‌های بهره برداری در کشور، در مجموع تعداد بهره برداران دامی کشور حدود ۲۴۷۷۷۲۷ نفر است. بیشترین تعداد بهره برداران در بخش دام سبک (بیش از ۵۰ درصد) و کمترین تعداد بهره بردار در زیربخش کرم ابریشم کمتر از ۱ درصد فعالیت دارند (جدول شماره ۱۳).

جدول ۱۳) تعداد بهره برداران در زیربخش امور دام و طیور

ردیف	زمینه بهره برداری	تعداد (نفر)	درصد	ردیف	زمینه بهره برداری	تعداد (نفر)	درصد
۱	فقط دام سبک	۱۲۴۸۲۴۲	۵۰,۴	۴	طیور صنعتی	۲۲۷۶۹	۰,۹۲
۲	فقط دام سنگین	۶۷۵۸۰۶	۲۷,۳	۵	زنبورعسل	۷۳۸۶۳	۲,۹۸
۳	دام سبک و سنگین	۴۳۸۹۷۷	۱۷,۷	۶	کرم ابریشم	۱۸۰۷۰	۰,۷
	جمع کل				۲۴۷۷۷۲۷		۱۰۰

۴-۱-۸. وضعیت تولیدات دامی

به طور کلی مجموع تولیدات دامی از ۹۳۴۱ هزارتن در سال ۱۳۸۳ به ۱۳۰۷۷ هزارتن در سال ۱۳۹۴ رسیده است که رشدی معادل ۳/۱ درصد را نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۴ مجموعاً ۱۳۰۷۷ هزار تن انواع محصولات دامی تولید شده است (جدول ۱۴).

جدول ۱۴) آمار تولیدات دامی کشور از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۴ (هزارتن)

سال	عنوان	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴
گوشت قرمز		۶۸۹	۷۰۳	۷۳۶	۷۴۰	۷۴۷	۷۵۵	۷۸۵	۸۰۶
شیرخام		۷۰۲۴	۷۲۰۳	۷۴۳۷	۷۶۸۵	۷۹۵۱	۸۲۶۸	۸۸۰۰	۹۱۴۰
گوشت مرغ		۱۵۶۵	۱۶۱۰	۱۶۶۶	۱۷۸۳	۱۸۷۱	۱۹۶۷	۲۰۳۳	۲۱۲۲,۵
تخم مرغ		۷۲۷	۷۵۱	۷۶۷	۷۰۰,۳	۹۱۲,۷	۸۹۳,۴	۹۲۵	۹۳۱,۰۲۱
عسل		۴۰,۷	۴۶,۴	۴۵	۵۰,۷	۷۱,۱	۷۴,۷	۷۷,۸	۷۷,۳۹۳

۸-۲. سیمای شیلات ایران

۸-۲-۱. مقدمه

کشور ایران با حدود ۵۸۰۰ کیلومتر خطوط ساحلی و جزایر در خلیج فارس، دریای عمان و بزرگ‌ترین دریاچه جهان یعنی خزر در یکی از مهم‌ترین مناطق تجاری و اقتصادی جهان از نظر ظرفیت دریایی و تجاری واقع شده و با کسب رتبه نخست در میان کشورهای حاشیه خلیج فارس و دریای عمان دارای قابلیت‌های فراوان برای رشد و توسعه صنعت دریایی و شیلات و آبزیان است. سازمان شیلات ایران مأموریت سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر بهره‌برداری پایدار از ذخایر و منابع آبی کشور را بر عهده داشته و با حفاظت از منابع آبی و بازسازی مؤثر ذخایر موجود همراه با توسعه مدیریت و نگهداری و احداث زیرساخت‌های صیادی و آبی‌پروری در کنار ارتقای بهره‌برداری منابع و عوامل تولید در آب‌های تحت حاکمیت جمهوری اسلامی ایران و آب‌های دور فعالیت می‌نماید.

دستاوردهای مهم سازمان شیلات ایران در سال‌های اخیر به طور خلاصه عبارتند از: ارتقای سهم آبزیان در امنیت غذایی کشور از طریق فعالیت‌های صید، صیادی و پرورش انواع آبزیان، بهبود شاخصه‌های بهره‌وری با گسترش تحقیقات کاربردی همراه با گسترش دانش فنی، توسعه آبی مصرفی با هدف جامع‌های سالم و پویا، بهبود مدیریت شیلاتی و حفاظت و بازسازی ذخایر و بهسازی مناطق دریایی، توسعه آبی‌پروری با توجه به تنوع اقلیم به ویژه پرورش ماهیان در قفس در سواحل شمال و جنوب کشور، توسعه، بهسازی و تجهیز ناوگان صیادی در آب‌های دور، توسعه زیرساخت‌های صید و صیادی از طریق ساخت و تجهیز بنادر ماهیگیری، کمک به صنایع تبدیلی شیلاتی، افزایش متوسط سرانه مصرف آبزیان در کشور از طریق ساماندهی بازار و تنوع محصولات شیلاتی همگام با حضور گسترده در بازارهای هدف از طریق صادرات آبزیان، ارتقای استانداردهای تولید محصولات شیلاتی از مرحله صید تا مصرف، جلب مشارکت‌های غیردولتی در برنامه‌ریزی و اجرای فرآیندهای مدیریت شیلاتی، اعمال مدیریت و اصلاح روش‌های صید با توجه به منابع برداشت شده و یا کمتر برداشت شده، گسترش فعالیت‌های شیلاتی به منظور اشتغال‌زایی و رونق اقتصادی و اجتماعی، ارتقای دانش فنی و مهارت جوامع صیادی و آبی‌پروری و تشکیل یگان حفاظت از منابع آبی با هدف و حفظ ذخایر ارزشمند دریایی در حوزه آبی‌پروری، پرورش میگو با داشتن ظرفیت‌های بالقوه بهره‌برداری از ۱۸۰ هزار هکتار و قابلیت‌های بالفعل فراوان در اراضی غیرقابل کشت سواحل جنوب منطقه گمیشان در شمال کشور، تولید ماهی در قفس‌های دریایی، پرورش ماهیان گرم‌آبی و سردآبی در استان‌های غیرساحلی کشور و سایر فعالیت‌های متنوع آبی‌پروری می‌تواند سهم بسزایی در تولید پروتئین دریایی، اشتغال‌زایی و ارزآوری در اقتصاد مقاومتی داشته باشد.

توسعه سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی در امر صیادی، توسعه آبی‌پروری، بازار و سایر فعالیت‌های شیلاتی، ارتقای بهره‌وری منابع و عوامل تولید، بهبود سهم محصولات شیلات در تامین امنیت غذایی، حفاظت، بازسازی و بهسازی منابع دریایی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های بین‌المللی در تولید و بهره‌برداری از احداث بنادر صیادی مجهز و مطابق با استانداردهای فنی روز دنیا افزون بر اعمال بهینه مدیریت ماهیگیری و

تسهیل فعالیت‌های صید و صیادی، سبب شکل‌گیری فعالیت‌های اقتصادی متعددی در مناطق ساحلی شده که رونق اقتصادی و اجتماعی این مناطق را در پی داشته است. سازمان شیلات ایران بر آن است تا با تلاشی مضاعف و همسو با دیگر بخش‌های دولتی و غیردولتی در راستای برنامه‌های توسعه با اهداف زیر گام برداشته و از منابع آبزیان، توجه به بازسازی ذخایر و احیای و ترمیم زیستگاه‌های طبیعی آبزیان، توسعه زیستگاه‌های مصنوعی در کنار بهبود کیفیت در تولید و عرضه آبزیان، توجه به شیوه‌های نوین آبی پروری به ویژه پرورش ماهیان دریایی در قفس و ساحل، کاهش ضایعات و ایجاد ارزش افزوده در زنجیره صید تا سفره، نوسازی و تجهیز شناورهای صیادی، اجرای ماهیگیری مسئولانه و مبارزه جدی با صید غیرمجاز و غیرقانونی (IUU)، توسعه همکاری‌های منطقه‌ای در دریای خزر، خلیج فارس، دریای عمان و اقیانوس هند با عضویت در کمیسیون منابع زنده دریای خزر، کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند، کمیته منطقه‌ای شیلاتی، شبکه مراکز آبی پروری در آسیا و اقیانوسیه و سازمان بین‌المللی اطلاع‌رسانی و خدمات مشاوره از ذخایر آبی، ممنوعیت افزایش شناورهای صیادی، مدیریت بر ابزار صید، اعمال فصول ممنوعیت صید برای گونه‌های آبی در معرض خطر، کنترل و نظارت بر صید خُرد و پایش مستمر پارامترهای وضعیت ذخیره در صید خُرد صیانت نماید.

جمهوری اسلامی ایران با داشتن مجموعه‌ای عظیم از قابلیت‌های تولید آبزیان و حدود ۸۰۰ هزار منابع آبی خرد و کلان، نظیر رودخانه‌ها، ۵۸۰۰ کیلومتر نوار ساحلی در شمال و جنوب کشور با روند رشد و توسعه تولید آبزیان به عنوان غذای سلامتی نقش به‌سزایی در توسعه پایدار، ایجاد اشتغال، امنیت غذایی، ارزآوری، افزایش درآمد ناشی از تولید گونه‌های ارزشمند آبزیان، محرومیت زدایی و جلوگیری از مهاجرت را ایفاء نموده است. قابلیت‌های صید و صیادی و منابع عظیم دریایی، تکثیر و پرورش آبزیان به ویژه در آب‌های داخلی و صنایع وابسته شیلاتی از جنبه اقتصادی برای کشور بسیار حائز اهمیت است.

۸-۲-۲. شاخص‌های اصلی فعالیت‌های سازمان شیلات ایران تا پایان ۱۳۹۴:

میزان کل تولید	حدود یک میلیون تن
صید و صیادی	حدود ۶۰۰/۰۰۰ تن
آبی پروری	۴۰۰/۰۰
مصرف سرانه آبزیان	۱۰ کیلوگرم
ارزش صادرات انواع آبزیان	۳۵۰ میلیون دلار
ارزش صادرات میگو	۵۴ میلیون دلار
ارزش صادرات انواع ماهی و سایر آبزیان	۲۹۱ میلیون دلار

۸-۳. سیمای دامپزشکی کشور

۸-۳-۱. مقدمه

دامپزشکی در واقع تلفیقی پیچیده و ظریف از علوم پزشکی و کشاورزی است و سازمان دامپزشکی کشور مسئول کنترل و یا ریشه کنی بیماری‌های دامی و بیماری‌های قابل انتقال میان انسان و حیوانات، تأمین رفاه و حقوق حیوانات و همچنین نظارت بهداشتی بر فرآورده‌های خام دامی است. برخی از رئوس وظایف دامپزشکی عبارتند از:

- ۱- حفظ سرمایه‌های دامی و تأمین امنیت شغلی
- ۲- کاهش خسارات و ضایعات ناشی از بیماری‌های دامی و افزایش بهره‌وری
- ۳- ایجاد زمینه ورود به بازارهای جهانی
- ۴- پیشگیری و کنترل بیماری‌های مشترک
- ۵- تولید فرآورده‌های دامی بهداشتی

۸-۴. سیمای امور عشایر ایران

۸-۴-۱. مقدمه

شیوه زیست مبتنی بر کوچ (کوچندگی) از متقدم‌ترین اشکال حیات اجتماعی است که از واپسین دوران شکل‌گیری زندگی اجتماعی انسان‌ها تاکنون استمرار داشته است. از نظر الگوی زیست و استقرار، تعداد زیادی از جمعیت و جوامع عشایری، در زمره اجتماعات کوچنده و متحرک قرار می‌گیرند. از گذشته‌های بسیار دور تاکنون، متأثر از این وضعیت، اشکال متعدد و متنوعی از الگوی زیست و معیشت مبتنی بر انواع مختلف دامداری روستایی و عشایری در اقصی نقاط ایران برقرار بوده که بخش زیادی از منابع تعلیف و تغذیه دام‌ها از عرصه‌های مرتعی تأمین می‌شود. نظام بهره‌برداری دام و مراتع روستایی نسبتاً ثابت بوده و در نهایت دام‌ها در برخی از ماه‌های سال در عرصه مراتع حریم همان روستا تعلیف می‌شوند. ولی در مقابل، دامداری عشایری متحرک بوده و بر اساس نظام کوچ و جابجایی دوره‌های فصلی بین قلمروهای بیلاقی (بهارگه، سردسیر یا سرحد) و قشلاقی (گرمسیر) انجام می‌گیرد.

۸-۴-۲. جمعیت عشایر کشور

بررسی وضعیت جمعیت عشایر کشور در چند دهه گذشته نشان‌دهنده کاهش نسبت جمعیت عشایر کشور در مقایسه با جمعیت کل کشور است. بر اساس اطلاعات منابع تاریخی، در سال ۱۲۴۵ ه. ش. حدود ۳۸/۶ درصد جمعیت کشور، عشایری بوده است که این نسبت در سال ۱۳۴۵ به ۹/۶ درصد کاهش پیدا کرده است. بر اساس آخرین سرشماری رسمی عشایر کشور که توسط مرکز آمار ایران صورت گرفته است نسبت جمعیت عشایر کشور به کل جمعیت به ۱/۶۸ درصد کاهش پیدا کرده است که این امر نشان‌دهنده کاهش نسبت جمعیت عشایر کشور است. جدول ۱۵ روند تحولات جمعیت عشایر کشور را از ۱۵۰ سال گذشته نشان می‌دهد. نکته قابل توجه در این زمینه، تعداد جمعیت عشایر کشور است که از سال ۱۳۶۶ تا ۱۳۷۷ روندی رو به رشد داشته است. به عبارت دیگر، هر چند نسبت جمعیت عشایر در مقایسه با کل کشور کاهش یافته است (۲/۳ درصد کل کشور در سال ۱۳۶۶ و ۲/۱ درصد در سال ۱۳۷۷)؛ اما تعداد جمعیت عشایری کشور از ۱,۱۵۲,۰۰۰ نفر به ۱,۳۰۴,۰۰۰ نفر در سال ۱۳۷۷ افزایش یافته است که این امر نکته‌ای قابل تأمل است. البته در سرشماری سال ۱۳۸۷ این روند مجدداً بر عکس شده است و جمعیت عشایری به ۱,۱۸۶,۳۹۸ نفر رسیده است که با کاهش جمعیت نسبت به سال ۱۳۷۷ روبرو شده است. این امر از یک سو به برنامه‌های مختلف اسکان عشایر و از سوی دیگر به مهاجرت و کنترل جمعیت این جامعه مربوط می‌شود. عشایر در کل کشور استان پراکنده اند و به غیر از استان کردستان، سایر استان‌ها دارای جمعیت عشایری هستند (جدول ۱۵).

جدول ۱۵) وضعیت جمعیت عشایر کشور و سهم آن از کل جمعیت کشور در دهه‌های گذشته

سهم جمعیت عشایری از کل کشور (درصد)	جمعیت (هزار نفر)		سال
	عشایری	کل کشور	
۶,۳۸	۱۷۰۰	۴۴۰۰	۱۲۴۵
۹,۲۴	۱۹۱۰	۷۶۵۴	۱۲۶۳
۹,۲۲	۲۱۳۸	۹۳۳۲	۱۲۷۸
۲۰	۲۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۳۰۲
۵,۲۰	۳۱۰۰	۱۵۰۹۰	۱۳۱۸
۵,۹	۲۰۰۰	۲۱۰۰۰	۱۳۴۲
۶,۹	۲۵۰۰	۲۵۷۸۹	۱۳۴۵
۷,۲	۸۷۷	۳۱۹۵۱	۱۳۵۳
۳,۲	۱۱۵۲	۴۹۴۴۵	۱۳۶۶
۱,۲	۱۳۰۴	۶۲۴۳۲	۱۳۷۷
۱,۶۸	۱۱۸۶,۴	۷۰۴۷۲,۸	۱۳۸۷

مأخذ: سازمان امور عشایر ایران، ۱۳۸۴، الف وب، مرکز آمار ایران ۱۳۸۷

عشایر کشور با دارا بودن بالغ بر ۲۴ میلیون واحد دامی (۲۸ درصد دام سبک و ۴ درصد دام سنگین کشور) و همچنین حدود ۳۸ درصد مراتع کشور به عنوان اصلی ترین و مهم ترین بهره برداران، بخش بزرگی از مراتع کشور را در اختیار دارند. بر اساس آخرین آمار، میزان مراتع در اختیار عشایر کشور بیش از ۳۲ میلیون هکتار برآورد می‌شود (۳۸ درصد مراتع کشور را در اختیار دارند). مهم ترین محصولات تولیدی دام عشایر گوشت قرمز به میزان ۱۸۴ هزار تن (۲۰ درصد گوشت قرمز کشور) شیر و محصولات لبنی به میزان ۳۳۰ هزار تن، پشم و مو و کرک به میزان حدود ۱۴ هزار تن می باشد. یکی از ویژگی‌های عشایر، به ویژه زنان آنها، توانایی و مهارت در تولید (ساخت و بافت) انواع صنایع دستی و سنتی می‌باشد که حدود ۱,۵ میلیون متر مربع صنایع دستی کشور را با همه ارزش‌های تاریخی و فرهنگی که این صنایع دارند، تولید می نمایند.

نمونه‌های ملی زیربخش دام، طیور و آبزیان

استان / شهرستان: آذربایجان غربی / مهاباد

تحصیلات : لیسانس

سن : ۵۱

عملکرد: پرورش ۶۰ هزار قطعه در هر دوره و پنج دوره در سال

رضا سواری

مرغدار نمونه واحد گوشتی

شرح فعالیت و شاخص‌های برتری تولید:

- ۱- بهینه سازی مصرف انرژی (سوخت و برق) از طریق اتوماسیون تهویه، گرما و گازهای آلاینده
- ۲- همکاری مداوم و مستمر با معاونت بهبود تولیدات دامی
- ۳- پایین بودن تلفات پرورش با توجه به رعایت کلیه موازین فنی و بهداشتی
- ۴- اجرای استانداردهای فنی تولید خوراک دام، ابلاغی از طرف وزیر جهاد کشاورزی در سال ۹۲ با هدف بهبود بهره وری
- ۵- پایین بودن ضریب تبدیل با توجه به رعایت نکات مدیریتی
- ۶- استفاده از دان پلت تهیه شده توسط کارخانجات تولید دان طیور
- ۷- مونیتورینگ سالن‌ها و محوطه مرغداری از تمام نقاط جهان
- ۸- میانگین شاخص اقتصادی تولیدی ۳۳۶ در سال ۹۴
- ۹- رعایت موارد فنی و بهداشتی پرورشی توسط کارگران آموزش دیده
- ۱۰- استفاده از کود حاصل مرغداری در گلخانه‌های وابسته به شرکت زنجیره‌ای کیوان مرغ پر طلایی
- ۱۱- تولید مرغ سایز و قرار داد با شرکت پشتیبانی امور دام کشور جهت تامین گوشت مرغ

استان / شهرستان: خراسان رضوی / کاشمر

تحصیلات : لیسانس

سن : ۳۴

عملکرد: پرورش ۱۶۰ هزار قطعه مرغ تخمگذار در هر دوره

سعید صالحی

مرغدار نمونه واحد تخمگذار

شرح فعالیت و شاخص‌های برتری تولید:

- ۱- استفاده از قفس‌ها و تجهیزات مناسب
- ۲- انجام تهویه سالن به شکل اتوماتیک در جهت کاهش مصرف سوخت
- ۳- فرمولاسیون خوراک توسط متخصص تغذیه و استفاده از دان تولید شده در کارخانه خوراک
- ۴- عایق سازی سقف و دیوارهای سالن
- ۵- ثبت کامپیوتری آمار و اطلاعات واحد مرغداری
- ۶- تولید تخم مرغ بدون آنتی بیوتیک و غنی شده
- ۷- استفاده از سیستم تولید یکپارچه در فرآیند کاری
- ۸- برند سازی محصول
- ۹- ایجاد شبکه مویرگی توزیع تخم مرغ در سطح استان
- ۱۰- نشانه گذاری تخم مرغ و عرضه آن در بسته بندی‌های متفاوت
- ۱۱- انجام صادرات تخم مرغ به کشور افغانستان
- ۱۲- رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی از جمله سن کشتار، مجوز کشتار و جوجه ریزی
- ۱۳- ارتباط با مرکز آموزشی - ترویجی و دامپزشکی و مشارکت در فعالیت‌های علمی و ترویجی
- ۱۴- استفاده از تکنولوژی‌های نوین در جمع آوری تخم مرغ

استان / شهرستان: خراسان رضوی / تربت حیدریه

تحصیلات : لیسانس

سن : ۲۹

میزان و کیفیت عملکرد: پرورش ۸۰۰ رأس مولد گاو اصیل با تولید روزانه بیش از ۱۵/۴ تن شیر با کیفیت بارمیکروبی کمتر از ۳۶ هزار در میلی لیتر و مناسب برای تولید شیر خشک نوزاد

سپهر خزاعی

گاودار نمونه صنعتی

شرح فعالیت و شاخص‌های برتری تولید:

- ۱- تأمین و تولید بخش عمده ای از علوفه مورد نیاز دامداری (اراضی کشاورزی ۲۰۰۰ هکتار زیرکشت جو ، گندم ، تریپیکاله و ذرت علوفه ای).
- ۲- رعایت اصول بهداشتی همه جانبه در گاوداری که موجبات کنترل بیماری‌های ویروسی و باکتریایی شده که در نهایت منجر به حفظ سلامت کل گله و تولید شیر با کیفیت گردیده است.
- ۳- میانگین تولید ۳۷/۷ کیلوگرم شیر خام با درصد چربی ۳/۲۸ و درصد پروتئین ۲/۷۹ و روزانه بیش از ۱۵/۴ تن شیر خام با کیفیت با بار میکروبی زیر ۳۶ هزار و سوماتیک سل ۱۷۲ هزار در میلی لیتر
- ۴- تهیه خوراک دام فرموله شده برای گروه‌های مختلف تولیدی و سنین پرورش دام
- ۵- انجام عملیات ثبت مشخصات و رکورد گله بطور منظم ، مستمر و مستندسازی داده‌ها و اطلاعات برای اهداف اصلاح نژادی گله
- ۶- به کارگیری مشاورین متخصص و با تجربه در بخش تغذیه، اصلاح نژاد و امور دامپزشکی
- ۷- گروه بندی مناسب گله بر اساس وزن ، سن و سطح تولید
- ۸- مدیریت تغذیه و نظارت بر وضعیت B.C.S (شرایط بدنی گاو) و تولید تسهیل نموده است.
- ۹- درصد گوساله گیری بیش از ۹۶ درصد، درصد تلفات گوساله زیر ۳ درصد و سقط جنین زیر ۲ درصد. در گله در سال
- ۱۰- طراحی جایگاه‌ها به صورت فری استال و نیمه باز
- ۱۱- استفاده از ماشین آلات و تجهیزات مناسب در مدیریت تغذیه، جایگاه دام و شیردوشی

استان / شهرستان : مرکزی / آشتیان

تحصیلات : فوق لیسانس

سن : ۳۴

عملکرد : پروار ۴۰۰ راس گوساله در یک دوره پروار

شاخص‌ها

۱- دارا بودن اطلاعات کافی و مناسب به لحاظ علمی و تجربی از نحوه مدیریت و پرورش دام پرواری

۲- استفاده از نژاد دو منظوره سمینتال و دورگه‌های آن جهت پروار دام که بر اساس مطالعات کتابخانه ای و میدانی از افزایش وزن روزانه بالاتر و ضریب تبدیل غذایی کمتری نسبت به به سایر نژادهای موجود جهت پروار در کشور برخوردار است.

۳- تامین بخشی عمده ای از علوفه مورد نیاز دامداری توسط خودش

۴- استفاده مناسب از ضایعات و پس ماندهای خوراکی کارخانجات و صنایع غذایی به منظور کاهش هزینه‌های خوراک دام

۵- ایجاد یک واحد کوچک داشتی سمینتال به منظور تولید گوساله‌های نر برتر جهت پروار

۶- انتخاب مناسب وزن دام در ابتدا و انتهای دوره پروار به نحوی که دام‌ها قبل از گذر از نقطه تولید نهایی دام روانه کشتارگاه می‌شوند.

۷- کسب میانگین ضریب تبدیل خوراک اقتصادی در طول دوره پروار

۸- استفاده از خوراک‌های فرآوری شده مانند جو پرک به منظور افزایش قابلیت هضم و جذب مواد خوراکی

۹- کسب میانگین افزایش وزن روزانه ۱,۳۲ کیلوگرم در طول دوره پروار

۱۰- گروه بندی مناسب گوساله‌های پرواری با توجه به سن و مرحله پروار

وحید رضا آشتیانی

پرواربند نمونه گوساله

استان / شهرستان: کرمانشاه / کرمانشاه

تحصیلات: سیکل

سن: ۳۳

عملکرد: پرورش ۱۸۰ راس دام مولد داشتی (نژاد سنجابی)

تیمور صفایی

گوسفندار نمونه

شرح فعالیت و شاخص‌های برتری تولید

- ۱- دارا بودن ساختمان و تاسیسات مناسب و اصولی جهت پرورش دام با توجه به اقلیم و آب و هوای منطقه
- ۲- تجربه و آگاهی دامدار و داشتن اطلاعات فنی و پرورشی مناسب در خصوص نگهداری و پرورش گوسفند
- ۳- ایجاد یک واحد نمونه از پرورش نژاد خالص سنجابی به منظور حفظ و حراست از توده نژادهای بومی
- ۴- ایجاد گله ای سالم و یکدست از نژاد سنجابی منطبق بر مشخصات فنوتیپی توده نژاد شاخص منطقه
- ۵- کسب ضرایب تولید مثلی مناسب شامل باروری، زایش، بره دهی، بره گیری و دوقلو زایی در مقایسه بامیانگین کشوری
- ۶- استفاده از تکنیک همزمانی فعلی در جهت ایجاد بره‌های هم سن در راستای اعمال مدیریت یکپارچه بر گله
- ۷- مناسب بودن مدت قوچ اندازی و استفاده از طول عمر اقتصادی میش و قوچ در گله
- ۸- انجام کلیه عملیات بهداشتی دام شامل: واکسیناسیون، حمام ضد کنه، سم پاشی اماکن دامی و خوراندن داروهای ضد انگل داخلی
- ۹- استفاده از سیستم پروار بره‌های نر مازاد گله
- ۱۰- شرکت فعال در کلاس‌های آموزشی-ترویجی شهرستان

استان / شهرستان: مازندران / سوادکوه

تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۱

عملکرد: پرورش ۶۰۰ راس گوسفند مولد نژاد زل

الهیار ولی زاده وند چالی

دامدار نمونه عشایری

شاخص‌ها

- ۱- اطلاعات کافی و مناسب در خصوص پرورش گوسفند و بز
- ۲- بهبود مدیریت تولید مثل و افزایش راندمان صفات تولیدمثلی نظیر دوقلو زایی و بهره‌گیری
- ۳- حفظ نژاد بومی منطقه (نژاد زل مازندران)
- ۴- داشتن برنامه واکسیناسیون گله در طول سال و کاهش بیماری‌ها و تلفات در سال
- ۵- ارتباط مناسب و مستمر با دستگاه‌های اجرایی (امور عشایری، امور دام، سازمان دامپزشکی) و ترویجی
- ۶- رعایت قوانین و مقررات چرای دام با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی مرتبط
- ۷- حذف هموقع دام‌های کم بازده و قصر از گله و پروار آنها
- ۸- پروار بره‌های مازاد بر نیاز گله در مناطق قشلاقی و جلوگیری از تخریب مراتع
- ۹- استفاده از تکنیک فلاشینگ و مدیریت همزمان سازی فحلی گله به جهت مدیریت بهتر گله

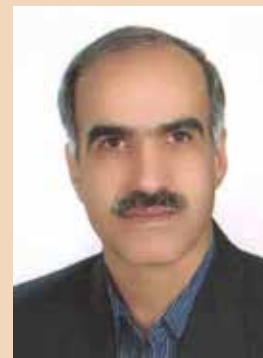
استان / شهرستان: خراسان رضوی / مشهد

تحصیلات : لیسانس

سن : ۵۶

عملکرد: تولید ۸۰ هزار تن خوراک دام و طیور

شرح فعالیت و شاخص‌های برتری تولید:

سید حسن حسن زاده
کارخانه نمونه خوراک دام

- ۱- تنوع تولیدات بالفعل واحد تولیدی
- ۲- دارا بودن انواع گواهینامه‌های داخلی و خارجی نظیر ایزو، توف آلمان، SGS، GMP و گواهی‌های ثبت علامت و برند کالا
- ۳- بکارگیری نیروهای انسانی متخصص در بخش‌های تخصصی تولید بصورت دایم و پاره وقت در کارخانه
- ۴- اجرای استانداردهای فنی تولید خوراک دام، ابلاغی از طرف وزیر جهاد کشاورزی در سال ۹۲ با هدف بهبود بهره‌وری
- ۵- پایش محصول و اطلاع‌رسانی در مورد مصرف و نگهداری صحیح محصول از طریق مراجعات حضوری به فارم، انتشار مجلات تخصصی بصورت منظم فصلنامه و تحقیقات مشترک با دانشگاه‌ها و مراکز علمی تخصصی
- ۶- مستند سازی آیین نامه، شیوه نامه، چک لیست و دستورالعمل‌های مربوط به کنترل تولید، کنترل کیفی و کنترل بهداشتی محصول
- ۷- رعایت ضوابط و مقررات بر چسب مطابق با استانداردهای ملی و دیگر استانداردهای فنی ابلاغی از طرف نهادهای ناظر دولتی
- ۸- استفاده از افزودنی‌های به روز دنیا و یا اقلام کم رایج با هدف بهبود راندمان و کیفیت محصول
- ۹- آزمایشگاه آنالیز مواد مغذی با توانایی آنالیز مواد مغذی مورد نیاز برای انجام عملیات کنترل کیفی خوراک دام.
- ۱۰- دارا بودن مجوزها و پروانه‌های ویژه تولید
- ۱۱- دارا بودن امکانات ذخیره سازی مواد اولیه مطابق با استانداردهای تولید خوراک دام همراه با رعایت بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها.
- ۱۲- بکارگیری فن آوری‌های نوین فراوری خوراک دام با کمترین صدمه و ضایعات خوراک، بهبود ضریب تبدیل و کاهش بار میکروبی خوراک
- ۱۳- کنترل ویژه نقاط پر خطر تولید نظیر روش‌های نوین دفع پرندگان و جوندگان، ورود و خروج پرسنل و کامیون‌ها، نظافت عمومی بویژه نقاط حساس و پر خطر مانند دستشویی‌ها.

استان / شهرستان: آذربایجان غربی / مهاباد

تحصیلات: فوق دیپلم

سن: ۵۷

میزان عملکرد: تولید ۶۰۰۰۰ تن در سال خوراک طیور

سید حسن قریشی

کارخانه نمونه خوراک طیور

شرح فعالیت و شاخص های برتری تولید:

- ۱- دارا بودن انواع گواهینامه های داخلی و خارجی نظیر ایزو ، GMP و گواهی های ثبت علامت و برند کالا
- ۲- بکارگیری نیروهای انسانی متخصص در بخش های تخصصی تولید بصورت دائم و پاره وقت در کارخانه
- ۳- مستند سازی آیین نامه، شیوه نامه، چک لیست و دستورالعمل های مربوط به کنترل تولید، کنترل کیفی و بهداشتی محصول
- ۴- رعایت ضوابط و مقررات برجسب، مطابق با استاندارد های ملی و دیگر استاندارد های فنی ابلاغی نهاد های ناظر دولتی
- ۵- استفاده از افزودنی های به روز دنیا با هدف بهبود راندمان و کیفیت محصول
- ۶- آزمایشگاه آنالیز مواد مغذی با توانایی آنالیز مواد مغذی مورد نیاز برای انجام عملیات کنترل کیفی خوراک طیور
- ۷- دارا بودن امکانات ذخیره سازی مواد اولیه مطابق با استاندارد های تولید خوراک طیور همراه با رعایت بهره وری و کاهش هزینه ها.
- ۸- خط تولید مجهز به سیستم هایزنایزر خوراک طیور جهت کاهش بار میکروبی خوراک و با کمترین صدمه و ضایعات خوراک، بهبود ضریب تبدیل
- ۹- استفاده از اقلام پروتئینی باقابلیت هضم بالا برای جیره های طیور
- ۱۰- دارنده یکی از بهترین سیستم های ذخیره سازی غلات و مواد اولیه و مجهز به سیستم تهویه و امکان جابجایی غلات در سیلوها
- ۱۱- خط تولید Andritz اسپانیا و Buhler سوئیس؛ بهترین برند ماشین آلات خوراک طیور
- ۱۲- استفاده از اقلام پروتئینی باقابلیت هضم بالا برای جیره های طیور

صفر رحمانی پور

زنبوردار نمونه

استان / شهرستان: بوشهر / جم

تحصیلات : دیپلم تجربی

سن : ۴۴

عملکرد: برداشت ۴۰ کیلوگرم از هر کلنی و تولید ۲۰/۴ تن عسل از ۵۱۰ کلنی در

سال ۹۴

شرح فعالیت و شاخص‌های برتری تولید:

- ۱- تولید ۴۰ کیلوگرم عسل به صورت میانگین به ازای هر کلنی
- ۲- استفاده از کارشناس فنی در زنبورستان خود
- ۳- استفاده از داروهای مناسب و بیولوژیک در کلنی و رعایت اصول بهداشت در زنبورستان
- ۴- تولید کلیه فرآورده‌های زنبور عسل نظیر گرده، ژله رویال، بره موم
- ۵- اصلاح نژاد و به‌گزینی در زنبورستان خود با استفاده از روش‌های علمی
- ۶- پرورش، تولید و توزیع بیش از ۵۰۰۰ ملکه به زنبورداران متقاضی و مازاد بر مصرف در زنبورستان خود
- ۷- رعایت کلیه اصول و ضوابط فنی و بهداشتی در کلیه مراحل پرورش، کوچ و استقرار زنبورستان
- ۸- ارتباط مستمر با مراکز اجرایی، ترویجی و تحقیقاتی در زمینه توسعه و ترویج زنبورداری در سطح کشور
- ۹- ثبت مشخصات کلنی‌ها و رکوردهای تولیدی زنبورستان
- ۱۰- رنگ آمیزی مناسب کندوها، شماره گذاری کندو و چیدمان مناسب کلنی‌ها در زنبورستان
- ۱۱- تعویض بموقع ملکه کلنی‌ها و قاب‌های مستهلک و سیاه در زنبورستان
- ۱۲- آموزش و ترویج زنبورداری به زنبور داران و علاقه مندان به این حرفه

استان / شهرستان: گلستان / مینو دشت

تحصیلات: لیسانس

سن: ۲۴

عملکرد: برداشت ۴۹/۵ کیلوگرم پیله تر ابریشم از یک جعبه تخم نوغان در سال ۹۴

شرح فعالیت و شاخص‌های برتر تولید:

- ۱- میانگین تولید ۴۹/۵ کیلوگرم پیله تر ابریشم به ازای هر جعبه تخم نوغان
- ۲- تجربه کاری و شرکت در دوره‌های آموزشی- ترویجی و عضویت در تشکل‌های مردم نهاد کشاورزی
- ۳- انجام ضدغفونی تلمبار یا جایگاه پرورش و رعایت بهداشت محیط کار
- ۴- انجام صحیح عملیات داشت توتستان
- ۵- مدیریت صحیح در مزرعه و اعمال کنترل بیولوژیک آفات درختان توت
- ۶- بکارگیری توصیه کارشناسان مرکز توسعه نوغانداری کشور در زمینه پرورش کرم ابریشم
- ۷- داشتن جایگاه مطلوب و مناسب برای تفریح تخم نوغان و پرورش کرم ابریشم
- ۸- رعایت اصول فنی و علمی در پرورش کرم ابریشم و تولید محصول سالم و عاری از بیماری
- ۹- برداشت به موقع پیله تر و عرضه آن به بازار و فروش بالاتر از قیمت تضمینی
- ۱۰- مستند سازی عملکرد مربوط به پرورش کرم ابریشم در فرآیند تولید

حبیب کرامتلو

پرورش دهنده نمونه کرم ابریشم

استان / شهرستان: خراسان شمالی / جاجرم

تحصیلات : لیسانس

سن : ۵۸

عملکرد: پرورش ۹۰۰ راس مولد

شاخص‌ها:

- ۱- انتخاب مناسب مکان و منطقه پرورش و اصلاح نژاد گوسفند از لحاظ جغرافیایی و اقلیمی در قالب دامداری صنعتی
- ۲- ایجاد ساختمان و تاسیسات مناسب و اصولی جهت پرورش و اصلاح نژاد دام با توجه به اقلیم و آب و هوای منطقه
- ۳- استفاده از نژاد رومانف و اسپرم آن در تلاقی با گوسفند افشاری به منظور ایجاد نژادهای نو ترکیب و در جهت افزایش راندمان دو قلوزایی و چند قلوزایی در گله منطبق با سیاست‌های مرکز اصلاح نژاد دام کشور
- ۴- انجام ثبت مشخصات و رکود گیری بر اساس برنامه و دستورالعمل مرکز اصلاح نژاد دام کشور
- ۵- خرید تعدادی دام از نژاد برولامرینو از دانشگاه زنجان به منظور تثبیت ژن چند قلوزایی در نژاد افشاری تحت کنترل و نظارت دانشگاه مشهد به منظور افزایش راندمان تولید مثلی در نژاد بومی افشاری
- ۶- دست یابی به ضرایب تولید مثلی مناسب شامل باروری، زایش، بره دهی و دوقلوزایی نسبت به میانگین کشوری
- ۷- افزایش راندمان لاشه‌های تولیدی در نژادهای آمیخته و نو ترکیب تا حدود ۵۳ درصد
- ۸- استفاده از نرم افزارهای تخصصی رشته ژنتیک و اصلاح نژاد دام در جهت بهبود فعالیت و ارائه گزارشات تخصصی
- ۹- کاربرد تکنیک‌های نوین در پرورش گوسفند شامل همزمان سازی فحلی، تلقیح مصنوعی در راستای ایجاد شجره و تعقیبات اصلاح نژادی
- ۱۰- داشتن جایگاه مناسب جهت پرورار بره‌های نر مازاد و کشتار آنها در وزن مناسب به منظور کاهش بخشی از هزینه‌های دامداری و تولید گوشت
- ۱۱- استفاده از کارشناسان دانش آموخته در خصوص اصلاح نژاد و تغذیه و ایجاد اشتغال در منطقه

مصطفی وعیدی

مدیر نمونه واحد گوسفند داری

استان / شهرستان: کردستان / سنندج

تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۰

عملکرد: پرورش ۴۵ هزار قطعه مرغ گوشتی در هر دوره

شاخص‌ها:

- ۱- پرورش جوجه گوشتی با تفکیک جنسیت مرغ و خروس در سالن‌های مجزا
- ۲- کار آفرینی در منطقه محروم
- ۳- استفاده از فناوری روز برای تنظیم عوامل محیطی سالن‌های پرورش
- ۴- رعایت اصول فنی و بهداشتی و قرنطینه در سالن‌های پرورش (افراد و وسایل)
- ۵- تاثیرگذار مطلوب در جهت رعایت قوانین و مقررات بهداشتی در سایر مرغداری‌ها و ترویج مرغداری نوین
- ۶- همکاری مستمر و منظم با دستگاه‌های اجرایی و ترویجی شهرستان و استان
- ۷- بهبود ضریب تبدیل غذایی گله با توجه به گروه بندی جنسیتی سالن‌ها
- ۸- استفاده از اقلام خوراک با کیفیت و تنظیم جیره غذایی مطلوب

علی اسکندری

مدیر نمونه واحد مرغداری گوشتی

استان / شهرستان: آذربایجان غربی/سردشت

تحصیلات : دیپلم

سن: ۵۳

عملکرد: تولید ۲۴۰ تن ماهی بصورت لایه ای در ۳۸۰۰ متر مربع در سال ۱۳۹۴

علیرضا معروفی نقدھی

پرورش دهنده نمونه ماهیان سردابی

شاخص‌ها:

- ۱- بکارگیری سیستم‌های هواده مناسب در استخرها
- ۲- استفاده از آب دست اول در تولید ماهی و کیفیت بالای آب مصرفی در تولید ماهی
- ۳- مناسب بودن مدیریت بهداشت مزرعه و پایین بودن تلفات در طول دوره پرورش
- ۴- داشتن ضریب تبدیل مناسب ۱,۲ در مزرعه
- ۵- مصرف کنسانتره و غذاهای فرموله شده مورد تایید شیلات و سازمان دامپزشکی وعدم استفاده از غذاهای دست ساز در مزرعه
- ۶- درصد بازماندگی بالا بیش از ۹۲درصد در سال ۹۴
- ۷- صادرات محصولات تولید شده به کشورهای همسایه
- ۸- همکاری مناسب با مراکز اجرایی،تحقیقاتی و ترویجی

استان / شهرستان: گیلان / رشت

تحصیلات : فوق دیپلم

سال تولد : ۳۸

عملکرد: تولید ۶/۴ تن در هکتار ماهی گرمابی در یک دوره

علی اصغر فتحی

پرورش دهنده نمونه ماهیان گرمابی

شاخص‌ها:

- ۱- استفاده از پروبیوتیک‌های مجاز و مورد تایید شیلات و سازمان دامپزشکی
- ۲- استفاده از سیستم‌های هواده مناسب در استخرها
- ۳- وجود استخرهای قرنطینه در فارم
- ۴- وجود حوضچه‌های شستشوی ماهی در فارم
- ۵- احداث حوضچه‌های تصفیه شنی (فیلتر شنی)
- ۶- تغذیه ماهیان از جیره‌های غذایی استاندارد و فرموله شده مطابق با دستوالعمل‌های شیلات و دامپزشکی
- ۷- تولید ۶/۴ تن ماهی گرمابی در هکتار در یک دوره سال ۱۳۹۴
- ۸- استفاده حداکثری و بهینه از زمین موجود برای پرورش ماهی
- ۹- شرکت در دوره آموزشی - ترویجی استان
- ۱۰- احداث استخرهای مدور پرورش متراکم ماهیان گرمابی

استان / شهرستان: هرمزگان / بندرلنگه

تحصیلات : لیسانس آموزش ابتدایی

سن : ۵۱

عملکرد: تولید ۱۲۰ تن میگوی پرورشی در سطح مفید ۲۴/۸ هکتار استخر

شاخص‌ها:

- ۱- استفاده از پروبیوتیک‌های مجاز و مورد تایید شیلات و سازمان دامپزشکی
- ۲- استفاده از سیستم‌های هواده مناسب در استخرها
- ۳- تغذیه میگو از جیره‌های غذایی استاندارد و فرموله شده مطابق با دستورالعمل‌های شیلات و دامپزشکی و نگهداری صحیح و مناسب مواد غذایی مزرعه
- ۴- تولید ۴/۸ تن میگو پرورشی در هکتار در یک دوره در سال ۱۳۹۴
- ۵- استفاده حداکثری و بهینه از زمین موجود برای پرورش میگو
- ۶- رعایت بهداشت محیطی، عدم بیماری در استخرهای پرورشی و ایجاد فضای سبز مناسب با توجه به شرایط اقلیمی منطقه
- ۷- ثبت و مستندسازی منظم و مستمر اطلاعات مزارع
- ۸- مکانیزه بودن تولید و تجهیزات مناسب جهت افزایش راندمان تولید در مزرعه
- ۹- اشتغالزایی در منطقه و بکارگیری نیروهای بومی
- ۱۰- استفاده مناسب از دستگاه‌های کنترل و اندازه گیری پارامترهای فیزیکی و شیمیایی آب در مزرعه
- ۱۱- ارتباط و همکاری مناسب و مستمر با دستگاه‌های اجرایی، تحقیقاتی و ترویجی

ابراهیم رهروان

پرورش دهنده نمونه میگو

استان / شهرستان: سیستان و بلوچستان / بندرچابهار- کنارک

تحصیلات : سیکل

سن : ۴۷

عملکرد: صید ۱۵۰ تن ماهی صنعتی در یک دوره زمانی مشخص در سال ۹۴

شاخص‌ها:

- ۱- کمک به حفظ ذخایر آبزیان کشور بویژه گونه‌های کمیاب
- ۲- استفاده و بکارگیری تجهیزات و ادوات صید مناسب و مجاز
- ۳- رعایت قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های صید و صیادی شیلات
- ۴- رعایت زمان، مکان و صید گونه‌های مجاز آبزیان
- ۵- صید ۱۵۰ تن ماهی در یک دوره زمانی مشخص در سال ۹۴
- ۶- نگهداری و حفظ کیفیت محصولات صید شده در لنج
- ۷- رعایت بهداشت فردی و محیطی لنج و قابل شستشو بودن لنج
- ۸- مجهز بودن لنج به سیستم برودتی مناسب
- ۹- ارتباط مناسب با دستگاه‌های اجرایی، تحقیقاتی و ترویجی
- ۱۰- شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی به منظور افزایش مهارت
- ۱۱- ارتباط مناسب با شیلات در ارائه آمار و اطلاعات محصولات صید شده

موسی بلوچ

صیاد نمونه ماهیان صنعتی

استان / شهرستان: هرمزگان / بندرعباس

تحصیلات : دیپلم

سن : ۷۲

عملکرد: صید ۱۴ تن میگو

محمد صالحی زاده

صیاد نمونه میگو

شاخص‌ها:

- ۱- کمک به حفظ ذخایر آبزیان کشور بویژه گونه‌های کمیاب
- ۲- استفاده و بکارگیری تجهیزات و ادوات صید مناسب و مجاز
- ۳- رعایت قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های صید و صیادی شیلات
- ۴- رعایت زمان و صید گونه‌های مجاز آبزیان
- ۵- صید ۱۴ تن میگو در یک دوره زمانی مشخص (۳۰ روزه) در سال ۹۴
- ۶- حفظ کیفیت میگوی صید شده در لنج
- ۷- آموزش صیادان منطقه در خصوص فنون و مهارت صید و صیادی (مربی آموزشی)
- ۸- رعایت بهداشت فردی و محیطی لنج
- ۹- ارتباط مناسب با دستگاه‌های اجرایی، تحقیقاتی و ترویجی
- ۱۰- ارتباط مناسب با شیلات در ارائه آمار و اطلاعات محصولات صید شده

کمیته فنی – تخصصی زیربخش ترویج و تشکل‌ها

۹. کمیته فنی - تخصصی زیربخش ترویج و تشکله‌ها

۱-۹. سیمای ترویج کشاورزی و منابع طبیعی

ترویج کشاورزی از علوم کارآمد و پیشرو در پایداریسازی نظام تولید کشاورزی و منابع طبیعی است که این مهم را با انتقال دانش کاربردی و یافته‌های تحقیقاتی و نیز ارتقای مهارت‌های فنی و مدیریتی بهره‌برداران محقق می‌سازد. نهاد ترویج، تنها بخش در وزارت جهاد کشاورزی است که طی سالیان گذشته به طور ویژه با عامل تولید یعنی کشاورز در تعامل مستمر بوده و ضمن شناسایی نیازهای آنان، دانش فنی مطلوب را متناسب با نیاز برای حل مسایل و مشکلات به کشاورزان ارائه می‌غاید. کشورهای توسعه یافته، یکی از عوامل توفیق در تولید محصولات کشاورزی و پایداری توسعه در این بخش را توجه خاص و ویژه به حوزه ترویج معرفی می‌کنند. در واقع دستیابی به کشاورزی پایدار و حفاظت و حراست از منابع پایه موجود، دستیابی به خوداتکایی در تولید محصولات اساسی و حرکت به سمت کشاورزی دانش‌بنیان، نیازمند توجه خاص به عامل توسعه منابع انسانی یعنی ترویج است، تا بتوان با سرعت لازم و مطلوب دانش فنی تولید شده را به روش‌های مناسب و بر اساس شرایط کشاورزان به آنان منتقل نمود. این امر باعث افزایش توانمندی آنان در مدیریت واحدهای تولیدی و مصرف بهینه منابع پایه خواهد شد. در راستای دستیابی به اهداف فوق، ترویج بر اساس دانش تخصصی خود از الگوها و روش‌های متنوعی همچون سایت‌های الگویی، کانون‌های یادگیری، مدیریت مشارکتی جامع محصول، مدرسه در مزرعه، روش‌های انتقال یافته‌ها، مزارع نمایشی و الگویی، رسانه‌های ترسیمی، نوشتاری و الکترونیکی و غیره بهره‌گیری می‌کند تا بتواند تمامی جامعه بهره‌برداران را تحت پوشش حداقل یک روش ترویجی قرار دهد. امروز ترویج در عین کمبودها و کاستی‌های غیر قابل انکار، اما از ظرفیت‌های قابل توجهی برای ارتقای بخش کشاورزی برخوردار است: استقرار حدود دو هزار سایت جامع الگویی، ۲۰۰ کانون یادگیری، ۶۰۰ واحد نمایشی و حضور بیش از ۲۴ هزار مددکار ترویجی، بالغ بر دو هزار شرکت خدمات مشاوره‌ای فنی و مهندسی و حدود ۱۱۵۰ مرکز جهاد کشاورزی دهستان در عرصه ترویج کشور، جملگی دلالت بر توان بالقوه این نهاد مردمی در خدمت به بخش کشاورزی دارد.

نهاد ترویج در طول سالیان حیات خود در کشور، با فراز و فرودهایی همراه بوده است اما در چند سال اخیر و به ویژه در سال جاری که مزین به سال اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل شده است، بنا بر آن دارد تا

با تزریق خونی تازه در شریان‌های خود و بهره‌گیری بهتر و بیشتر از ظرفیت‌های موجود، گامی پیشرو در مسیر توسعه بردارد. بر این اساس طرحی با عنوان "نظام نوین ترویج کشاورزی و منابع طبیعی" از سوی معاونت ترویج سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تهیه و تدوین شد که پس از طی مراحل پایلوت، با نظر مساعد مقام عالی وزارت به کلیه استان‌ها تسری یافته و می‌توان به نتایج آن امیدوار بود. این طرح در اصل به منظور نقش‌آفرینی فعال ترویج در بخش تولیدی کشاورزی و منابع طبیعی، افزایش دانش فنی، تخصصی و کاربردی کارشناسان و افزایش ضریب پوشش بهره‌برداران در عرصه‌های تولیدی تدوین شده است. در این طرح بهره‌گیری از رویکردهای ترویجی مطلوب برای ارتقای مهارت‌های فنی و مدیریتی بهره‌برداران نیز مدنظر است. همچنین استفاده بهینه بهره‌برداران از منابع پایه تولید و نهاده‌های کشاورزی و حمایت آنان در بهره‌گیری کارآمد از فناوری‌های توصیه‌شده مورد تأکید است. در این راستا بسترسازی برای فعالیت مشارکتی و توسعه و تقویت تشکلهای بهره‌گیری از آخرین توصیه‌های فنی و کاربردی در پهنه‌های تولیدی اهمیت ویژه‌ای دارد. اقدامات پایه‌ای طرح مشتمل بر ساماندهی و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی دهستان به عنوان نقطه تماس با بهره‌برداران، تعیین پهنه برای کارشناسان به منظور پاسخگویی به نیازهای بهره‌برداران پهنه توسط کارشناسان مسئول هر پهنه و استقرار مدیریت دانش به منظور به‌روزرسانی دانش تخصصی این کارشناسان می‌باشد. فعالیت‌های ترویجی این طرح نیز شامل بخش‌های متنوعی به منظور توانمندسازی و ظرفیت‌سازی در بهره‌برداران کشاورزی و منابع طبیعی مستقر در پهنه‌های تولیدی است. مجریان اصلی فعالیت‌ها در این طرح، کارکنان و کارشناسانی می‌باشند که در مراکز جهاد کشاورزی دهستان‌ها به فعالیت اشتغال داشته و با عنوان مروجان مسئول پهنه از آنها یاد می‌شود. بخش تحقیقات یکی از مولفه‌های اساسی طرح در نظام مدیریت دانش است، که در حوزه تولید دانش و انتشار آن مشارکت خواهد نمود. با ابلاغ وزیر محترم جهاد کشاورزی در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۱۷، طرح نظام نوین ترویج کشاورزی از مهرماه امسال در سراسر کشور اجرا شده است. هم‌اکنون ۱۰ هزار مروج در عرصه‌های پهنه بندی شده برای انتقال یافته‌های تحقیقاتی و سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی حضور دارند، به طوری که بطور میانگین برای هر ۶۳۰ بهره‌بردار، یک مروج مسئول، مشغول انجام وظیفه است. تعیین تعداد دقیق بهره‌برداران، امکان شناسایی و حل سریع مشکلات، افزایش ضریب نفوذ دانش، استفاده بهتر از بخش خصوصی و پیشبرد سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی در مزارع از آثار اجرایی طرح نظام نوین ترویج کشاورزی به حساب می‌آید. در کشاورزی امروز، نوآوری می‌تواند حاصل کار کشاورزان و دیگر ذینفعان بخش کشاورزی باشد، به عبارتی کشاورزان نیز ارائه دهنده نوآوری هستند. رهیافت‌های جدید مانند مدارس مزرعه‌ای کشاورزان و نظام اطلاعات

و دانش کشاورزی نیز توسعه یافته‌اند که در آنها پیوند مستقیم بین محققان و کشاورزان در سطح مزرعه مورد تاکید قرار می‌گیرد. حاصل فعالیت‌های فوق دستیابی به نظامی است که شامل؛ تحقیق و ترویج، بهره‌برداران، شرکت‌های خصوصی، سازمان‌های غیردولتی و ساختارهای حمایتی مانند بازارها و منابع اعتباری است. بر این اساس رهیافت جدید ترویجی بر سه عنصر؛ ۱) توسعه نظام‌های نوآوری کشاورزی، ۲) کثرت‌گرایی در ارائه‌دهندگان خدمات و ۳) توسعه خدمات تقاضا محور تاکید دارد. در نظام نوین ترویج با توجه به جذب حدود ۸۰۰۰ نفر از فارغ‌التحصیلان بخش کشاورزی، ظرفیت جدیدی برای پاسخگویی به نیازها و مسایل کشاورزان ایجاد شده است. از طرفی یافته‌ها و دستاوردهای تحقیقاتی فراوانی وجود دارند که می‌توانند در افزایش کمیت و کیفیت تولید به کشاورزان کمک کنند. انتظار می‌رود با استقرار نظام نوین ترویج بر اساس رویکردهای مطرح شده فوق نتایج زیر به دست آید:

- افزایش ضریب پوشش فعالیت‌های ترویجی
 - انتقال مناسب و مطلوب یافته‌های تحقیقاتی به واحدهای تولیدی
 - توانمندسازی تولیدکنندگان با توجه به فعالیت تخصصی و عرصه‌ای
 - مشخص شدن متولی برای هر پهنه تولیدی
 - افزایش ضریب پاسخگویی به تولیدکنندگان در عرصه‌های تولیدی
 - مراکز تجهیز شده جهاد کشاورزی دهستان‌ها بر اساس استاندارد تدوین شده
 - استقرار و راه‌اندازی مدیریت دانش در بخش کشاورزی
 - ارائه خدمات متمرکز در حوزه‌های تحقیقات، ترویج و اجرا به تولیدکنندگان
 - افزایش بهره‌وری در عوامل موثر بر تولید با تاکید بر منابع آب و خاک
- در سایه نظام نوین ترویج و با تعامل و مشارکت تمامی بخش‌های درون و برون وزارت می‌توان ضمن استقرار این نظام، به اهداف ترسیم شده برای بخش کشاورزی در قالب یک نظام جامع و منسجم دست یافت.

۲-۹. سیمای تشکلهای

تعاون بعنوان یک نهضت اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در ایران از سال ۱۳۰۳ شمسی با تصویب اولین قانون تجارت زمینه قانونمند شدن را پیدا کرد به نحوی که میتوان قانون تجارت را سرآغاز تعاون رسمی در ایران دانست. سازمان مرکزی تعاون روستایی نیز در سال ۱۳۴۲ تاسیس شد و دولت وقت ایران تعهد کرد که به

سرویس‌های تکنیکی، آموزشی، تجاری و کمک اعتباری به شرکت تعاونی‌های گروهی و فردی کشاورزی ادامه دهد. هدف این سازمان تأمین موجبات پیشرفت، گسترش و تقویت تعاون و توسعه عملیات اقتصادی، بازاریابی و بازرگانی و خدمات تعاونی در روستاها است.

۳-۹. استراتژی‌های کلان سازمان تعاون روستایی

- توسعه دانایی بعنوان نیاز اساسی سازمان دانش محور در سازمان
- توسعه زیرساختهای ارتباطی در سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران و زیرمجموعه‌ها
- آموزش هدفمند نیروی انسانی سازمان به تفکیک برنامه‌های کوتاه، میان و بلند مدت
- حمایت از ایده پردازی و نوآوری در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ایجاد نظام کار از راه دور (دورکاری) هم برای پرسنل و هم برای روستاییان در جهت جذب فرصتهای داخلی و خارجی در زمینه ایجاد اشتغال جوانان.
- بسترسازی برای صادرات خدمات و کالاهای کشاورزی بصورت ملی و بین المللی

فعاليتها و برنامه های سازمان شامل توانمندسازی شبکه، تنوع بخشی فعاليتهاي اقتصادی درون شبکه، بازرگانی و بازار رسانی محصولات کشاورزی، تأمین و توزیع نهاده ها و احداث و توسعه زیرساختهای شبکه است. سازمان مرکزی تعاون روستایی که بر اساس قانون عهده دار امر هدایت، نظارت و حسابرسی شبکه گسترده تعاونیهای روستایی و کشاورزی می‌باشد، دارای ۳۱ شعبه در استانها، ۲۳۴ نمایندگی در شهرستانها، ۱۲ مدیریت و ۲۵ اداره در مرکز است که جمعا دارای ۵,۹۹۲ پست سازمانی بوده که فعلا با تعداد ۲,۹۲۰ نفر پرسنل درکل کشور وظایف محوله را انجام می دهد.

۴-۹. وضعیت موجود شبکه تعاون روستایی کشور

- ۱- تعداد ۲۸۵۳ شرکت تعاونی روستائی با ۳۳۱ اتحادیه استانی و شهرستانی و ۴۴۳۵۴۳۶ نفر عضو
- ۲- تعداد ۱۹۹۷ شرکت تعاونی کشاورزی با ۱۰۲ اتحادیه استانی و شهرستانی و ۱۰۲۷۵۷۴ نفر عضو
- ۳- تعداد ۳۲۴ شرکت تعاونی زنان روستائی در سطح استانها و شهرستانها با ۶۳۳۸۳ نفر عضو
- ۴- تعداد ۱۳۳۶ شرکت تعاونی تولید با ۵۹ اتحادیه استانی و شهرستانی و ۳۷۱۶۶۴ نفر عضو

- ۵- تعداد ۱۲ اتحادیه ملی، ۴۹۲ اتحادیه استانی و شهرستانی ۶۵۱۰ شرکت تعاونی
- ۶- تعداد ۲۹ شرکت سهامی زراعی ثبت شده
- ۷- تعداد ۳۸۷ نظام صنفی کشاورزی شهرستان و ۳۲ نظام صنفی کشاورزی استانی
- ۸- تعداد ۳۵۵۰۰۰ عضو نظام صنفی و ۱۶۰۰۰۰ صدور پروانه فعالیت نظام صنفی
- ۹- تعداد ۳۲۰ انجمن خبرگان کشاورزی در شهرستانها و ۳۲ کانون خبرگان کشاورزی در استانها
- ۱۰- تعداد ۲۴۱ انجمن هماهنگی و حمایتی در شهرستانها و ۲۹ کانون هماهنگی و حمایتی در استانها
- ۱۱- تعداد ۱۴۰۳ تشکل و انجمن تخصصی کشاورزی

نمونه‌های ملی زیربخش ترویج و تشکل‌ها

استان / شهرستان: گلستان / مراوه تپه

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۵۵

شاخص‌های اصلی: مدیریت در اراضی و توجه به عدم تغییر کاربری در اراضی
واگذار شده - استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین

جان محمد گرگانلی دوجی

بهره‌بردار نمونه اراضی واگذاری

شاخص‌ها:

- ۱) مدیریت در اراضی و توجه به عدم تغییر کاربری در اراضی واگذار شده
- ۲) حفظ یکپارچگی اراضی واگذار شده
- ۳) استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین (تحت فشار)
- ۴) تولید محصول سالم باغی
- ۵) ارتباط مستمر و مؤثر با بخش‌های تحقیقات، اجرا و ترویج و توجه به توصیه‌های کارشناسی
- ۶) رعایت الگوی کشت
- ۷) اشتغال‌زایی برای بیش از یکصد و پنجاه نفر
- ۸) تولید محصول بیش از میانگین منطقه
- ۹) بهره‌گیری از مکانیزاسیون و ماشین‌آلات کشاورزی در مراحل کاشت، داشت و برداشت
- ۱۰) تغذیه گیاهان براساس آزمون خاک و توصیه‌های کارشناسی

استان / شهرستان: سمنان / آزادان

سطح تحصیلات: کارشناس

سن: ۴۸

شاخص اصلی: مقبولیت و محبوبیت بسیار زیاد در جامعه روستایی، ارتباط قوی با نهادها و ارگانهای دولتی و محلی، توجه به دانش بومی و ترویجی

ملحیه رنجبر

تسهیلگر نمونه زن روستایی

شاخص‌ها:

- ۱- اعتقاد عمیق به نقش مردم در توسعه روستایی
- ۲- مقبولیت و محبوبیت بسیار زیاد در جامعه روستایی
- ۳- ارتباط قوی با نهادهای محلی (شورا، دهیاری، خیرین و غیره)
- ۴- ارتباط بسیار قوی با نهادهای دولتی (بهبودی، کمیته امداد، بسیج، هلال احمر، محیط زیست و نهادهای دیگر)
- ۵- زمینه سازی و تسهیل جهت بهبود وضعیت معیشت و درآمد زنان روستایی (ایجاد صندوق اعتبارات خرد، ایجاد شرکت تعاونی گلریز دشت فدک و...)
- ۶- ایجاد کارگاه بسته بندی و فروش محصولات کشاورزی، شرکت در نمایشگاه‌های فروش محصولات
- ۷- استفاده از ظرفیتهای موجود در حفظ و حمایت از محیط زیست
- ۸- کسب آموزشهای ترویجی و مهارتی در زمینه‌های کشاورزی، سلامت اجتماعی، کار آفرینی، محیط زیست
- ۹- آموزش به زنان روستایی منطقه در زمینه فعالیتهای کشاورزی، محیط زیست
- ۱۰- ترویج تغییر الگوی کشت گیاهان با توجه به بحران آب در منطقه

استان / شهرستان: اردبیل / اردبیل

سطح تحصیلات: کارشناس ارشد

سن: ۳۵

شاخص اصلی: برنامه ریزی و ساماندهی مروجین مرکز- بکارگیری روش‌های متنوع ترویجی در چارچوب نظام نوین ترویج کشاورزی از جمله سایتهای الگویی، کانون‌های یادگیری - همکاری و هماهنگی مستمر و در خور توجه با معاونتهای تخصصی جهاد کشاورزی

شاخص‌ها:

- ۱- برنامه ریزی برای بهره‌گیری از ظرفیت عاملین غیر دولتی و مردمی ترویج مشتمل بر مددکاران ترویجی و تسهیلگران روستایی، جمع‌آوری آمار و اطلاعات مورد نیاز، مستندسازی از فعالیتهای مرکز و تهیه آرشیو فعالیت‌های مرکز
- ۲- بکارگیری مفید و موثر از توان و ظرفیت نیروی انسانی و استفاده بهینه از منابع و نهاده‌ها در اجرای طرح نظام نوین ترویج کشاورزی
- ۳- نظارت مستقیم بر فعالیتهای بهره‌برداران در پهنه‌های تولیدی با همکاری مروجان مسئول پهنه
- ۴- ارتباط و تعامل موثر با بخشهای تحقیقاتی و محققین معین در راستای توانمندسازی بهره‌برداران و آموزش مروجان مسئول پهنه
- ۵- بکارگیری روشهای متنوع ترویجی در چارچوب نظام نوین ترویج کشاورزی از جمله سایتهای الگویی، کانون‌های یادگیری، IPM، اجرای برنامه‌های روز مزرعه و برنامه هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی، برگزاری کارگاه‌ها و کلاسهای آموزشی ترویجی با همکاری کارشناسان بخشهای تخصصی و تحقیقاتی در راستای مسائل و مشکلات بهره‌برداران
- ۶- تلاش موثر مدیریتی و نظارت بر مزارع منطقه با همکاری مروجان مسئول پهنه و ترویج استفاده از شیوه‌هایی همچون خاک ورزی حفاظتی، تغییر الگوی کشت، مدیریت بهینه مصرف آب و مکانیزاسیون و نیز استفاده از بذور اصلاح شده و در نهایت افزایش راندمان و بهره‌وری در کشاورزی منطقه
- ۷- همکاری و هماهنگی مستمر و در خور توجه با معاونتهای تخصصی جهاد کشاورزی بخصوص ادارات امور دام، تولیدات گیاهی، امور فنی و زیربنایی، طرح و برنامه، مکانیزاسیون و نیز تحقیقات استان
- ۸- اهتمام در پهنه‌بندی عرصه‌های تحت پوشش مرکز جهاد کشاورزی

سیاوش نیرومند

رئیس مرکز جهاد کشاورزی نمونه

استان / شهرستان: سیستان و بلوچستان / نیمروز

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۴۵

شاخص اصلی: ارتباط با سایر ادارات مرتبط با امور عشایری- فراگیری، آموزش، ساماندهی و راه‌اندازی کارگاه قالی بافی، خیاطی، گلدوزی، سوزن دوزی، برای زنان عشایر در سطح شهرستان

شاخص‌ها:

(۱) ارتباط با سایر ادارات مرتبط با امور عشایری (مدیریت امور عشایر، بخشداری، مدیریت جهاد کشاورزی و...)

(۲) راه‌اندازی تشکل اقتصادی (صندوق اعتبارات خرد زنان عشایری)

(۳) فراگیری، آموزش، ساماندهی و راه‌اندازی کارگاه قالی بافی، خیاطی، گلدوزی، سوزن دوزی، زنان عشایر در سطح شهرستان

(۴) آموزش زنان عشایری با همکاری اداره فنی و حرفه‌ای استان ضمن هماهنگی با اداره امور عشایر شهرستان

(۵) فراگیری و آموزش زنان عشایر در زمینه احداث گلخانه خیار با مشارکت سایر زنان عشایر به منظور افزایش درآمد خانوار

(۶) بازاریابی و بازاریابی محصولات تولیدی زنان عشایر منطقه از طریق برنامه ریزی و شرکت در جشنواره و نمایشگاه‌های شهرستانی- استانی - فرا استانی و نمایشگاه بین المللی تهران

(۷) تلاش در جهت افزایش درآمد خانوار عشایر از طریق آموزش، ایجاد کارگاه‌های تولیدی به منظور کاهش تخریب منابع طبیعی

(۹) معتمد محلی در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی

(۱۰) توانمندی در انتقال تجربیات و مهارت به سایر زنان عشایر و ظرفیت‌سازی اقتصادی برای آنها

زهرا اردونی

زن نمونه عشایری

استان / شهرستان: کرمانشاه / صحنه

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۲۸

روژین پژوهنده گندآبادی

زن کارآفرین نمونه روستایی

شاخص اصلی: ریسک پذیری، پشتکار، داشتن دانش و معلومات در زمینه فعالیت ها و به روز کردن دانش، حس مسئولیت در قبال جامعه بویژه زنان روستایی و اهتمام در انتقال تجربیات به سایر زنان روستایی

شاخص‌ها:

۱. فعالیت در زمینه‌های مختلف از جمله ریسک پذیری، پشتکار، داشتن معلومات در زمینه‌های فعالیت و به روز کردن اطلاعات، کنجکاوی و تنوع در زمینه‌های فعالیت، روابط عمومی بالا
۲. داشتن حس مسئولیت در قبال جامعه بویژه زنان روستایی، اهتمام در انتقال تجربیات به سایر زنان روستایی
۳. فعالیت در زمینه پرورش بوقلمون با استفاده از روشهای ارگانیک و مقابله با بیماریها و استفاده از داروهای گیاهی
۴. تولید و فروش نشاء توت فرنگی و محصول آن از طریق پرورش در گلخانه کوچک خانگی به روش ارگانیک
۵. پرورش سایر ماکیان از جمله غاز، مرغ بومی، مرغ شاخ دار و مرغ لاری، تولید در حجم محدود
۶. فعالیت در نوغانداری و تولید پيله کرم ابریشم و آموزش آن به روستاییان
۷. ارائه طرح پشتیبان جهت توسعه ۱۰ گلخانه خانگی تولیدت توت فرنگی
۸. توسعه نوغانداری، با توسعه بستر و سوله مورد نیاز و کاشت نهال توت

استان / شهرستان: مازندران / نکا

سطح تحصیلات: کارشناس

سن: ۳۲

شاخص اصلی: همکاری مطلوب با واحدهای تابعه سازمان جهاد کشاورزی - جلب اعتماد بهره‌برداران تحت پوشش و عقد قرارداد خصوصی - تهیه، تامین، توزیع و فروش نهاده‌های کشاورزی و ارائه خدمات مشاورهای و ترویجی - تولید و ترویج تولید محصول سالم برنج از طریق کاهش مصرف سم

شاخص‌ها:

- (۱) همکاری مطلوب با واحدهای تابعه سازمان جهاد کشاورزی و اجرای رضایت بخش اقداماتی همچون: تهیه و تنظیم شناسنامه بهره‌برداران کشاورزی، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و ترویجی، مساحی و صدور نقشه، ایجاد سایت‌های الگویی جامع تولیدی ترویجی
- (۲) جلب اعتماد بهره‌برداران تحت پوشش و عقد قرارداد خصوصی به منظور ارائه مشاوره در امور باغی و زراعی و انجام کلیه مراحل فروش مرکبات تولیدی باغداران
- (۳) تهیه، تامین، توزیع و فروش نهاده‌های کشاورزی و ارائه خدمات مشاورهای و ترویجی در این خصوص
- (۴) مجری کلاسهای آموزشی - ترویجی برای بهره‌برداران
- (۵) مجری پروژه‌های FFS - IPM در زمینه برنج در منطقه تحت پوشش
- (۶) اقدام در راستای حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار از طریق ترویج و توزیع کودهای زیستی و ارگانیک
- (۷) تولید و ترویج تولید محصول سالم برنج از طریق کاهش مصرف سم در واحدهای تحت پوشش
- (۸) توسعه فعالیت‌های برون بخشی از طریق ارتباط با کارخانه تولید کودهای زیستی، دانشکده کشاورزی ساری و کارخانه صنایع چوب و کاغذ استان
- (۹) ترویج کاهش مصرف کودهای شیمیایی و افزایش مصرف کودهای آلی در مزارع و باغات تحت پوشش
- (۱۰) انجام فعالیتهای نوآورانه در راستای آزمایش خاک در اراضی کشاورزی تحت پوشش

علی عالیشاه

شرکت نمونه خدمات مشاورهای، فنی
و مهندسی کشاورزی

استان / شهرستان: مرکزی / فراهان

سطح تحصیلات: کاردانی

سن: ۳۸

کبری ارشد فر

مدیر عامل نمونه صندوق اعتبارات
خرد زنان روستایی

شاخص اصلی: ارتباط مستمر با ارگانها، ترویج و سازمان‌های مستقر در روستا
- شناسایی نیازهای آموزشی اعضاء و زنان روستایی - ارتباط دو سویه با نهادها
و ارگانهای دولتی

شاخص‌ها:

- ۱- ارتباط مستمر با ارگانها، ترویج و سازمان‌های مستقر در روستا
- ۲- شناسایی نیازهای آموزشی اعضاء صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی
- ۳- علاقمندی به تغییر وضعیت و بهبودی شرایط اعضا
- ۴- سعی و تلاش در زمینه شناسایی دانش بومی و ترویج آن در بین روستاییان
و اعضاء صندوق
- ۵- توانایی شناخت مزیت نسبی منطقه
- ۶- سعی و تلاش بالا در مورد زمینه سازی تشکیل گروه‌های تخصصی اعضاء صندوق
- ۷- اهمیت دادن بسیار زیاد به مباحث اجتماعی صندوق در کنار ابعاد اقتصادی آن
- ۸- ارتباط دو سویه با نهادها و ارگانهای دولتی
- ۹- ارائه برنامه‌های آموزشی مناسب در زمینه‌های حسابداری، کارآفرینی،
بازاریابی و آموزشهای تخصصی بخش کشاورزی
- ۱۰- مستند سازی کامل از اسناد و مدارک صندوق (محاسبات دقیق)

استان / شهرستان: جنوب کرمان / عنبرآباد

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۹

شاخص اصلی: ارتباط و همکاری منظم و قوی با مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی، مدیریت زراعت و مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی جنوب کرمان- نظارت و مدیریت بر ۲۵ واحد تابعی

ابراهیم گرجی
کانون یادگیری نمونه

شاخص‌ها:

۱. ارتباط و همکاری با مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی جنوب کرمان در اجرای طرح‌های تحقیقی - ترویجی
۲. همکاری و ارتباط منظم و قوی با بخش‌های فنی و ترویج
۳. استفاده بهینه از نهاده‌های کشاورزی و به کارگیری توصیه‌های فنی کارشناسی و تحقیقاتی در زمینه کشت سیب زمینی
۴. رعایت اصول تغذیه بر اساس نتایج آزمون خاک و توصیه‌های کارشناسان
۵. مدیریت مبارزه با آفات و بیماری‌های گیاهی با تاکید بر مبارزه تلفیقی و اخذ گواهینامه GAP
۶. مدیریت منابع آبی در دسترس براساس توصیه‌های کارشناسان فنی و مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان به‌طوری‌که با همان میزان آب و با بهره‌گیری از سیستم‌های نوین مبادرت به افزایش سطح کشت تا ۵۰ درصد کرده است
۷. اجرای کامل مفاد کانون‌های یادگیری
۸. نظارت و مدیریت بر ۲۵ واحد تابعی
۹. ایجاد اشتغال دائم ۱۵۰ نفر و ۲۵۰ نفر به‌صورت فصلی

عبدالحسن کرمی
مددکار ترویجی نمونه (مرد)

استان / شهرستان: کهگیلویه و بویر احمد / چرام
سطح تحصیلات: فوق لیسانس

سن: ۴۸

شاخص اصلی: برقراری ارتباط بین ترویج و نهادهای محلی، بهره برداران و افراد ذینفع در امور کشاورزی ارتباط قوی با نهادهای دولتی، ادارات و مراکز آموزشی همکاری در اجرای طرحهای تحقیقاتی و تحقیقی و ترویجی

شاخصها:

- ۱- برقراری ارتباط بین ترویج و نهادهای محلی، بهره برداران و افراد ذینفع در امور کشاورزی
- ۲- ارتباط قوی با نهادهای دولتی، ادارات و مراکز آموزشی خارج از سازمان و نهادهای محلی (شوراها و دهیارها و)
- ۳- ارتباط مستمر و همکاری لازم با اعضا و عناصر شبکه ترویج و تحقیقات و بهره گیری از فنون مبارزه بیولوژیکی با آفات و بیماریها
- ۴- تسلط کامل بر منطقه و شناخت مسایل و مشکلات حوزه فعالیت و تلاش در جهت رفع آن
- ۵- همکاری در اجرای طرحهای تحقیقاتی و تحقیقی و ترویجی
- ۶- انتخاب و معرفی به عنوان نمونه استانی در زمینه گندم و برنج و مددکاری
- ۷- مجری سایتهای جامع الگویی و ایجاد کانون یادگیری
- ۸- همکاری و اجرای برنامههای ترویجی، اجرای برنامههای انتقال یافتهها و بازدید کشاورزان استان
- ۹- همکاری در تولید محصولات سالم و مدیریت قوی در حفظ منابع آبی و خاکی منطقه
- ۱۰- داشتن ابتکار و نو آوری در انجام فعالیتهای آموزشی و ترویجی و عضو مجمع گندمکاران نخبه کشوری
- ۱۱- نظارت مستمر بر واحدهای تولیدی منطقه و بکارگیری و ارایه توصیههای فنی و کارشناسی به بهره برداران

استان / شهرستان: آذربایجان شرقی / شبستر

سطح تحصیلات: کارشناس

سن: ۴۲

شاخص اصلی: تهیه و تنظیم اطلاعات پهنه تولیدی و شناسنامه بهره برداران، حضور مستمر و برنامه‌ریزی شده در پهنه عملیاتی و برقراری ارتباط با بهره‌برداران، انجام نیازسنجی سالانه و تعیین اولویت‌های پهنه، برقراری ارتباط مستمر با مراکز تحقیقاتی، آموزشی، واحدهای مختلف سازمان جهاد کشاورزی

شاخص‌ها:

- (۱) تلاش در جهت کسب مهارت‌های لازم ارتباطی، فنی و مهندسی به منظور افزایش توانمندی در زمینه فعالیتهای اجرایی محوله
 - (۲) تهیه و تنظیم اطلاعات پهنه تولیدی و شناسنامه بهره برداران و بارگذاری آن در سامانه جامع مدیریت داده‌های کشاورزی
 - (۳) تهیه و تنظیم برنامه عملیاتی سالانه پهنه مبتنی بر اهداف کمی و کیفی (حرکت از وضع موجود به وضع مطلوب)
 - (۴) حضور مستمر و برنامه‌ریزی شده در پهنه عملیاتی و برقراری ارتباط با بهره برداران و ترویج دانش نوین کشاورزی
 - (۵) استفاده از ظرفیتهای جوامع محلی (مددکاران، تسهیلگران روستایی، تشکلهای کشاورزی، جوانان روستایی، کشاورزان پیشرو، مسئولین خانه بهداشت، مسئولین پایگاه بسیج، شوراهای اسلامی روستا، دهیاری، بزرگان و معتمدین روستا)
 - (۶) انجام نیازسنجی سالانه و تعیین اولویتهای پهنه (نیازهای آموزشی و ترویجی، پتانسیلهای بالفعل و بالقوه منطقه، تغییر الگوی کشت در منطقه، انجام
- آموززیربنایی)
(۷) برقراری ارتباط مستمر با مراکز تحقیقاتی، آموزشی، واحدهای مختلف سازمان جهاد کشاورزی و بهره گیری از ظرفیت محققان معین و کارشناسان معین شهرستان در پهنه تولیدی
(۸) همکاری و پیگیری مستمر مراحل مختلف اجرای طرح نظام نوین ترویج در پهنه عملیاتی و پیشنهاد طرح و پروژه در حوزه فعالیت خود
(۹) بکارگیری فناوریهای نوین در فعالیتهای ترویجی و آموزشی به منظور توانمندسازی بهره برداران کشاورزی
(۱۰) پیش آگاهی و اطلاع رسانی مخاطرات کشاورزی در حوزه فعالیت تحت پوشش از طریق ارسال پیامک و توزیع اطلاعیه‌های فنی، بروشور و تراکتهای آموزشی
(۱۱) تلاش، جدیت و کوشش مستمر در اجرا و نظارت بر طرحها و فعالیتهای بخش دولتی و غیر دولتی در پهنه عملیاتی
(۱۲) دارای توان تخصصی و بالا در استفاده از نرم افزارهای IT در فعالیتهای آموزشی و ترویجی و جمع‌بندی داده‌های آماری

محرم آقای

مروج مسئول پهنه نمونه

استان / شهرستان: خراسان رضوی / زاوین

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۵۲

شاخص اصلی: استفاده بهینه از امکانات خانگی برای ایجاد تلنبرهای طبقاتی، مرجع دانش بومی نوغانداری در منطقه، خلاقیت و نوآوری در تولید منسوجات ابریشمی

شاخص‌ها:

- ۱- ایجاد زنجیره ارزش افزوده از مرحله پرورش کرم ابریشم، تولید پيله، تبدیل پيله به نخ و منسوجات ابریشم
- ۲- متوسط تولید پيله تر به ازای هرجعبه نوغان بیش از ۳۵ کیلو گرم
- ۳- استفاده بهینه از امکانات خانگی برای ایجاد تلنبرهای طبقاتی
- ۴- شرکت در دوره‌های آموزشی نوغانداری جهت به روز کردن اطلاعات
- ۵- مرجع دانش بومی نوغانداری در منطقه
- ۶- ایجاد کارگاه تبدیل پيله به نخ با استفاده از تسهیلات
- ۷- اصلاح فرایند رنگرزی نخ‌های ابریشمی به منظور تثبیت رنگ
- ۸- کاشت درختان توت در حاشیه اراضی کشاورزی
- ۹- خلاقیت و نوآوری در تولید منسوجات ابریشمی
- ۱۰- ترویج حرفه از طریق آموزش به اعضای خانواده و جلب همکاری آنان در انجام این شغل

زهرا فلاحتی زو

مشاغل خانگی (نوغاندار نمونه)

استان / شهرستان: چهار محال و بختیاری / سامان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۵

شاخص اصلی: مدیریت و حفظ یکپارچگی اراضی واگذاری- استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین

ابوالفضل شاهسون

واحد نمونه مشاع کشاورزی

شاخص‌ها:

- (۱) حفظ یکپارچگی اراضی واگذاری
- (۲) استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین (تحت فشار)
- (۳) تولید محصول سالم باغی
- (۴) ارتباط مستمر و مؤثر با بخش‌های تحقیقات، اجرا و ترویج و توجه به توصیه‌های کارشناسی
- (۵) رعایت الگوی کشت
- (۶) اشتغال‌زایی برای بیش از صد نفر
- (۷) تولید محصول بیش از میانگین منطقه
- (۸) ایجاد و حفظ روحیه تعاون و همکاری بین اعضای واحد مشاع
- (۹) بهره‌گیری از مکانیزاسیون و ماشین‌آلات کشاورزی در مراحل کاشت، داشت و برداشت
- (۱۰) تغذیه درختان براساس آزمون خاک و توصیه‌های کارشناسی

استان / شهرستان: فارس / شیراز
سطح تحصیلات: فوق لیسانس کشاورزی
سن: ۴۵ سال

محمدرضا رزاقی

اتحادیه نمونه تعاونیهای تولید روستایی

شاخص اصلی: ظرفیت سازی شبکه تعاونیهای تولید روستایی استان درخصوص اقتصاد مقاومتی، ارتقای ضریب مکانیزاسیون و ساماندهی ماشین آلات کشاورزی تعاونیهای تولید و بهره برداران، اجرای پروژههای محوری آبی و خاکی، ایجاد شبکه اتصال بین تعاونیهای تولید و سازمان تعاون روستایی استان، کارسپاری عملیات تعاونیهای تولید به اتحادیههای شهرستان

شاخصها:

- ۱) مدیریت طرح مشارکتی آب استان با همکاری استانداری، سازمان جهاد کشاورزی و شورای امور آب استان
- ۲) جذب کلیه اعتبارات تسطیح اراضی با برش استان و واگذاری آن به شبکه اتحادیه استانی تعاونیهای تولید
- ۳) نوسازی و اصلاح ناوگان مکانیزاسیون و ماشینالات کشاورزی استان به منظور بهبود وضعیت خاک و خشکسالی
- ۴) تولید انواع ارقام بذر گندم با همکاری مستقیم مرکز تحقیقات کشاورزی براساس اقلیم مناطق استان
- ۵) تصویب و بازمهندسی قوانین استحصال آبهای زیرزمینی استان بویژه مالکیت چاه به منظور شناسایی چاههای غیرمجاز
- ۶) ایجاد کارخانه تولید سبد میوه در سایز و اندازههای متغیر در جهت کاهش هزینه تولید بهره برداران درون شبکه استان
- ۷) برنامههای توسعهای و زیربنایی به منظور ایجاد شهرک گلخانهای داریون با محوریت اتحادیه استان
- ۸) توجه به محیط زیست و حذف بروکراسی کاغذی در شبکه تعاونیهای تولید استان از طریق ایجاد اتوماسیون یکپارچه
- ۹) ایجاد مجتمع تولیدی پارس بذر گندم با تمامی بخشهای آزمایشگاه خاک، بسته بندی مکانیزه و انتقال و
- ۱۰) برگزاری کلاسهای ترویجی، آموزشی و عملیاتی FFS، IPM، مدیریت مزرعه، بذور اصلاح شده و کودهای آلی و زیستی

استان / شهرستان: لرستان / خرم‌آباد
سطح تحصیلات: فوق لیسانس دامپروری
سن: ۴۰ سال

شاخص اصلی: زنجیره خرید تضمینی شیر دامداران، اخذ کد بورسی، پروژه‌های توسعه‌ای و مشارکتی، اصلاح نژاد گله‌های دامداران استان، ایجاد زنجیره ذرت علوفه‌ای، انتقال یافته‌های تحقیقات علوم دامی

یوسف بیرام‌وند
اتحادیه نمونه تعاونیهای کشاورزی

شاخص‌ها:

- ۱) ایجاد زنجیره خرید تضمینی شیر تولیدی و تامین نهاده‌های موردنیاز کلیه دامداران شبکه استان
- ۲) تعیین اولویتهای تحقیقاتی بخش مدیریت و پرورش دام استان و تاکید بر علمی‌سازی کلیه بخشهای آن
- ۳) ایجاد زنجیره تامین و توزیع ذرت علوفه‌ای موردنیاز دامداران از طریق کارخانه شیر پگاه استان
- ۴) آموزش و ترویج کلیه فعالیتهای علمی و تحقیقاتی حوزه دام بویژه اصلاح نژاد و کاهش بار میکروبی
- ۵) عملیات ثبت مشخصات گله‌های دامداران استان با بخش خصوصی به منظور فعالیتهای اصلاح نژادی
- ۶) اقدام برای پروژه‌های توسعه‌ای و مشارکتی بویژه انبارهای علوفه و نهاده‌های دامی
- ۷) ایجاد یک سایت جامع الکترونیکی و مدیریت آن به منظور تبادل اطلاعات با کاربردهای فضای مجازی و پشتیبانی آن
- ۸) اخذ کد بورسی به منظور معاملات مبادله‌ای خریدهای تضمینی با قیمت تضمینی از طریق رینگ کشاورزی

استان / شهرستان: خوزستان / آبادان

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۰ سال

شاخص‌های اصلی: اشتغال‌زایی زنان روستاهای تحت پوشش، کارآفرینی فعالیتهای ویژه زنان روستایی، محرومیت‌زدایی منطقه از نظر اجتماعی، اقتصادی و حمایت از زنان روستایی بی‌سرپرست عضو تعاونی

شاخص‌ها:

- ۱) ارتباط مستمر اعضای تعاونی با هیئت مدیره و مدیرعامل و تاکید بر ابعاد مشارکتی تعاونی
- ۲) اشتغال‌زایی و کارآفرینی برای زنان روستایی منطقه تحت پوشش تعاونی
- ۳) حمایت از زنان روستایی بی‌سرپرست از طریق به کارگیری و اشتغال در فعالیتهای تعاونی
- ۴) حضور مستمر در نمایشگاه‌های ترویجی و جشنواره‌های استانی و ملی به منظور فروش محصولات تعاونی
- ۵) ارتباط مستمر با مروجان و ادارات ترویج استان به منظور برگزاری کلاس‌های آموزش و ترویجی
- ۶) ایجاد کارگاه خیاطی و تهیه لباس فرم مدارس، کارکنان شرکت نفت و اداره صنعت و معدن شهرستان و استان
- ۷) توجه به ارتقای توانمندی زنان روستایی و افزایش توان اقتصادی خانوارهای اعضای تعاونی

مژگان خادمی

شرکت تعاونی نمونه روستایی زنان

استان / شهرستان: اصفهان / خمینی شهر

سطح تحصیلات: دیپلم انسانی

سن: ۴۶ سال

شاخص اصلی: تغییر فرمول تغذیه دام، افزایش تولید شیر تعاونی، بازسازی ماشین‌آلات و ادوات تولید کنسانتره، تهاتر نهاده‌های دامی با شیر تولیدی

شاخص‌ها:

- ۱) تامین و توزیع نهاده‌های موردنیاز و تغییر فرمول تغذیه دام اعضای تعاونی
- ۲) بازسازی و نوسازی ماشین‌آلات و ادوات تولید کنسانتره تعاونی براساس طرح محوری معاونت امور دام
- ۳) کاهش ریسک تولید دامداران تعاونی درخصوص تامین نهاده‌ها از طریق تهاتر با شیر تولیدی و تحویلی
- ۴) ارائه خدمات مشاوره‌ای تغذیه دامی به اعضای تعاونی و توزیع آسان واکسن بیماری رایج تب برفکی
- ۵) مشارکت ارکان و اعضای تعاونی درخصوص مدیریت بخشهای مختلف تعاونی
- ۶) توجه به برنامه‌های توسعه‌ای تعاونی مانند کارخانه فرآورده‌های لبنی و تجهیز ایستگاه شیر دریافتی دامداران
- ۷) برگزاری کلاسهای آموزشی و ترویجی تخصصی برای دامداران عضو تعاونی
- ۸) تاکید بر اصلاح تغذیه دام به منظور کاهش بار میکروبی و بهبود کیفیت شیر دامداران

مصطفی سلیمانی

شرکت نمونه تعاونی کشاورزی

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / سربیشه (نقطه صفر مرزی)

سطح تحصیلات: لیسانس کشاورزی

سن: ۳۳ سال

شاخص اصلی: تثبیت شغل و جلوگیری از مهاجرت کشاورزان منطقه، توسعه روستایی منطقه، پوشش مکانیزاسیون و ماشین آلات کشاورزی منطقه و شهرستان، محرومیت زدایی و افزایش توان اقتصادی مردم منطقه بویژه اعضای تحت پوشش

شاخص‌ها:

- ۱) بهره‌برداری از منابع آبی مشترک با کشور افغانستان و انتقال و استفاده آن در اراضی تحت پوشش شرکت
- ۲) واگذاری ۱۴۵۵ هکتار از اراضی ملی به بهره‌برداران منطقه مرزی برای جلوگیری از مهاجرت روستاییان شهرستان
- ۳) بهسازی و تسطیح خاک اراضی شرکت به منظور افزایش میانگین تولید کشاورزی بویژه گندم و ذرت دانه‌ای و علوفه‌ای
- ۴) ایجاد امنیت پایدار اجتماعی و عمومی از طریق حضور روستاییان در اراضی نقطه صفر مرزی شهرستان و جلوگیری از قاچاق محموله‌های ممنوعه
- ۵) ایجاد واحد دامداری سبک با تاکید بر خلوص نژادی و باغداری محصولات زیتون، عناب و انار از طریق آبیاری قطره‌ای
- ۶) توجه به اجرای طرح‌های مشارکتی واحدهای گاو‌داری صنعتی و فرآوری لبنیات
- ۷) برگزاری دوره‌های آموزشی و ترویجی برای اهالی ۱۵ روستای شهرستان و بهره‌گیری از مشاوره‌های کارشناسان مروج
- ۸) ارتباط مستمر با مرکز تحقیقات شهرستان سربیشه در جهت بهره‌گیری ارقام جدید و اصلاح شده غلات در اراضی شرکت

صادق حسینی

شرکت نمونه سهامی زراعی کشاورزی

استان / شهرستان: کرمانشاه / کرمانشاه
سطح تحصیلات: لیسانس حسابداری صنعتی
سن: ۶۴ سال

شاخص اصلی: صادرات، ارزش افزوده و ارز آوری فرآورده‌های صنعتی گوجه فرنگی، اشتغالزایی، ایجاد کشت اولیه و مصارف صنعتی گوجه فرنگی، اجرای مزارع تحقیقاتی و الگویی، مشتری مداری از مزرعه تا فروش، توسعه خطوط فرآوری محصولات کشاورزی

شاخص‌ها:

- (۱) اشتغالزایی در سطح کارخانه فرآوری صنعتی گوجه فرنگی روژین تاک به میزان ۳۶۰ نفر ثابت و ۵۰۰ نفر فصلی
- (۲) صادرات و ارز آوری فرآورده‌های محصول کشاورزی گوجه فرنگی به میزان ۴۰ میلیون دلار
- (۳) توسعه خطوط فرآوری محصول گوجه فرنگی با ظرفیت روزانه ۲۳۰۰ تن
- (۴) تنوع تولیدات و فرآوری محصولات گوجه فرنگی به صورت رب، پوستکنده، خردشده و پوره شده
- (۵) ایجاد یک مسیر کنترلی ثابت و استاندارد بهره‌برداری از خرید بذر، کاشت، آزمایشگاه، تحویل محصول و فرآوری
- (۶) تنظیم بازار مصارف صنعتی و تولید انبوه گوجه فرنگی کاران استان و دریافت سرریز تولیدات استانهای قزوین و زنجان
- (۷) تغییر ارقام کشت گوجه فرنگی از طریق کلاسهای آموزشی ترویجی و مزارع الگویی تحقیقاتی شرکت روژین تاک
- (۸) حمایت از مصرف کنندگان و تاکید بر قدرت خرید و تثبیت قیمت محصولات تولیدی
- (۹) دارای گواهینامه‌های ایزو ۹۰۰۱ و ۲۲۰۰۰، مدیریت کیفیت، HACCP، SAS، سویس و گواهی حلال کنفرانس اسلامی

سید مظفر عبدالله

شرکت نمونه کشت و صنعت کشاورزی

علی وزداری

نظام صنفی نمونه کشاورزی

استان / شهرستان: تهران / شهریار

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۳۷

شاخص اصلی: بسترسازی حضور بهره‌برداران در نظام صنفی کارهای کشاورزی، هویت بخشی بهره‌برداران و کشاورزان، توسعه پوشش عضویت نظام صنفی، عضویت در مراجع تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی

شاخص‌ها:

- (۱) طراحی یک سامانه اطلاعات منظم تمدید و عضوگیری جدید از بهره‌برداران، کشاورزان و باغداران
- (۲) کاهش تعرفه هزینه‌های انرژی تجدیدناپذیر به‌ویژه برق با عضویت در کمیسیون انرژی فرمانداری شهرستان
- (۳) توزیع سبوس سهمیه‌ای دامداران به میزان ۱۰۴۶ تن و رفع مشکل خوراک دام شهرستان
- (۴) عضویت نظام صنفی شهرستان شهریار در صندوق سرمایه‌گذاری، کارگروه کشاورزی، صنف و مکانیزاسیون استان
- (۵) دارای هیئت بدوی حل اختلاف بین بهره‌برداران به منظور حذف مراجعه به شورای حل اختلاف و دادگاه قضایی
- (۶) تاکید بر تولید محصولات سالم باغی از طریق تفاهم‌نامه با گیاه‌پزشکی و کنترل آفات و بیماریهای باغی و زراعی
- (۷) نصب اولین سیستم یکپارچه سیترا براساس ابلاغیه سازمان مرکزی تعاون روستایی در نظام‌های صنفی
- (۸) مشارکت مستمر گروه‌های فنی و اعضای نظام صنفی شهرستان در مجامع و کمیسیونهای خاص
- (۹) عملیات کلینیکی و خدمات مشاورهای فنی و نسخه‌های گیاهی از طریق بازدیدهای رایگان کارشناسان
- (۱۰) تسهیل و ساده‌سازی دریافت اعتبارات و تسهیلات بانکی اعضای نظام از طریق پروانه‌های صادر شده
- (۱۱) انجام کلیه فعالیت‌های مربوط به سهمیه سوخت کشاورزان از ثبت نام تا دریافت حوالجات

استان / شهرستان: تهران / شهریار

سطح تحصیلات: فوق دیپلم

سن: ۴۵ سال

شاخص اصلی: خدمات‌رسانی تامین و توزیع نهاده‌های کشاورزی، توجه به پروژه‌های توسعه‌ای، تنظیم بازار محصولات کشاورزی، مدیریت تلفیقی آفات و بیماریهای زراعی و باغی

شاخص‌ها:

- (۱) خدمات‌رسانی، تامین و توزیع نهاده‌های کشاورزی و سوخت به ۱۴ روستای شهرستان شهریار
- (۲) تشکیل گروه‌های فنی کشاورزی از طریق اعضای تحت پوشش به منظور فعالیتهای کارشناسی تعاونی
- (۳) عاملیت و کارگزاری بیمه روستاییان، نهاده‌های کشاورزی، سوخت و غیره به منظور توزیع آسان بین اعضای تعاونی
- (۴) واحد اعتباری مرکزی و چهار شعبه تابعه به منظور ارائه تسهیلات اعتباری کوتاهمدت و بلندمدت با پنج درصد کارمزد
- (۵) تنظیم بازار و تامین مرکبات شب عید و توزیع برنج یارانه‌ای بین اعضای تعاونی و غیرعضو
- (۶) دارای پیمانکاری اجرای سیستمهای آبیاری تحت فشار قطره‌ای با جهاد کشاورزی و ارائه تسهیلات به اعضای تعاونی
- (۷) تاکید بر اجرای پروژه‌های توسعه‌ای با مشارکت تعاونی از قبیل مکانیزاسیون و کارتنسازي بدون بازافت
- (۸) ارائه اعتبارات ویژه به منظور اجرای طرحهای کانالکشی، مکانیزاسیون و بسته‌بندی میوه به اعضای تعاونی
- (۹) مدیریت تلفیقی آفات و بیماری باغات اعضای تعاونی با همکاری بخشهای گیاهپزشکی و حفظ نباتات

سیدعلی ایروانی

شرکت نمونه تعاونی روستایی

استان / شهرستان: اصفهان / اصفهان
سطح تحصیلات: فوق دیپلم
سن: ۵۸ سال

احمد رضا جلالی

شرکت نمونه تعاونی تولید روستایی

شاخص اصلی: ارتقای بهره‌وری کار و تولید کشاورزی، یکپارچه‌سازی و جلوگیری از خردشدن اراضی، مشارکت همه‌جانبه ارکان و اعضای تعاونی، انجام کلیه فعالیت‌های آموزشی، ترویجی، کلینیکی، گیاه‌پزشکی، خاکورزی و تسطیح

شاخص‌ها:

- ۱) ارائه خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی به اعضای تعاونی از طریق کارشناسان فنی مستخدم
- ۲) اجرای تولید محصولات سالم و فراسودمند در تعاونی با تاکید بر کاهش مصوف سموم و کودهای شیمیایی
- ۳) خاکورزی حفاظتی اراضی کشاورزی و کلیه فعالیت‌های گیاه‌پزشکی و کلینیکی
- ۴) ارائه خدمات کشاورزی و فنی به روستاهای خارج از مدیریت تعاونی تولید روستایی زاینده‌رود
- ۵) توسعه و افزایش سطح زیرکشت گلخانه به میزان ۱۰ هکتار و تولید کشاورزی در ۳۳ هکتار اراضی تحت مدیریت تعاونی
- ۶) ایجاد سایت آموزشی و ترویجی به منظور برگزاری دوره‌های فنی و خدمات مشاوره‌ای کشاورزی از کاشت تا برداشت
- ۷) تسطیح لیزری خاک و ارتقای بهره‌وری منابع آبی در دسترس و جلوگیری از تغییر کاربری

استان / شهرستان: البرز / نظرآباد

سطح تحصیلات: فوق لیسانس

سن: ۴۳ سال

شاخص اصلی: تولید و توزیع بذر مادری و پایه گندم، خدمات ترویجی آموزشی پیامک، کاتالوگ، کاربرگ‌های اطلاعاتی بذر و نیاز آبی پس از توزیع بذر به بهره‌برداران، اشتغال‌زایی، عملیات فرآوری براساس پروتکل بین‌المللی بذر

شاخص‌ها:

(۱) اولین شرکت تولیدی بذر مادری و پایه استان البرز و تاکید بر استقلال تولید بذر از استانهای همجوار
(۲) دارای گرید دو سه ستاره تولید بذر مادری و پایه گندم از معاونت زراعت باتوجه به خط استاندارد تولیدی و کیفیت بذر

(۳) انتشار کاتالوگ و کاربرگ آموزشی و ترویجی و ارائه آن به مصرف کنندگان بذر تولیدی
(۴) ارائه مشاوره‌های فنی کشاورزی به مخاطبان درخصوص بهره‌گیری از بذرکار خطی، نوع بذر، نیاز آبی و تاریخ کشت

(۵) عضویت بخش مدیریت شرکت در صندوق ملی بذر کشور و صندوق توسعه کشاورزی استان البرز
(۶) تاکید بر تولید استاندارد براساس پروتکل بین‌المللی بذر بویژه کیفیت و رعایت استاندارد به منظور عدم برگشتی

(۷) تولید بذر مادری و پایه گندم سیوند، پارسی، پیشگام، سیروان و پیش‌تاز و بذر جوریحان، یوسف و نصرت
(۸) ارتباط تنگاتنگ با موسسه کنترل و گواهی بذر و نهال و دریافت توصیه‌های فنی نوین به منظور تولید بذر
(۹) شرکت در کلاسهای آموزشی و ترویجی و مشارکت با بخش ترویج استان در برگزاری دوره‌های ضروری بذر
(۱۰) برنامه‌های توسعه‌ای در واحد تولیدی بذر مادری و ایجاد ۵ هکتار باغ پایه میوه‌های هسته‌دار هلو و شلیل

رضا رنجبرزاده

شرکت تعاونی نمونه تولیدکننده
بذر گندم

کمیته فنی زیربخش منابع طبیعی و آبخیزداری

۱۰. کمیته فنی زیربخش منابع طبیعی و آبخیزداری

۱۰-۱. سیمای منابع طبیعی، جنگل و حوزه‌های آبخیز

مساحت سرزمین ایران حدود ۱۶۴،۸۱۹،۵۰۰ هکتار است. بخش منابع طبیعی با مساحت ۱۳۴،۳۰۷،۸۳۹ هکتار حدود ۸۲/۸ درصد مساحت کل کشور را تشکیل می‌دهد که شامل ۱۴/۳ میلیون هکتار جنگل (۸/۸ درصد)، ۲،۶۶۵،۰۶۷ هکتار بیشه‌زار و درختچه‌زار (۱/۶ درصد)، ۸۴/۷ میلیون هکتار مرتع (۵۲/۳ درصد) و حدود ۳۲/۶ میلیون هکتار (۲۰/۱ درصد) از آن بیابان است. مساحت سایر بخش‌ها شامل زمین‌های کشاورزی، شهرها و غیره ۳۳/۲ میلیون هکتار است. باتوجه به نقش و اهمیت منابع طبیعی در زندگی انسانها نیاز به حفاظت، حمایت و گسترش آن روزافزون می‌باشد. از اینرو سازمان جنگلها به عنوان متولی این عرصه‌ها در وزارت جهادکشاورزی طرحهای مشارکتی فراوانی را به اجراء گذاشته و از ظرفیت مردمی و تشکلهای برای حفاظت و احیاء این عرصه‌ها استفاده نموده است. در نتیجه بکارگیری این اقدامات روند تخریب در این بخش کاهش یافته است.

جنگل‌های ایران که حدود ۸/۸ درصد مساحت کشور را تشکیل می‌دهند از نظر مدیریتی به دو گروه جنگل‌های شمال و جنگل‌های خارج از شمال تقسیم می‌شوند. جنگل‌های شمال به تمام ناحیه رویشی هیرکانی و خزری اطلاق می‌شود؛ و جنگل‌های خارج از شمال نیز در ۴ ناحیه رویشی دیگر قرار دارند. سرانه جنگل در کشور ۰/۱۷ هکتار است در حالیکه سرانه جهانی جنگل ۰/۶۲ هکتار می‌باشد. مقایسه این آمار ضرورت توجه به حفظ، احیاء و توسعه جنگل‌های کشور را نشان می‌دهد. حجم سرپای جنگل‌های شمال کشور، حدود ۴۰۰ میلیون متر مکعب و جنگل‌های خارج از شمال حدود ۲۰۰ میلیون متر مکعب است. کارشناسان ارزش اقتصادی جنگل‌های کشور را ۳۰۰ هزار میلیارد ریال برآورد کرده‌اند.

حوزه آبخیز عرصه‌ای است که روان آب ناشی از بارش بر روی آن توسط آبراهه‌ها جمع‌آوری و به يك خروجی نظیر رودخانه، آب انباشت، تالاب، دریاچه و دریا هدایت می‌شود. به عبارتی دیگر حوزه آبخیز تمامی سطحی را در بر می‌گیرد که آب‌های سطحی در آن منطقه به سمت نقطه یا محل مشخصی جریان می‌یابد. عرصه حوزه‌های آبخیز کشور شامل ۶ ابرحوزه (بر اساس تقسیمات تمآب، وزارت نیرو) برابر با مساحت کل کشور می‌باشد، که هر يك از این حوزه‌ها خود به حوزه‌های کوچک و تا چندین رده نیز کوچکتر تقسیم می‌شوند. این شش ابر حوزه عبارتند از: ۱- حوزه آبخیز دریای خزر با ۷ حوزه کوچکتر، ۲- حوزه آبخیز خلیج فارس و دریای عمان با ۹ حوزه کوچکتر، ۳- حوزه آبخیز دریاچه ارومیه، ۴- حوزه آبخیز فلات مرکزی با ۹ حوزه کوچکتر، ۵- حوزه آبخیز مرزی شرق با ۳ حوزه کوچکتر،

۶- حوزه آبخیز قره‌قوم. بر اساس تقسیمات آبخیزداری، عرصه حوزه‌های آبخیزداری حدود ۱۲۵ میلیون هکتار از مساحت کشور را در بر می‌گیرد. حدود ۳۹ میلیون هکتار باقیمانده از سطح کشور را مناطق بیابانی، کویری، باتلاق‌ها، دریاچه‌ها، شهرها و ... تشکیل داده است.

۲-۱۰. سطح مراتع ایران

بیش از ۵۲ درصد از سطح کشور را مراتع تشکیل می‌دهند که بیش از ۷۰۰۰ گونه گیاهی در قلمرو آن رشد می‌یابند. مراتع در حفظ خاک و جلوگیری از فرسایش، تنظیم گردش آب در طبیعت، تأمین علوفه مورد نیاز دام، تولید محصولات دارویی و صنعتی، حفظ ذخایر ژنتیک گیاهی و جانوری نقش اساسی دارند. در حال حاضر سرانه مرتع در کشور ۱/۳۲ هکتار و سرانه جهانی آن ۰/۸۲ هکتار است. ۲۵ درصد ارزش هر هکتار مرتع مربوط به تولید علوفه و ۷۵ درصد آن مربوط به ارزش‌های زیست‌محیطی است. بر اساس برآورد انجام شده، حدود ۱۰/۷ میلیون تن علوفه در شرایط بارش نرمال در مراتع کشور تولید می‌شود. همچنین مراتع محل تولید و رشد گیاهان دارویی و صنعتی است که ارزش بازاری آن بیش از ۲ میلیارد دلار در سال است. بنابراین حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری از مراتع بیش از آنکه از دیدگاه تغلیف دام دارای اهمیت باشد از نظر زیست‌محیطی ارزشمند است.

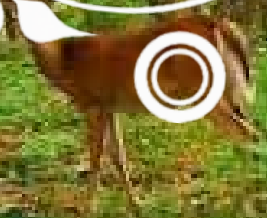
۳-۱۰. سطح اراضی بیابانی ایران

بیابان به مناطق دارای اقلیم‌های فراخشک و خشک که میزان متوسط بارندگی سالیانه آن کمتر از ۵۰ میلیمتر و درصد پوشش گیاهی چندساله آن کمتر از ده درصد باشد اطلاق می‌شود. ایران با ۱/۲ درصد خشکی‌های جهان، ۲/۴ درصد پدیده‌های بیابانی فاقد پوشش و ۳/۰۸ درصد مناطق بیابانی جهان را در خود جای داده است. در حال حاضر سرانه بیابان در کشور ۰/۵ هکتار است، در حالیکه سرانه جهانی آن ۰/۲۲ هکتار می‌باشد. حدود ۶۱ درصد از مساحت کشور در اقلیم خشک و فراخشک قرار دارد که ۳/۱ برابر درصد جهانی (۱۹/۶ درصد) است. اگر چه ۳۲/۵ میلیون هکتار از اراضی کشور در وضعیت بیابانی قرار دارد، اما در تقسیم‌بندی‌های اکوسیستمی، ۴۳/۷ میلیون هکتار آن در زمره اکوسیستم بیابانی است. ۲۰ میلیون هکتار از اکوسیستم بیابان تحت تأثیر فرسایش بادی است. از این مقدار ۶/۴ میلیون هکتار در محدوده کانون‌های بحرانی است که در ۱۸۲ منطقه، ۹۷ شهرستان و ۱۸ استان کشور پراکنده است. چنین شرایطی باعث شده که بیش از ۲۰ درصد مساحت کشور را اراضی بیابانی تشکیل دهند.

نمونه‌های ملی زیربخش منابع طبیعی و آب‌خیزداری

استان / شهرستان: مازندران / بهشهر
سطح تحصیلات: فوق دیپلم
سن: ۵۶ سال

شاخص اصلی: اجرای صحیح اصول پرورشی، مراقبتی، حفاظت، احیا و بهره
برداری بر اساس طرح جنگلداری تهیه شده

شاخص‌ها:

- (۱) اجرای عملیات پرورشی (تنک کردن، پاک کردن، آزاد کردن) در سطح ۲۳۰ هکتار
- (۲) جنگل‌کاری در سطح ۱۱۵ هکتار با گونه‌های بلوط، ون، افراشیدار و غیره
- (۳) بذر پاشی و بذرکاری در سطح ۶۸/۵ هکتار
- (۴) جاده سازی به میزان چهار کیلومتر و مرمت جاده به میزان ۵۹ کیلومتر
- (۵) حصارکشی به میزان ۵۱ کیلومتر و مرمت ۵۲ کیلومتر
- (۶) احداث کارخانه صنایع چوب
- (۷) استخدام شش نفر قرقبان، دو راهدار و یک نفر سیم بان
- (۸) ایجاد دو پاسگاه نگهبانی با هشت نفر پرسنل
- (۹) خروج استحصالات در زمان مناسب به صورت تنه‌های صنعتی
- (۱۰) اجرای دوره‌های آموزشی مختلف برای افراد شاغل در طرح
- (۱۱) خرید امکانات لازم برای جلوگیری از اطفای حریق
- (۱۲) کمک در موارد عام‌المنفعه در منطقه از جمله مسجد، مدرسه و جاده سازی

ابوالقاسم گرنامی خلیلی

مجری خصوصی نمونه طرح جنگلداری

استان/ شهرستان: لرستان/ سلسله
سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۳۹ سال

شاخص‌های اصلی:

- ۱- حفاظت و احیای عرصه
- ۲- کاشت سایر گونه‌های دو منظوره و گیاهان دارویی برای افزایش درآمد
- ۳- حفظ ذخایر موجود در منطقه

شاخص‌ها:

- ۱ (اجرای طرح در ۲۵۰ هکتار
- ۲) ایجاد کمربند حفاظتی، حصار کشی، ایجاد آتش‌بر و استخدام قربان
- ۳) نهال‌کاری در سطح ۵۰ هکتار با گونه‌های بنه، داغداغان، لیلکی، گلابی وحشی و بلوط
- ۴) خروج کامل دام و قرق کل طرح
- ۵) شرکت در کلاس‌های آموزشی- ترویجی و ارتباط مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان و اداره کل منابع طبیعی استان
- ۶) کاشت گیاهان دارویی در سطح ۴۵ هکتار با گونه‌های موسیر و آنغوزه
- ۷) آموزش سایر افراد به منظور حفظ و صیانت از عرصه‌های منابع طبیعی با توجه به توریستی بودن منطقه
- ۸) بذرکاری در سطح ۶۰ هکتار با گونه‌های بلوط، بنه، بادامک و گونه های دیگر
- ۹) حضور مستمر در عرصه و کاهش ۱۰۰ درصد آتش سوزی در حوزه فعالیت

منوچهر خوشیار

مجری نمونه مدیریت منابع جنگلی

استان / شهرستان: مازندران / ساری

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۶۳ سال

شاخص‌های اصلی:

- ۱- کاشت گونه‌های متناسب با منطقه بر اساس توصیه‌های تحقیقاتی
- ۲- رعایت اصول پرورشی و مراقبتی

شاخص‌ها:

- ۱) استفاده از گونه توصیه شده توسط بخش تحقیقات و اجرا
- ۲) رعایت فاصله کشت متناسب با گونه و هدف از تولید
- ۳) ایجاد اشتغال برای دو نفر دائم و شش نفر موقت
- ۴) استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار (قطره ای)
- ۵) استفاده از کودهای حیوانی و شیمیایی براساس توصیه کارشناسان بخش تحقیقات و اجرا
- ۶) شرکت در کلاسهای آموزشی- ترویجی قبل از شروع فعالیت و درحال تولید
- ۷) ترغیب سایر افراد منطقه به تولید چوب از طریق کاشت صنوبر
- ۸) همکاری موثر و مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان و اداره کل منابع طبیعی (ساری)
- ۹) رعایت اصول فنی، مراقبتی و پرورشی وعدم وجود آفات و بیماری در مزرعه
- ۹) دارا بودن کارشناس ناظر مزرعه با مدرک فوق لیسانس صنایع چوب و جنگل

صفیه خوش خلق

صنوبرکار نمونه «شمال و شمال غرب»

استان/ شهرستان: خراسان رضوی/ چناران

سطح تحصیلات: فوق دیپلم

سن: ۶۱ سال

شاخص‌های اصلی:

۱- کاشت گونه‌های متناسب با منطقه بر اساس توصیه‌های تحقیقاتی

۲- رعایت اصول پرورشی و مراقبتی

شاخص‌ها:

۱) استفاده از گونه توصیه شده توسط بخش تحقیقات و اجرا

۲) رعایت فاصله کشت متناسب با گونه و هدف از تولید

۳) ایجاد اشتغال برای سه نفر دائم و چهار نفر موقت

۴) استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار (قطره ای)

۵) استفاده از کودهای حیوانی و شیمیایی بر اساس توصیه کارشناسان بخش

تحقیقات و اجرا

۶) شرکت در کلاس‌های آموزشی- ترویجی قبل از شروع فعالیت و در حال تولید

۷) همکاری موثر و مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان و اداره کل منابع طبیعی

۸) رعایت اصول فنی، مراقبتی و پرورشی و نبود آفات و بیماری در مزرعه

۹) اطلاعات کامل در ارتباط با مراحل رویشی درخت صنوبر

۱۰) دارا بودن کارشناس ناظر مزرعه با مدرک فوق لیسانس باغبانی

زهری عرفانی آقائی

صنوبرکار نمونه «خارج از شمال»

استان / شهرستان: فارس - اقلید
سطح تحصیلات: فوق دیپلم
سن: ۴۱ سال

شاخص‌های اصلی:

- ۱- شناخت کامل منطقه
- ۲- آشنایی با قوانین
- ۳- توان بالا در بسیج و مشارکت مردم در زمان بحران بخصوص آتش‌سوزی

محمد حسین ملائی

محافظ افتخاری نمونه جنگل و مرتع

شاخص‌ها:

- ۱) همکاری مستمر با اداره منابع طبیعی
- ۲) شرکت در کلاس‌های آموزشی-ترویجی
- ۳) شناخت کامل و کافی نسبت به منطقه و ارائه اطلاع به‌موقع به ماموران در شرایط لازم
- ۴) همکاری در بسیج نیروهای مردمی در شرایط بحرانی و لازم
- ۵) حضور مستمر در منطقه
- ۶) آموزش سایر افراد روستا به منظور حفظ و صیانت از عرصه‌های منطقه
- ۷) جلب مشارکت مردم در رفع مشکلات

استان/ شهرستان: چهارمحال و بختیاری/ کیار
سطح تحصیلات: ابتدایی
سن: ۶۳ سال

شاخص‌های اصلی:

اجرای کلیه موارد در طرح از جمله حفاظت، احیا، کاهش دام، ایجاد اشتغال پایدار و کاشت گونه‌های دارویی برای افزایش درآمد

شاخص‌ها:

- ۱) اجرای طرح در سطح ۵۹۷ هکتار
- ۲) رعایت کامل زمان ورود و خروج دام به عرصه و رعایت تعداد دام مجاز در طرح
- ۳) تشکیل تعاونی مرتع‌داران در منطقه
- ۴) کپه کاری در سطح ۵۰ هکتار با گونه جاشیر و بذر پاشی با گونه بروموس در سطح ۲۰ هکتار
- ۵) استخدام قرقبان و حضور مستمر در عرصه
- ۶) قرق در سطح ۱۰۰ هکتار از عرصه و کنترل کامل آتش سوزی در سطح طرح
- ۷) شرکت در کلاس‌های آموزشی- ترویجی و ارتباط و همکاری مستمر با کارشناسان اداره منابع طبیعی شهرستان و اداره کل منابع طبیعی استان
- ۸) کاشت گیاهان دارویی موسیر، بن سرخ، تره کوهی و گل محمدی برای افزایش درآمدهای جانبی به منظور کاهش تعداد دام
- ۹) ایجاد اشتغال پایدار و پراکنش مناسب آبشخورها در سطح طرح

علی محمد طاهری

مرتعدار نمونه

(اقلیم بالای ۴۰۰ میلی‌متر بارندگی)

خداداد میرزائی مژن آبادی

مرتعدار نمونه (اقلیم زیر ۴۰۰ میلی
متر بارندگی)

استان / شهرستان: خراسان رضوی / خواف

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۶۰ سال

شاخص‌های اصلی: اجرای کلیه موارد در طرح از جمله حفاظت، احیا، کاهش
دام و ایجاد اشتغال پایدار

شاخص‌ها:

- (۱) اجرای طرح در سطح ۲۲۰۰۰ هکتار
- (۲) رعایت کامل زمان ورود و خروج دام به عرصه و رعایت تعداد دام
مجاز در طرح
- (۳) تشکیل تعاونی مرتعداران در منطقه
- (۴) بوته کاری در سطح ۱۵۰ هکتار به منظور جلوگیری از حرکت شن و
افزایش تولید علوفه در مرتع
- (۵) رعایت پراکنش مناسب دام‌های بهره برداران در عرصه به منظور
جلوگیری از تراکم دام و تخریب عرصه با توجه به شرایط منطقه
- (۶) قرق در سطح ۱۸۰ هکتار از عرصه
- (۷) شرکت در کلاس‌های آموزشی- ترویجی و ارتباط و همکاری مستمر با
کارشناسان اداره منابع طبیعی شهرستان و اداره کل منابع طبیعی استان
- (۸) پراکنش مناسب آبشخور در سطح مرتع

استان/ شهرستان: کهگیلویه و بویراحمد/ بویراحمد

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۶۰ سال

شاخص‌های اصلی:

- ۱- رعایت عملیات قرق و حفظ پوشش گیاهی منطقه
- ۲- اجرای صحیح اصول عملیات اصلاحی و احیای عرصه
- ۳- رعایت کامل اصول بهره‌برداری و جمع‌آوری محصول

شاخص‌ها:

- ۱) رعایت عملیات قرق و حفظ پوشش گیاهی منطقه
- ۲) اجرای صحیح و اصول عملیات اصلاحی و احیای عرصه
- ۳) رعایت کامل اصول بهره‌برداری و جمع‌آوری از محصول
- ۴) ایجاد اشتغال دائم و پایدار
- ۵) شرکت در کلاس آموزشی - ترویجی و همکاری مداوم با اداره منابع طبیعی شهرستان و اداره کل منابع طبیعی استان
- ۶) استفاده از توصیه‌های کارشناسان در ارتباط با نحوه تیغ زدن گیاه آنگوزه و توجه به حفظ پایه‌های مناسب

غلامحسین صفایی

بهره‌بردار نمونه محصولات فرعی
جنگل و مرتع

استان / شهرستان: خراسان رضوی / نیشابور
سطح تحصیلات: لیسانس
سن: ۷۲ سال

شاخص‌های اصلی:

- ۱- جلوگیری از حرکت شن‌های روان
- ۲- کنترل سیلاب از طریق افزایش سطح پوشش گیاهی

شاخص‌ها:

- ۱) اجرای طرح در سطح ۱۰۰ هکتار در منطقه کانون بحران
- ۲) تجهیز و نوسازی اراضی در سطح ۶۰ هکتار
- ۳) اجرای آبیاری تحت فشار در سطح ۱۰۰ هکتار
- ۴) کاشت گونه پسته در سطح ۱۰۰ هکتار با توجه به EC آب
- ۵) اجرای بادشکن در سطح ۱۵ کیلومتر با گونه‌های تاغ، سنجد، آترپلکس، قره داغ و کاج
- ۶) ایجاد سد خاکی به منظور جلوگیری از سیلاب منطقه و حفظ نزولات برای افزایش آب زیر زمینی
- ۷) اشتغال پنج نفر دائم و ۲۰ نفر موقت در پنج ماه از سال
- ۸) قطعه بندی و ایجاد جاده و نام‌گذاری هر قطعه به منظور مدیریت آسان‌تر و کنترل شرایط

بهرام روزبه

مجری نمونه پروژه مشارکت مردمی
تثبیت شن و بیابان‌زدایی

استان/ شهرستان: سیستان و بلوچستان/ هامون

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۳ سال

شاخص‌های اصلی:

- ۱- اجرای طرح آبخیزداری به منظور جلوگیری از مهاجرت
- ۲- ایجاد اشتغال برای بومیان منطقه
- ۳- کنترل سیلاب و افزایش میزان ذخایر آب‌های زیر زمینی منطقه

شاخص‌ها:

- ۱) اجرای طرح در سطح ۴۰ هکتار
- ۲) همکاری موثر و مفید با مدیریت آبخیزداری
- ۳) شرکت موثر در کلاس‌های آموزشی- ترویجی و همکاری مستمر با کارشناسان منابع طبیعی شهرستان و استان
- ۴) کاشت گونه‌هایی مانند اوکالیپتوس، تاغ، خرما و....
- ۵) ایجاد بند خاکی، گابیونی، ملاتی، بتونی، خشکه چین و....
- ۶) احداث استخر ذخیره آب با توجه به شرایط خشکسالی منطقه و استفاده در شرایط کم آبی
- ۷) تشویق سایرین به منظور اجرای طرح‌های آبخیزداری
- ۸) اجرای آبیاری تحت فشار در عرصه‌های کاشت خرما
- ۹) جلوگیری از مهاجرت و ایجاد اشتغال برای بومیان منطقه و کنترل سیلاب و افزایش میزان ذخایر آب‌های زیرزمینی منطقه

نجیم رحمت زابی
آبخیزدار نمونه (مکانیک)

استان / شهرستان: آذربایجان شرقی- هوراند
سطح تحصیلات: حوزوی
سن: ۶۳ سال

شاخص‌های اصلی:

- ۱- اجرای طرح آبخیزداری به منظور جلوگیری از مهاجرت
- ۲- ایجاد اشتغال برای بومیان منطقه
- ۳- کنترل سیلاب و افزایش میزان ذخایر آب‌های زیر زمینی منطقه

شاخص‌ها:

- ۱) اجرای طرح در سطح ۲۰ هکتار اراضی شخصی
- ۲) همکاری موثر و مفید با مدیریت آبخیزداری
- ۳) شرکت موثر در کلاس‌های آموزشی- ترویجی و همکاری مستمر با کارشناسان منابع طبیعی شهرستان و استان
- ۴) کاشت گونه‌های مثمر مانند سیب، گردو و گونه های دیگر
- ۵) ایجاد بند خاکی، گابیونی، ملاتی، بتونی و غیره
- ۶) احداث استخر ذخیره آب با توجه به شرایط خشکسالی منطقه و استفاده در شرایط کم آبی
- ۷) تشویق دیگران به اجرای طرح‌های آبخیزداری
- ۸) رهبر فنی و معتمد منطقه

محرم صفرزاده

آبخیزدار نمونه
(بیولوژیک)

کمیته فنی زیربخش آب و خاک و صنایع

۱۱. کمیته فنی زیربخش آب و خاک و صنایع

۱۱-۱. سیمای آب و خاک و صنایع کشاورزی

استقلال کشور از اهداف محوری انقلاب اسلامی است و دستیابی به این مهم بدون توجه به تامین مواد غذایی غیر ممکن می باشد. منابع آب و خاک به عنوان مهم ترین عوامل تولید در بخش کشاورزی محسوب می شوند و در کشوری مثل ایران که با کمبود منابع آب مواجه است، امور زیربنایی و حفظ منابع آب و خاک و گسترش صنایع کشاورزی یکی از زیربخش های حیاتی این بخش محسوب می شوند. بطور کلی فعالیت های آب و خاک زیر ساخت های لازم را جهت تولید و ارتقاء بهره وری آب و خاک فراهم می کند. فعالیت های معاونت آب و خاک و نیز بخش صنایع کشاورزی در حوزه های مختلفی چون حوزه فنی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مطرح می باشد. فعالیت های اصلی در زیربخش شامل دو فعالیت آب و خاک و صنایع تبدیلی کشاورزی می باشد.

مهمترین اهداف فعالیت های معاونت آب و خاک عبارتند از: افزایش راندمان آبیاری، حفاظت کمی و کیفی منابع آب و خاک، افزایش بهره وری آب کشاورزی و تقویت امنیت غذایی در چارچوب تولید و توسعه پایدار

مهم ترین فعالیت های آب و خاک در پروژه های زیر خلاصه می شوند:

- ۱) اجرای سامانه های نوین آبیاری با رویکرد آبیاری میکرو
- ۲) احداث شبکه های آبیاری و زهکشی
- ۳) طرح تجهیز و نوسازی اراضی کشاورزی و احداث جاده های دسترسی بین مزارع
- ۴) طرح اجرای عملیات آب و خاک در عرصه تشکلهای کشاورزی
- ۵) انتقال آب بهینه کشاورزی (طرح انتقال آب با لوله)
- ۶) طرح مرمت و احیا قنوتات و طرح های کوچک و زود بازده تامین آب
- ۷) احداث و بهسازی کانالهای آبیاری عمومی
- ۸) طرح یکپارچه سازی اراضی شالیزاری

جدول ۱۶) گزارش عملکرد طرح‌های عمرانی آب و خاک منتهی به سال ۱۳۹۵

ردیف	عنوان دفتر	عنوان طرح	ویژگی طرح	عملکرد کل طرح تا مقطع گزارش دهی	هدف برنامه ششم
۱	ساختمان شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی	احداث شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی (هکتار)	طرح های ملی	۵۸۹۰۹۶	۱۱۱۴۰۰۰
۲		انتقال آب با لوله (کیلومتر)	ستاد احیای دریاچه ارومیه- استانی	۳۱۰۵۴	۱۶۰۰۰۰
۳		پوشش انهار سنتی (هکتار)	طرح های استانی	۸۰۷۴۵۲	-
۴		احداث و بهسازی کانال های آبیاری عمومی- (هکتار)	طرح های استانی	۱۰۴۲۹۸۴	-
۵	آب و خاک	تجهیز و نوسازی اراضی مدرن (هکتار)	تجهیز - تسطیح- یکپارچه سازی	۶۲۳۷۵۸	۵۵۰۰۰۰
۶		زهکشی زیرزمینی	طرح های ملی	۱۷۴۸۹۴	۳۰۰۰۰۰
۷		تجهیز و نوسازی اراضی شالیزار (هکتار)	طرح های ملی	۱۰۲۱۵۸	۱۵۰۰۰۰
۸		تجهیز و نوسازی اراضی سنتی (هکتار)	طرح های استانی	۶۵۳۸۶۹	۲۵۰۰۰۰
۹		اجرای آب و خاک در عرصه تشکلهای	طرح های ملی	۲۱۰۶۰۵	۴۵۰۰۰۰
۱۰		احداث جاده دسترسی (کیلومتر)	طرح های استانی	۱۴۱۰۴	۷۰۰۰
۱۱		طرحهای کوچک و زود بازده تامین آب (حجم آب تامین شده، میلیون متر مکعب)	طرح های استانی	۸۶۴۲	۲۲۰۰
۱۲		طرح احیا و مرمت قنوات (کیلومتر)	طرح‌های ملی و استانی	۲۶۸۴۸	۸۵۰۰
۱۳		توسعه سامانه های نوین آبیاری	اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار (هکتار)	۱۵۴۴۴۱۲	۱۲۵۰۰۰۰

۲-۱۱. صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی

ارزش‌افزایی فعالیتهای بخش کشاورزی با ایجاد و گسترش صنایع تبدیلی و تکمیلی محقق می‌گردد. این صنایع موجب تکمیل زنجیره ارزش و ارتقای بهره‌وری و ارزش افزوده بخش کشاورزی را فراهم می‌سازند و توسعه صادرات، افزایش اشتغال و کاهش ضایعات بخش کشاورزی با گسترش این صنایع بهبود می‌یابد. توسعه چنین صنایعی در اقصی نقاط کشور از جمله در مناطق روستایی، در گسترش عدالت اجتماعی، کاهش مهاجرت روستایی و ایجاد زمینه توسعه پایدار روستایی نیز مؤثر واقع می‌شوند.

ضرورت ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی در توسعه پایدار بخش کشاورزی عبارتند از:

- ۱) کمک به افزایش ارزش افزوده محصولات خام کشاورزی و بالا بردن بهره‌وری در بخش کشاورزی
- ۲) دستیابی به امنیت غذایی و کمک به توسعه پایدار بخش کشاورزی
- ۳) استفاده مناسب از منابع، پتانسیل و امکانات موجود در بخش کشاورزی
- ۴) تأثیر مثبت در کاهش ضایعات محصولات خام کشاورزی
- ۵) ایجاد اشتغال مولد پایدار و تثبیت اشتغال موجود در بخش کشاورزی
- ۶) کمک به افزایش صادرات غیرنفتی
- ۷) تسهیل در دسترسی به توسعه پایدار روستاها و کمک به روند کاهش مهاجرت از روستاها به شهرها

نمونه‌های ملی زیربخش آب، خاک و صنایع کشاورزی

استان / شهرستان: مرکزی / ساوه
سطح تحصیلات: سیکل
سن: ۸۴

شاخص‌های اصلی: استفاده بهینه از آب در باغ انار

اسدا... احمدی

بهره بردار نمونه
سیستم آبیاری قطره ای

شاخص‌ها:

- ۱- بهره برداری از روش آبیاری قطره‌ای در ۴ هکتار باغ انار
- ۲- کاهش حداقل ۴۰ درصد در میزان آب مصرفی پس از اجرای سیستم قطره ای
- ۳- اصلاح دور آبیاری مطابق باتوصیه‌های کارشناسی
- ۴- افزایش کار آبی مصرف آب پس از اجرای سیستم به حداقل ۲/۵ برابر سیستم سطحی پیشین
- ۵- مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی کارشناسان طرح و مدیریت آب و خاک
- ۶- کاهش برداشت از چاه و حوزه آبی
- ۷- مدیریت صحیح تغذیه گیاه از طریق کود آبیاری و مدیریت خاک
- ۸- توجه به نگهداری صحیح سیستم آبیاری و دارا بودن استخر رسوب‌گیر قبل از سیستم فیلتراسیون
- ۹- همکاری و مشارکت در برنامه‌های آموزشی و ترویجی
- ۱۰- مشارکت مالی ۵۰ درصدی در اجرای سیستم آبیاری قطره‌ای

استان / شهرستان: اصفهان / دلیجان

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۶۰

عملکرد: ۴۱ هکتار آبیاری بارانی با راندمان آبیاری ۸۵ درصد

شاخص‌ها:

- ۱- مدیریت صحیح و بهینه از سیستم آبیاری تحت فشار از طریق رعایت توصیه فنی طراح و مجری
- ۲- نگهداری صحیح و اصولی سیستم از طریق کنترل دایم و مستمر خروجی‌ها، فیلترها، فشار آب سیستم
- ۳- بازرسی مداوم لوله‌ها و تنظیم آبیاری قطعات تعیین شده و قطع آبیاری در زمان باد شدید
- ۴- عدم استفاده از سموم و کاربرد مواد شوینده ضعیف در سیستم به جای آن
- ۵- کاهش قابل توجه استفاده از کودهای شیمیایی و استفاده از آب غنی شده به جای آن
- ۶- غنی سازی آب آبیاری از طریق استخر پرورش ماهی قبل از دوره‌های آبیاری
- ۷- کاهش بیش از ۵۰ درصدی در مصرف آب بعد از اجرای سیستم آبیاری بارانی
- ۸- استفاده از مشاوره کارشناسی بخش‌های ترویجی و اجرا و کارشناسان بخش
- ۹- انجام برنامه‌های تغذیه گیاه و آبیاری بر اساس آزمون آب و خاک
- ۱۰- تولید محصولات سالم و نزدیک به ارگانیک با مصرف بهینه آب

محمد حر

بهره بردار نمونه
سیستم آبیاری بارانی

استان / شهرستان: قزوین / آوج
سطح تحصیلات: دوم راهنمایی
سن: ۵۲

شاخص‌های اصلی: تجمیع، یکپارچه سازی و تجهیز اراضی

حسنعلی کاشانی

بهره بردار نمونه آب و خاک

شاخص‌ها:

- ۱- یکپارچه سازی اراضی زارعین تعاونی حصار ولی عصر در حداکثر ۳ قطعه
- ۲- کاهش قطعات پراکنده در ۱۰ تا ۱۵ قطعه به ۱ تا ۲ قطعه از طریق یکپارچه سازی
- ۳- تسطیح و یکپارچه سازی اراضی از طریق مشارکت با بخش آب و خاک
- ۴- تجهیز کانالهای آبیاری و زهکشی اراضی
- ۵- مشارکت فعال در اجرای طرح یکپارچگی و تجهیز و نوسازی اراضی
- ۶- همکاری فعال با بخش‌های ترویجی و اجرایی جهاد کشاورزی
- ۷- ایجاد تعاونی تولید برای بهره برداری صحیح و اصولی از اراضی تجهیز شده

استان / شهرستان: همدان / همدان

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۶۰

عملکرد: تولید بیش از ۱۴۰۰ دستگاه ادوات کشت و خاک ورزی در سال ۱۳۹۴

شاخص‌ها:

- ۱- تولید ادوات کاشت و خاکورزی خصوصا خاکورزی حفاظتی و کشت مستقیم
- ۲- تولید دستگاه‌های کشت تخصصی همانند بذر کار اراضی شور
- ۳- توجه به کیفیت محصولات تولیدی و کارایی آن در خاک‌های مختلف کشور
- ۴- دارا بودن بخش تحقیق و توسعه قوی و فعال (R&D)
- ۵- بررسی مستمر شرایط خاک‌های مختلف و طراحی و ساخت دستگاه‌ها متناسب با شرایط خاک
- ۶- توجه ویژه به ساخت ادوات کشاورزی حفاظتی
- ۷- ایجاد امکان ارتقای دستگاه‌های موجود برای شرایط روز (برای مثال کاشت کلزا)
- ۸- دارا بودن نیروهای متخصص و ماهر برای طراحی و ساخت دستگاه‌ها
- ۹- شرکت فعال در نمایشگاه‌های تخصصی داخلی و خارجی
- ۱۰- ارائه خدمات پس از فروش قوی به مشتریان

حیدر خاوری دهقان

واحد نمونه

تولیدکننده ادوات کشاورزی

استان / شهرستان: اردبیل / پارس آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۶

عملکرد: ارائه خدمات مکانیزاسیون در سطح بیش از ۲۵۰۰ هکتار

شاخص‌ها:

- ۱- ارائه خدمات مکانیزاسیون در سطح بیش از ۲۵۰۰ هکتار در منطقه
- ۲- ارائه خدمات منظم و با کیفیت در زمینه مکانیزاسیون کشاورزی
- ۳- دارا بودن ادوات و ماشین الات کامل مطابق نیاز روز محدوده کاری
- ۴- توجه به مسایل فنی و تنظیمات صحیح ادوات و دستگاه‌ها
- ۵- دارا بودن رانندگان و اپراتورهای مجرب و کار آزموده
- ۶- رعایت تعرفه‌های خدمات مکانیزاسیون مصوب
- ۷- توجه خاص به شرایط خاک و حفظ بقایای گیاهی و خاکورزی حفاظتی
- ۸- تکمیل ماشین الات با ماشین‌های نوین همانند سمپاش بوم دار طویل، سیر کاشت، سیر کن و غیره
- ۹- اولویت دادن به استفاده از دستگاه‌های خاکورزی حفاظتی و توصیه به بهره برداران
- ۱۰- ارتباط مستمر و موثر با مرکز خدمات و مدیریت شهرستان و بخش ترویج کشاورزی

حسین شیر دل

شرکت نمونه

خدمات مکانیزاسیون کشاورزی

استان / شهرستان: اصفهان / نجف آباد
سطح تحصیلات: فوق لیسانس

سن: ۳۸

عملکرد: تولید و بسته بندی انواع سبزیجات ، میوه‌ها و کنسرو منجمد سالانه
۶۰۰۰ تن

شاخص‌ها:

- ۱- مشارکت در تامین مواد اولیه با فعالان بخش کشاورزی
- ۲- دارا بودن زنجیره تولید سالانه ۶۰۰۰ تن
- ۳- تولید و بسته بندی انواع سبزیجات ، میوه جات فراوره‌ها ی سیب زمینی
- ۴- جذب سالانه ۵۰۰۰ تن تولیدات کشاورزی داخلی و تبدیل آن و عرضه به بازار
- ۵- ارتباط موثر با کارشناسان تحقیق ، اجرا و ترویج کشاورزی در جهت بهبود کیفی تولیدات
- ۶- ایجاد اشتغال مستقیم برای یش از ۱۰۰ نفر
- ۷- اجرای اتوماسیون در خط تولید و به کار گیری ماشین الات و تجهیزات مناسب
- ۸- دارای سیستم تحقیق و توسعه فعال (R&D)
- ۹- رعایت شرایط خوب ساخت خط تولید (GMP)
- ۱۰- دارا بودن صادرات طی سه سال گذشته

علیرضا منصوریان

واحد نمونه

صنایع تبدیلی و تکمیلی زراعی

مجتبی رحمانی نرج آباد
واحد نمونه
صنایع تبدیلی و تکمیلی باغی

استان / شهرستان: آذربایجان شرقی / بناب

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۸

عملکرد: فرآوری و بسته بندی میوه و آجیل سالانه ۳۵۰۰۰ تن

شاخص‌ها:

- ۱- فرآوری و بسته بندی مغز دانه‌های خوراکی (عمدتا تولید داخل کشور)
- ۲- فرآوری و بسته بندی آجیل و میوه‌ها
- ۳- فرآوری و بسته بندی انواع میوه‌ها از جمله خرما، آلبالوی خشک، قیسی، انجیر، توت خشک و غیره
- ۴- دارا بودن استاندارد بالای کیفیت محصولات و سورتینگ و کنترل کیفی محصولات
- ۵- تهیه کلیه مواد اولیه از منابع معتبر با مجوزهای بهداشتی مربوطه
- ۶- دارا بودن زنجیره تولید و نیز بخش تحقیق و توسعه (R&D) فعال و قوی
- ۷- رعایت شرایطی خوب ساخت و تولید (GMP)
- ۸- مدیریت فعال کیفیت محصول و دارا بودن HACCP، ایزوها، استاندارد تشویقی
- ۹- استفاده از بسته بندی‌ها مطابق با شرایط محیط زیست
- ۱۰- صادرات محصولات به کشورهای اروپایی و عربی

استان / شهرستان: اردبیل / اردبیل

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۲۸

عملکرد: فراوری و بسته بندی پای مرغ (۳۶۰۰ تن سالیانه)

شاخص‌ها:

- ۱- فرآوری و بسته بندی پای مرغ و صادرات به کشورهای چین و ویتنام
- ۲- ایجاد اشتغال موثر برای ۸۵ نفر (۵۰ نفر زن و ۳۵ نفر مرد)
- ۳- استفاده از ماشین آلات و تجهیزات مناسب جهت افزایش راندمان تولید
- ۴- جلوگیری از ضایعات و تبدیل به محصولات صادراتی
- ۵- دارا بودن گواهی نامه Haccp
- ۶- استفاده از بسته بندی‌ها منطبق با سلیقه مصرف کننده
- ۷- بسته بندی منطبق با شرایط زیست محیطی و قابل بازیافت
- ۸- دارا بودن سیستم ردیابی نظرات مصرف کنندگان
- ۹- ارتباط مستقیم با شرکتهای خارجی در خصوص صادرات محصول
- ۱۰- تامین مواد اولیه مرغوب و مطابق استاندارد

فرهاد ترابی

واحد نمونه

صنایع تبدیلی و تکمیلی دامی

دبیر رضایی سور شجانی
واحد نمونه
صنایع تبدیلی و تکمیلی شیلاتی

استان / شهرستان: چهار محال بختیاری / شهرکرد
سطح تحصیلات: دکترای حرفه‌ای دامپزشکی
سن: ۴۶
عملکرد: تولید خوراک آبزیان با کیفیت بالا سالانه ۴۴۰۰۰ تن

شاخص‌ها:

- ۱- تولید خوراک آبزیان با کیفیت بالا
- ۲- دارا بودن گواهی‌های HACCP، ایزوها، استاندارد تشویقی
- ۳- مشارکت در تدوین استانداردها
- ۴- استفاده از بسته بندیها منطبق با شرایط محیط زیست و قابل باز یافت
- ۵- دارا بودن صادرات محصول طی سه سال اخیر
- ۶- دارا بودن بحث تحقیق و توسعه (R&D) فعال و قوی
- ۷- رعایت شرایط خوب ساخت و تولید GMP
- ۸- مشارکت در فعالیتهای ترویجی و نهادهای پشتیبان
- ۹- مشارکت مستمر مدیران و پرسنل در دوره‌های آموزشی و همایش‌ها
- ۱۰- اجرای اتوماسیون و بهره گیری از روشهای اصلاح مصرف انرژی

استان / شهرستان: چهار محال بختیاری / شهرکرد
سطح تحصیلات: فوق لیسانس

سن: ۳۸

عملکرد: سالانه ۲۳۷۱۱ تن انواع شیر پاستوریزه، استرلیزه، ماست، دوغ، پنیر
و کشک

شاخص‌ها

- ۱- تولید انواع شیر پاستوریزه، استرلیزه، ماست، دوغ، پنیر و کشک
- ۲- کنترل کیفی محصولات به صورت منظم و مستمر
- ۳- دارا بودن نیروهای متخصص و کار آمد
- ۴- توجه به کیفیت محصولات و نیازها و خواسته‌های بازار و مشتری
- ۵- استفاده از ماشین آلات مناسب جهت افزایش راندمان تولید
- ۶- دارا بودن بخش تحقیق و توسعه فعال (R&D)
- ۷- دارا بودن گواهی (HACCP)
- ۸- دارا بودن سیستم رد یابی نظرات مصرف کننده
- ۹- رعایت شرایط خوب ساخت و تولید (GMP)
- ۱۰- بهره گیری از روشهای اصلاح مصرف انرژی و همکاری با بخش‌های ترویجی و آموزشی

سید محسن حبیب زاده

واحد نمونه

صنایع تبدیلی و تکمیلی لبنی

بخش پژوهش و فناوری

۱. مقدمه:

در عصر حاضر سرعت پیشرفت و رشد علوم و فنون در همه ابعاد زندگی بشر محسوس می‌باشد، که سهم عمده‌ای از آن مرهون دستاوردهای حاصل از پژوهش بوده و نقشی بی‌بدیل در بالندگی کشور ایفا می‌نماید. همزمان با رشد و توسعه جوامع این امر به ارتقای کیفیت زندگی فردی و اجتماعی جوامع نیز منجر گردیده و امروزه تبدیل به ابزاری برای اقتدار کشورها شده است. پژوهش و رشد علمی همواره از اهداف ثابت و پایدار در همه برنامه‌های توسعه در دوره‌های زمانی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت بوده است و در کشور ما نیز همواره در برنامه‌های پنجساله و بیست ساله توسعه کشور بعنوان مبنای بسیاری از اقدامات توسعه‌ای و ملی لحاظ شده است. مصداق بارز این امر جایگاه ممتاز و شاخص پژوهش‌های دانش بنیان در مولفه‌های اصلی برنامه‌های اقتصاد مقاومتی است. وزارت جهاد کشاورزی به عنوان مهمترین متولی تولید محصولات و فرآورده‌های کشاورزی، نقش بسزایی در ارتقای امنیت غذایی و بهبود تغذیه و توسعه ملی کشور دارد. در حقیقت، زنجیره‌ی "تولید تا مصرف" کالاها و خدمات کشاورزی فرآیندی پویا و فعال است که اجزای آن در تقدم و تأخر ذاتی در آن قرار گرفته و شامل "تحقیق، آموزش، ترویج، اجرا و بهره‌برداران" است. این اجزا با یکدیگر ارتباطی تنگاتنگ داشته و در امر تصمیم‌گیری و سیاستگذاری نقش موثری دارند. لیکن آنچه نقش پژوهش و فناوری را در توسعه بخش کشاورزی پر رنگ می‌نماید

تحقیقات کاربردی در بخش کشاورزی و کمک در فعلیت رساندن پتانسیل‌های موجود و ارائه راه‌حل‌های مناسب برای از بین بردن مشکلات بخش می‌باشد. امروزه افزایش جمعیت، محدود بودن زمین‌های قابل کشت، خشکسالی، تغییر اقلیم، فرسایش خاک، کمبود آب شیرین، ایمنی و سلامت مواد غذایی، رقابت در بازارهای جهانی، تحولات سیاسی نظیر اعمال تحریم از مهمترین چالش‌هایی هستند که تامین امنیت غذایی با آن مواجه می‌باشد. غلبه بر چالش‌ها با دانش افزایی و انجام پژوهش‌های کاربردی در حوزه کشاورزی و صنایع وابسته به آن محقق خواهد شد. در نتیجه اقدامات صورت گرفته در وزارت جهاد کشاورزی، مجموع تولیدات بخش کشاورزی در دوره ۹۴-۱۳۹۲ رشد ۱۵/۴ درصدی داشت که از ۹۷ میلیون تن در سال ۱۳۹۲ به ۱۱۷ میلیون تن در سال ۱۳۹۵ خواهد رسید و این مهم یکی از دستاوردهای بزرگ دولت یازدهم محسوب می‌شود. یکی از عوامل مهم موثر در توسعه پایدار کشاورزی و دستیابی به این موفقیت تولید و اشاعه یافته‌های پژوهش‌های کاربردی بوده است. از اینرو به بهانه برگزاری اولین جشنواره ملی کشاورزی ایران، وزارت جهاد کشاورزی در کنار برگزاری سی و یکمین دوره معرفی برترین فعالان عرصه تولید کشاورزی در سطح کشور، نسبت به معرفی پژوهشگران و فناوران برتر بخش نیز اقدام می‌نماید.

نمونه‌های ملی زیربخش پژوهش و فناوری

موسسات پژوهشی برتر

دکتر محمد حسن عصاره

رئیس موسسه تحقیقات ثبت و گواهی
بذر و نهال

مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

- اهم اقدامات مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال (۱۳۹۵-۱۳۹۲)**
- ۱- رسیدن به رکورد تولید بذر گندم گواهی شده به میزان حدود نیم میلیون تن (۴۹۲ هزار تن) تحت نظارت موسسه و نقش بی بدیل آن در افتخار ملی خودکفایی گندم در سال ۹۵
 - ۲- تولید بیش از یک میلیون و نهصد هزار تن بذر گواهی شده و استاندارد محصولات مختلف زراعی (غلات، دانه های روغنی، ذرت و گیاهان علوفه ای، حبوبات، سبزی و صیفی و ...) در ۴ سال اخیر و رسیدن به رکورد حدود ۶۰۰ هزار تن بذر در سال ۱۳۹۵
 - ۳- تکمیل زنجیره تولید نهال استاندارد در کشور با احداث اولین باغات مادری و رسیدن به نهال گواهی شده
 - ۴- ایجاد زیرساخت های صادرات بذر با پیوستن رسمی به مجامع بین المللی و برای اولین بار صدور گواهی بین المللی OECD برای محصولات گندم، جو، ذرت و سورگوم در جهت توانمندسازی بخش های خصوصی برای حضور در بازارهای منطقه ای و بین المللی
 - ۵- مجهز شدن به فناوری های نوین در امر کنترل و نظارت بذر با استفاده از سامانه نظارت الکترونیک در جهت افزایش بهره وری و دقت با ایجاد شبکه بر خط در سراسر کشور
 - ۶- ورود به عرصه های جدید صنعت بذر و نهال از جمله: ساماندهی تولید نشا، بذر گیاهان دارویی، صنعتی، علوفه ای، زینتی و غیره
 - ۷- حمایت مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال از توسعه فعالیت ها و تقویت مشارکت تشکلهای بذر و نهال کشور با هدف ارتقای جایگاه تشکلهای و انجمن های بذر و نهال کشور و فراگیر نمودن پوشش این تشکلهای

- ۸- ارتقاء استانداردهای ملی تولید بذر و نهال به منظور افزایش کیفیت تولید بذر و نهال کشور
- ۹- تلاش در جهت استفاده بهینه از انرژی و بکارگیری مدیریت سبز
- ۱۰- جهت‌دهی تحقیقات و پژوهش به سمت وظایف و حل مشکلات و چالش‌های پیشروی صنعت بذر و نهال کشور و رسیدن به استانداردهای بین‌المللی
- ۱۱- برگزاری بیش از ۶۰ دوره آموزشی ملی و بین‌المللی به منظور آموزش بهره‌برداران، شرکت‌های تولیدکننده و ناظرین صنعت بذر و نهال کشور
- ۱۲- اصلاح ساختارها، قوانین و مقررات برای تسهیل و تشویق صادرات بذر و نهال و چابک سازی مؤسسه از طریق به‌کارگیری و مشارکت بخش خصوصی به صورت هوشمندانه در انجام برخی از وظایف و فرآیندها
- ۱۳- پایش پایه‌ها و ارقام باغی موجود در کشور و ایجاد هسته‌های سالم و اصیل و واگذاری به بخش خصوصی جهت تکثیر انبوه
- ۱۴- افزایش بهره‌وری و کارایی نیروی انسانی در جهت استفاده بهینه در امور اجرایی، فنی و تحقیقاتی
- ۱۵- نوسازی و ایجاد مراکز، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های سراسر کشور
- ۱۶- رتبه‌بندی بیش از ۲۱۰ شرکت تولید کننده بذر گندم و جو کشور با هدف ساماندهی و ارزیابی توانمندی کیفی و کمی به منظور تولید پایدار و ارتقاء کیفی بذر رسمی کشور

موسسات پژوهشی برتر

دکتر کامیز بازرگان

رئیس موسسه تحقیقات خاک و آب

موسسه تحقیقات خاک و آب

اهم اقدامات موسسه تحقیقات خاک و آب (دیماه ۱۳۹۲ تا دیماه ۱۳۹۵)

با توجه به شرایط موسسه تحقیقات خاک و آب و مسئولیتی که در نقش آفرینی موثر در حوزه شناخت و مدیریت منابع خاک و آب کشور به عهده دارد، در سه سال گذشته اقدامات زیر را در راستای پشتیبانی از معاونت های اجرایی وزارت متبوع و تولید پایدار محصولات بخش کشاورزی به سرانجام رسانده است.

۱- تدوین و پیگیری تصویب «آئین نامه ثبت و کنترل کیفی مواد کودی»: در راستای ساماندهی کیفیت مواد کودی و با توجه به گزارشات متعدد مبنی بر وجود کودهای بی کیفیت در بازار، موسسه تحقیقات خاک و آب با بررسی منابع بین المللی، ساختار ثبت و کنترل کیفی مواد کودی در کشور را پیشنهاد نمود که پس از بررسی های کارشناسی مورد تصویب قرار گرفت و طی نامه شماره ۰۲۰/۲۳۵۸۵ مورخ ۹۳/۸/۲۱ ابلاغ گردید.

۲- ثبت حدود ۴۸۰۰ برند-فرمول کودی و کنترل کیفی مواد کودی در بازار: در اجرای آئین نامه ثبت و کنترل کیفی مواد کودی، پس از تدوین شیوه نامه ثبت مواد کودی ظرف ۳ ماه که اقدامی کم نظیر بود، دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی راه اندازی گردیده و از بهمن ۹۳ نسبت به پذیرش تقاضای ثبت اقدام شد. از بهمن ۱۳۹۳ تاکنون بیش از ۵۰۰۰ برند-فرمول مورد بررسی قرار گرفت. از این میان حدود ۴۸۰۰ برند-فرمول ثبت و حدود ۸۰۰ برند-فرمول با اعلام کتبی و ارائه مستندات مردود شناخته شدند. در همین رابطه کار کنترل کیفی مواد کودی موجود در بازار پیگیری شد و در مواردی با ارائه مستندات توسط موسسه و طرح شکایت در مراجع قضایی منجر به محکومیت عرضه کنندگان کودهای بی کیفیت گردید.

۳- راه‌اندازی سامانه پیامکی اصالت کودها: به منظور اطلاع‌رسانی به بهره‌برداران سامانه پیامکی به شماره ۳۰۰۰۶۴۶۴۲۴ به راه‌اندازی شد که با ارسال شماره ثبت کود به این سامانه، به طور خودکار اصالت کودهای ثبت شده تأیید می‌گردد.

۴- تنوع بخشی به نیازهای کودی کشور: در اجرای بند ز ماده ۱۴۳ قانون برنامه پنجساله مبنی بر توسعه و ترویج مصرف کودهای آلی و زیستی، برآورد نیاز کودی کشور که هر ساله توسط موسسه انجام می‌گرفت، در سال ۱۳۹۳ مورد بازنگری کلی قرار گرفت و برای اولین بار مقادیری به عنوان نیاز به مواد آلی و محرک‌های رشد آلی و زیستی برای سال زراعی ۹۵-۱۳۹۴ پیش‌بینی و اعلام گردید که این رویه البته بعداً هم ادامه یافت.

۵- تدوین کتاب «برنامه جامع حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه»: در راستای نقش‌آفرینی موثر موسسه در بهبود حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه و بنا به سفارش معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی برای تدوین برنامه‌ای همه جانبه با در نظر گرفتن محدودیت‌ها و مسائل خاکهای کشور و با هدف مدیریت جامع حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه خصوصاً با رویکرد افزایش ضریب خوداتکایی محصولات استراتژیک، موسسه تحقیقات خاک و آب با جمع‌بندی کلیه نتایج تحقیقات انجام گرفته و با مشارکت گرفتن از ذینفعان موضوع، برنامه‌ای جامع را در دو جلد تدوین و به معاونت محترم زراعت ارائه نمود.

۶- تهیه پایگاه اطلاعات رقومی منابع خاک کشور: شناخت ویژگی های خاک های کشور از مهم ترین اجزاء برنامه ریزی بخش کشاورزی و بالاخص الگوی کشت می باشد که با تلاش همه همکاران موسسه ، کلیه اطلاعات پنجاه ساله آن رقومی گردیده و برای استفاده برنامه ریزان ، معاونت های اجرایی، بخش خصوصی و متخصصین ذیربط آماده شد.

پژوهشگران و فناوران برتر

پژوهشگران و فناوران برتر

نام و نام خانوادگی:

همایون حسین زاده صحافی

مرتبه علمی: استاد

رشته تحصیلی: فیزیولوژی آبزیان

بالاترین مدرک تحصیلی: دکترا

دانشگاه محل اخذ مدرک: تهران، آزاد

اسلامی واحد علوم تحقیقات

محل خدمت: مؤسسه تحقیقات علوم

شیلاتی کشور

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

- ۱- چاپ ۱۱۷ مقاله علمی-پژوهشی داخلی و خارجی
- ۲- ارائه بیش از ۴۸ مقاله در همایش‌های معتبر ملی و بین‌المللی
- ۳- اجرای ۱۵ طرح و پروژه تحقیقاتی به عنوان مجری و ۵۲ پروژه به عنوان همکار که نتایج آن بصورت گزارش نهایی، دستورالعمل کاربردی، مقاله علمی-ترویجی و مقاله علمی-پژوهشی چاپ شده است.
- ۴- مجری معرفی گونه‌های جدید کپور ماهیان به صنعت آبزی پروری کشور
- ۵- همکاری در تولید دانش فنی تولید ماهی تیلپیا و بیوتکنیک پرورش ماهی صافی
- ۶- مشارکت در ثبت ۴ مورد اختراع مورد تایید اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی
- ۶- تألیف و ترجمه ۱۱ جلد کتاب
- ۷- پژوهشگر برتر سازمان در سال ۱۳۹۴
- ۸- راهنمایی و مشاوره ۲۰ مورد پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و دکترا
- ۹- عضویت در هیأت تحریریه ۲ نشریه علمی، شوراها و کمیته‌ها و انجمن علمی
- ۱۰- مجری تدوین برنامه راهبردی تحقیقات تکثیر و پرورش ماهیان گرم آبی و نقشه راه ماهیان گرم آبی کشور
- ۱۱- تألیف بیش از ۳۰ مقاله در دانشنامه خلیج فارس در حوزه آبزیان و ذخایر آبزی
- ۱۲- انتقال دانش فنی از طریق تدریس در کارگاه‌های آموزشی برای تولید کنندگان

پژوهشگران و فناوران برتر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

- ۱- چاپ ۳۶ مقاله علمی-پژوهشی داخلی و خارجی
- ۲- ارائه بیش از ۵۰ مقاله در همایش‌های معتبر ملی و بین‌المللی
- ۳- اجرای ۳۷ طرح و پروژه تحقیقاتی و یک پروژه بین‌المللی به عنوان مجری و ۱۰ پروژه به عنوان همکار که نتایج آن بصورت گزارش نهایی، دستورالعمل کاربردی، مقاله علمی-ترویجی و مقاله علمی-پژوهشی چاپ شده است.
- ۴- معرفی اولین رقم چغندر قند متحمل به خشکی در ایران، مشارکت در معرفی ۴ رقم دیگر داخلی چغندر قند و معرفی ۴۵ رقم خارجی چغندر قند در ایران

- ۵- تألیف ۵ جلد و ترجمه ۸ جلد کتاب
- ۶- پژوهشگر برتر سازمان در سال ۱۳۹۴
- ۷- پژوهشگر برتر مؤسسه در اجرای طرح‌های تحقیقاتی در سال ۹۲
- ۸- راهنمایی و مشاوره ۲۰ پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکترا
- ۹- تدریس دروس تخصصی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا
- ۱۰- عضویت در هیأت تحریریه دو نشریه علمی، دو شورا، دو کمیته، سه انجمن علمی و داوری ۲۰ مقاله
- ۱۱- مشارکت در تدوین برنامه راهبردی تحقیقات چغندر قند
- ۱۲- شرکت در برنامه انتقال یافته‌ها و روز مزرعه
- ۱۳- انتقال دانش فنی از طریق تدریس در کارگاه‌های آموزشی برای کشاورزان و کارشناسان کشاورزی
- ۱۴- مشارکت در برنامه ریزی، مدیریت و تولید بذر مادری، استوک، هیبرید و مواد آزمایشی چغندر قند.

نام و نام خانوادگی:

اباذر رجبی

مرتبه علمی: دانشیار

رشته تحصیلی: اصلاح نباتات

بالاترین مدرک تحصیلی: دکترا

دانشگاه محل اخذ مدرک:

دانشگاه کمبریج، انگلستان

محل خدمت: مؤسسه تحقیقات

اصلاح و تهیه بذر چغندر قند

پژوهشگران و فناوران برتر

نام و نام خانوادگی:

فرزاد افشاری

مرتبه علمی: استاد

رشته تحصیلی: بیماری شناسی گیاهی

بالا ترین مدرک تحصیلی: دکترا

دانشگاه محل اخذ مدرک: دانشگاه

سیدنی، استرالیا

محل خدمت: مؤسسه تحقیقات اصلاح

و تهیه نهال و بذر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

- ۱- چاپ ۴۵ مقاله علمی-پژوهشی داخلی و خارجی
- ۲- ارائه بیش از ۳۶ مقاله در همایش های معتبر ملی و بین المللی
- ۳- اجرای ۳۰ طرح و پروژه تحقیقاتی به عنوان مجری و ۵۲ پروژه به عنوان همکار که نتایج آن بصورت گزارش نهایی، دستورالعمل کاربردی، مقاله علمی-ترویجی و مقاله علمی-پژوهشی چاپ شده است.
- ۴- همکاری در معرفی ۲۰ رقم گندم
- ۵- تألیف یک جلد کتاب
- ۶- پژوهشگر برتر سازمان در سال ۱۳۹۴
- ۷- راهنمایی و مشاوره ۱۲ پایان نامه کارشناسی ارشد و دکترا
- ۸- عضویت در هیأت تحریریه یک نشریه علمی، شوراها و کمیته ها و انجمن های علمی
- ۹- مشارکت در تدوین برنامه راهبردی تحقیقات گندم
- ۱۰- شرکت در برنامه انتقال یافته ها و روز مزرعه
- ۱۱- انتقال دانش فنی از طریق تدریس در کارگاه های آموزشی برای کشاورزان و کارشناسان کشاورزی
- ۱۲- مشارکت در برنامه ریزی، مدیریت و تولید بذر پرورشی گندم
- ۱۳- نقطه تماس (فوکال پوینت) برنامه پایش بیماریهای زنگ در ایران با همکاری سمیت و ایکاردا

پژوهشگران و فناوران برتر

نام و نام خانوادگی:

حمیدرضا پورقاسمی

مرتبه علمی: عضو هیات علمی و

استادیار

رشته تحصیلی: مهندسی آبخیزداری

بالاترین مدرک تحصیلی: دکتری

دانشگاه محل اخذ مدرک: دانشگاه

تربیت مدرس

محل خدمت: دانشکده کشاورزی

دانشگاه شیراز

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

دارای ۶۱ نسخه مقاله ISI، ۱۹ نسخه مقاله ISC، ۲ فصل کتاب انگلیسی، ۱ عدد کتاب فارسی و ۳۰ مقاله کنفرانس ملی و بین‌المللی می‌باشند. زمینه‌های تحقیقاتی ایشان عمدتاً در ارتباط با بلایای طبیعی و بررسی خطرات مرتبط با آن نظیر زمین‌لغزش، سیل‌خیزی، فرسایش‌پذیری خاک، فرونشست زمین و آتش‌سوزی جنگل‌ها و مراتع می‌باشد. نامبرده به‌عنوان همکار در چندین پژوهش بین‌المللی در راستای موضوعات فوق در کشورهای ژاپن، چین، هند، چین تایپه و عراق مشارکت داشته‌اند. در ضمن رساله دکتری ایشان تحت عنوان "پیش‌بینی خطر زمین‌لغزش با استفاده از روش‌های داده‌کاوی در شمال شهر تهران" در سال ۱۳۹۲ به‌عنوان رساله برتر دانشگاه تربیت مدرس انتخاب گردید. H-Index ایشان در سایت GoogleScholar برابر با ۱۹ با تعداد استنادات ۱۵۶۹ و بر اساس گزارش Scopus.H-Index نامبرده ۱۶ با تعداد استناد ۹۵۱ می‌باشد.

پژوهشگران و فناوران برتر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

تعیین جنسیت ماهیان خاویاری با روش لاپاراسکوپي برای اولین بار، القای هورمونی ماهی سوف معمولی جهت تکثیر مصنوعی، تهیه هیپرید بین ماهی سفید و ماش که کاندیدای مناسب برای آبی‌پروری در استخرهای خاکی تلقی می‌گردد، کمک به فرمولاسیون بهینه جیره ماهیان خاویاری خصوصاً فیل ماهی، تعیین شرایط بهینه برای پرورش ماهیان خاویاری و بسیاری از کارهای دیگر اشاره نمود. در حال حاضر از یافته‌های تحقیقات وی در راستای حفظ و حفاظت گونه‌های در معرض خطر انقراض، تولید بهینه ماهیان خاویاری و کمک به افزایش تولید در واحدهای تجاری در سطوح ملی و بین‌المللی استفاده‌های زیادی می‌گردد، به طوری که به بسیاری از مقالات و یافته‌های علمی ایشان ارجاعات زیادی نیز شده است.

سردبیری مجله تغذیه و بیوشیمی آبزیان، عضویت در هیأت تحریریه مجلات داخل و خارج کشور از قبیل مجله علوم شیلاتی ایران، Acta Ichthyologica Et Piscatoria، International Journal of Aquatic Biology، داوری بیش از ۱۰۰ مقاله در مجلات متعدد از قبیل شیلات ایران، زیست‌شناسی، دانشگاه تهران، Aquaculture Research، Environmental Biology of Fishes، Fish Physiology and Biochemistry، Acta Ichthyologica، Polish Journal of Fisheries، Iranian Fisheries Journal و Fisheries، Brazilian Journal of Biology و چاپ بیش از ۱۰۰ مقاله در مجلات معتبر ISI و علمی پژوهشی و ارائه ۱۱۵ سخنرانی و پوستر علمی داخلی و خارجی در کنفرانس‌های علمی معتبر داخل و خارج کشور در هر سال بوده است. چندین پروژه تحقیقاتی با مشارکت دانشمندانی از کشورهای مختلف از جمله آمریکا، ژاپن، کانادا، ترکیه، لهستان، استرالیا و نیوزلند

تالیف کتاب تغذیه و جیره نویسی آبزیان، کسب افتخار ترجمه کتاب Sturgeon Hatchery Manual از انتشارات FAO به فارسی تحت عنوان "دستورالعمل مراکز تکثیر ماهیان خاویاری" به عنوان چهارمین ترجمه این کتاب به زبان خارجی، نگارش دو بخش (chapter) درخصوص ماهی سوف و تاسماهی سیبری (انتشارات Springer) که در آن برجسته‌ترین محققان مطالب خود را به چاپ رسانده‌اند و ترجمه کتاب پرورش ماهی برای آینده (مفاهیم و روش‌های آبی‌پروری متراکم)، ویرایش علمی ۴ کتاب، داوری ۱ کتاب و نیز چند کتاب در دست چاپ از دیگر افتخارات ایشان محسوب می‌شود. پژوهشگر برتر استان گیلان در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۹۴، پژوهشگر برتر دانشگاه گیلان در سال‌های ۱۳۸۶، ۱۳۸۸، ۱۳۸۹، ۱۳۹۱، ۱۳۹۲، ۱۳۹۳، ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵.

نام و نام خانوادگی:

بهرام فلاحتکار

مرتبه علمی: عضو هیات علمی،

استادپایه ۲۱

رشته تحصیلی: تغذیه و فیزیولوژی آبزیان

بالاترین مدرک تحصیلی: دکترای تخصصی

دانشگاه محل اخذ مدرک: دانشگاه تربیت

مدرس

محل خدمت: دانشکده منابع طبیعی

دانشگاه گیلان (معاون آموزشی و پژوهشی)

پژوهشگران و فناوران برتر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

پژوهشگر برتر سال ۵۹۳۱، قرار گرفتن نام وی در لیست یک درصد برتر نخبگان علمی دنیا بر اساس اطلاعات طلایه داران علم تامسون رویترز (ISE-ISI)، کسب مدال طلا و رتبه اول در بیست و هفتمین دوره مسابقات نوآوری و ثبت اختراعات XETI ۶۱۰۲، کسب مدال نقره و رتبه دوم در مسابقات ثبت اختراعات و نوآوری XERTIC ۶۱۰۲، چاپ بیش از ۴۱۱ مقاله ISI در مجلات معتبر دنیا و ارائه بیش از ۰۶ مقاله در کنفرانس‌های داخلی و بین‌المللی و تألیف سه کتاب با عناوین ۱- tsuguA، smetsys noitamrofni rof ecitcarp dna hcraeser yranilpiciditluM، ۲۱۰۲، ناشر regnirpS، ۲- regnirpS، ۵۱۰۲، enignE noitsubmoC lanretnI fo yrassalG، ۵۱۰۲، ناشر rof leuF a sA leseidoiB fo laitnetoP و ۳- gnahaP aisyalam itisrevinU، ۵۱۰۲، ناشر senignE leseid reivesI می‌باشد.

همکار و مجری طرح‌های ملی "توسعه و تکمیل تکنولوژی تولید سوخت زیستی در مقیاس پایلوت (روش‌های پیوسته و غیر پیوسته) با استفاده از منابع دارای اولویت در کشور برای انتخاب تکنولوژی برتر و بررسی‌های فنی - اقتصادی" و "طراحی، ساخت و ارزیابی ماشین برداشت زیتون با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری بوده،" طراحی، ساخت و ارزیابی سامانه جدید تولید برق، سرما و حرارت (PHCC) با سوخت بیومس و بیوگاز برای استفاده در گلخانه‌ها و دامداری‌های کشور" با همکاری پارک علم و فن آوری دانشگاه تربیت مدرس. اختراعات ثبت شده: ۱- دستگاه استخراج فیله ژل گیاه دارویی صبر زرد، ۲- چتر میوه جمع‌کن غیر موتوری و مستقل از تراکتور، ۳- علوفه خردکن برقی

نام و نام خانوادگی:

غلامحسن نجفی

مرتبه علمی: عضو هیات علمی

رشته تحصیلی: مهندسی

مکانیک ماشین‌های کشاورزی

بالاترین مدرک تحصیلی: دکتری

دانشگاه محل اخذ مدرک:

دانشگاه تربیت مدرس

محل خدمت: دانشگاه تربیت

مدرس (معاون پژوهشی

دانشکده کشاورزی)

پژوهشگران و فناوران برتر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

معرفی اولین رقم دوصفر کلزا با نام طلایه ، معرفی اولین رقم سویای حاصل از دو رگ گیری در کشور به نام سپیده، مشارکت در معرفی ارقام سویا با نام های سحر، کتول و سامان، نگارش دهها مقاله در مجلات ISI و علمی پژوهشی و همایشها، توصیه های به زراعی در رابطه با مسائل کاشت، داشت و برداشت سویا برای کشاورزان سویا کار، در راستای برنامه هدفمند تاسیس شرکت های دانش بنیان در کشور، تاسیس شرکت تعاونی با نام ایده سازان سبز گلستان به همراه سایر همکاران پروژه دانه های روغنی مرکز گلستان در سال ۱۹ و تبدیل آن به شرکت دانش بنیان در سال ۳۹ و تولید و تجاری سازی ارقام معرفی شده جدید سویا از طریق این شرکت و تولید بذور مورد نیاز این ارقام توسط همین شرکت. محقق سویا و نظارت کامل بر همه مراحل تولید و فراوری آن.

نام و نام خانوادگی:

سامیه رئیسی پارسائی

مرتبه علمی: عضو هیات علمی

رشته تحصیلی: زراعت

بالا ترین مدرک تحصیلی: دکتری

دانشگاه محل اخذ مدرک: دانشگاه

پوترای کشور مالزی

محل خدمت: مرکز تحقیقات و آموزش

کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان

پژوهشگران و فناوران برتر

نام و نام خانوادگی:

احمد شاکر اردکانی

مرتبه علمی: عضو هیات علمی

رشته تحصیلی: صنایع غذایی

بالاترین مدرک تحصیلی: دکتری

محل خدمت: موسسه تحقیقات

پسته کشور

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

تعداد شش اختراع ثبت شده و واگذاری دانش فنی ۴ محصول صنایع تبدیلی پسته (شیر پسته، شکلات پسته، کره پسته و حلوائی پسته) به بخش خصوصی، مسئول کارگروه صنایع غذایی و ماشین آلات کشاورزی کانون هماهنگی دانش و صنعت پسته و مسئول برگزاری فن بازار موسسه تحقیقات پسته کشور در سال های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴. دوره بین المللی برنامه آموزش مدیران در زمینه کسب و کار به مدت ۲۰۰ ساعت در موسسه کارل دویسبرگ سنترن آلمان در سال ۲۰۱۵. تجاری سازی ایده های جدید در شرکت شاکران سبز حلوا صنعت پارس واقع در مرکز رشد تخصصی پسته در زمینه محصولات صنایع تبدیلی پسته. تکنولوژی غذا داروی کرم صبحانه پسته غنی شده با خمیر تخمه کدو که توسط معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (ایران تک هاب) در سال ۱۳۹۵ تأیید شده است. عضویت در کمیته فنی کدکس، کمیته فرآورده های غذایی ایزو موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و کمیته کشوری HACCP پسته و ریاست بخش تحقیقات مهندسی تولید، تبدیل و نگهداری محصول موسسه تحقیقات پسته کشور به مدت ۹ سال. در حال حاضر وی مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی پژوهشکده پسته می باشد. نامبرده دارای ۲۲ مقاله علمی پژوهشی، ۷ کتاب و ۹ نشریه علمی فنی و ترویجی و بیش از ۴۰ مقاله ارائه شده در کنفرانس های داخلی و بین المللی می باشد و در تدوین ۷ استاندارد ملی مشارکت داشته است. وی ۲۰ پروژه تحقیقاتی را به عنوان مجری و ۶ پروژه تحقیقاتی را به عنوان همکار به اتمام رسانده است. در حال حاضر وی مجری ۱ طرح و ۱۲ پروژه تحقیقاتی در دست اجرا می باشد که ۷ فقره از آنها فناوری بنیان است. ایشان در سال های ۱۳۸۷ و ۱۳۹۲ به عنوان پژوهشگر برتر وزارت جهاد کشاورزی انتخاب گردیده اند.

پژوهشگران و فناوران برتر

نام و نام خانوادگی: مهدی کریمی
مرتبه علمی: عضو هیات علمی، دانشیار
رشته تحصیلی: علوم و صنایع غذایی
بالا ترین مدرک تحصیلی: دکتری
دانشگاه محل اخذ مدرک: دانشگاه
فردوسی مشهد
محل خدمت: مرکز تحقیقات و آموزش
کشاورزی و منابع طبیعی خراسان
رضوی

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

مشاور شهرک فناوری و صنایع غذایی شمال شرق کشور، شرکت زرین گندمک خراسان، شرکت پاکنان شرق، شرکت نان صادق مشهد، شرکت گندم دشت مشهد، عضو موسس شبکه ملی غذا و عضو شورای شبکه ملی غذای، عضو کمیته فنی جهاد دانشگاهی مشهد، مشاور شرکت نان قدس رضوی، مدرس ۲۶ کارگاه آموزشی مسئولین فنی کارخانجات و ناظرین ادارات نظارت بر مواد غذایی برخی استان های کشور، ایجاد و راه اندازی شرکت دانش بنیان. طراحی راه اندازی و تجهیز پایلوت تخصصی تحقیقات آرد، نان و صنایع آرد بر، توسعه تجاری سازی نتایج تحقیقات و ایجاد اشتغال و ثروت برای مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی از طریق ایده ایجاد مرکز رشد کشاورزی، منابع طبیعی و صنایع غذایی و راه اندازی آن و استقرار شرکت های دانش بنیان، راه اندازی کانون هماهنگی دانش و صنعت نان های صنعتی در مرکز تحقیقات، ۴۲ مقاله علمی و پژوهشی در مجلات معتبر داخلی و خارجی، ۷۰ مقاله پژوهشی در همایش و کنگره های داخل و خارج، بیش از ۲۰ طرح پژوهشی در زمینه نان و غلات که بخش عمده آنها کارفرمایی بوده اند و در قالب آنها حدود پانصد میلیون درآمد زایی صورت گرفته است، ایجاد و تجاری سازی دو فناوری و شش فقره ثبت اختراع، مشاوره و راهنمایی بیش از ۴۰ دانشجو در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه های کشور، ۳ مورد ترجمه و تالیف کتاب. لوح مقاله برتر روز جهانی غذا و مدال برنز فائو ۱۳۷۵، محقق نمونه وزارت کشاورزی ۱۳۷۸، مهندس برتر در بین سازمان های نظام مهندسی استان های خراسان ۱۳۸۶، محقق نمونه سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی ۱۳۸۹، محقق نمونه موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی ۱۳۸۹، رئیس بخش نمونه بخش تحقیقات فنی و مهندسی ۱۳۹۰، لوح تقدیر رئیس مرکز تحقیقات نمونه توسط رئیس محترم سازمان تحقیقات ۱۳۹۱، لوح تقدیر کانون برتر دانش و صنعت توسط معاونت علمی و فناوری رئیس جمهوری ۱۳۹۱، لوح تقدیر رئیس مرکز تحقیقات نمونه توسط رئیس محترم سازمان تحقیقات ۱۳۹۲، لوح تقدیر توسعه تجاری سازی نتایج تحقیقات و ایجاد اشتغال و ثروت توسط رئیس محترم سازمان تحقیقات ۱۳۹۳، طرح برتر فناورانه جشنواره فردوسی ۱۳۸۶، برنده لوح زرین پنجمین جشنواره شیخ بهایی ۱۳۹۰، طرح برگزیده سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی ۱۳۹۱، طرح برگزیده کشوری جشنواره علم تا عمل ۱۳۹۰، بهبود کیفیت نان و کاهش ضایعات آن. ابداع بهبود دهنده های آرد، استفاده از فناوری بهبود دهنده های آرد و نان.

پژوهشگران و فناوران برتر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

اصلاح و معرفی برنج پرمحصول کیفی رقم شیروودی که ۶ سال متوالی (از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵) رکوددار بیشترین عملکرد در اراضی شالیزاری کشور می باشد. در راستای امنیت غذایی و خودکفایی در محصولات اساسی و استراتژیک از جمله برنج، به نژادی، اصلاح و معرفی ارقام پرمحصول که از کیفیت و بازارپسندی مطلوبی نیز برخوردار باشند، از اولویت های بخش تحقیقاتی کشور است. خصوصیات برنج رقم شیروودی عبارتند از کیفیت مطلوب پخت، مقاومت در برابر بیماری بلاست و شیت بلایت، تحمل نسبت به آفت کرم ساقه‌خوار و برگ‌خوار و پایداری عملکرد بالا (میانگین عملکرد شش سال اخیر نزدیک به ۱۳ تن در هکتار شلتوک در شرایط زارعین). شایان ذکر است که در شش سال اخیر تمامی نمونه های ملی تولید کننده برنج در کشور، با برنج رقم شیروودی رکورد تولید را از آن خود کردند. از دیگر فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی نام‌برده عبارتند از مشارکت در اصلاح و معرفی ۸ رقم برنج پرمحصول بعنوان مجری؛ چاپ ۵۱ مقاله علمی پژوهشی در مجلات معتبر داخل کشور، ۵ مقاله ISI، ۴۹ مقاله در همایش‌ها و کنفرانس های معتبر داخلی و خارجی؛ ترجمه یک عنوان کتاب و انتشار بیش از ۷۰ فقره گزارش نهایی بعنوان مجری و کسب عنوان پژوهشگر برتر استان مازندران در سال ۹۱

نام و نام خانوادگی:

علی محدثی

مرتبه علمی: محقق برنج

رشته تحصیلی: زراعت

بالاترین مدرک تحصیلی: فوق لیسانس

دانشگاه محل اخذ مدرک: دانشگاه آزاد

اسلامی واحد کرج

محل خدمت: معاونت تحقیقات برنج

مازندران، رییس ایستگاه

تحقیقات برنج چپرسر تنکابن

پژوهشگران و فناوران برتر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

- طراحی و ساخت ماشین خودگردان برداشت و ش پنبه
- طراحی و ساخت ماشین خودگردان برداشت غوزه پنبه
- طراحی و ساخت شیکر برداشت میوه با قابلیت تغییر فرکانس، کورس و نوع حرکت
- طراحی و ساخت موزع مناسب برای کشت بذر خیس‌انده شده هندوانه
- طراحی و ساخت غربال سن گیر مخزن کمباین غلات
- طراحی و ساخت سیستم کاهنده pH آب آبیاری
- طراحی و ساخت ماشین برداشت گل زعفران
- طراحی و ساخت سیستم کشنده کمباین و ش چین پنبه مدل پاماک
- ارزیابی فنی انواع ماشین های وارداتی برداشت پنبه

نام و نام خانوادگی: عباس مهدی نیا

مرتبه علمی: مربی پژوهشی

رشته تحصیلی: مکانیک ماشینهای
کشاورزی

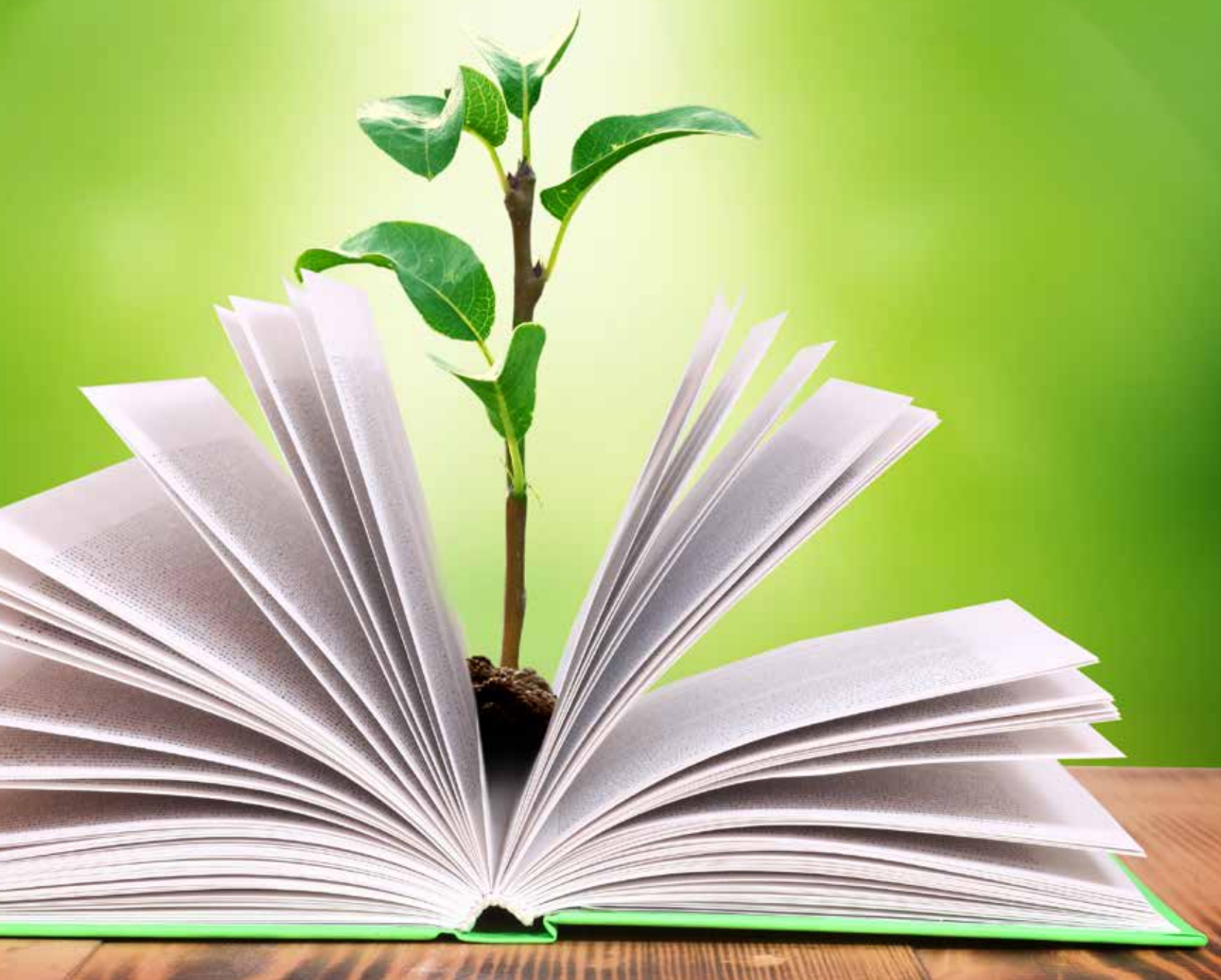
بالاترین مدرک تحصیلی: کارشناسی ارشد

دانشگاه محل اخذ مدرک: دانشگاه تهران

محل خدمت: مرکز تحقیقات کشاورزی و

منابع طبیعی خراسان رضوی

شرکت دانش بنیان برتر

شرکت دانش بنیان برتر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

استفاده از دانش فنی روز دنیا و علی الخصوص ایتالیا در تولید پایه های رویشی
بومی سازی دانش فنی در داخل کشور
استفاده از فارغ التحصیلان رشته های کشاورزی
استفاده از ژرم پلاسما های اصیل و عاری از ویروس از باغات مادری کشور ایتالیا
تمرکز تولید با توجه به نیاز بازار
ایجاد و فعال سازی بخش تحقیق و توسعه با توجه به نیاز و اقلیم کشور
بهره گیری از کلیه اصول علمی و فنی در کار تولید
مشاوره علمی قبل از فروش
خدمات پس از فروش
برنامه ریزی برای واردات ارقام سالم در رده بیسیک از ایتالیا جهت تولید "نهال شناسنامه
دار"

عنوان شرکت:

شرکت زیست فناوری ایتا صدرا

نام مدیر عامل: سعید سهیلی نیا

استان محل استقرار: استان فارس

ایده محوری شرکت : تولید پایه های

کشت بافتی عاری از ویروس

حوزه فعالیت: بیو تکنولوژی

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

شرکت صنایع زیست فناوری کارا در سال ۱۳۸۴ با هدف تجاری سازی تولید کود بیولوژیک موضوع اختراع "تکنولوژی تولید کود بیولوژیک از منبع باکتری ازتوباکتر ایرانی" که در سال ۱۳۸۲ به ثبت رسیده بود، بعد از اخذ مصوبه کمیته گسترش صنعت، سازمان گسترش و نوسازی صنایع با مشارکت ۴۰ درصدی شرکت لیدکو (وابسته به سازمان گسترش) تاسیس شد. کارخانه و خط تولید فرمنتیشن با ظرفیت ۱۲۰۰۰ لیتر که تماماً توسط متخصصین داخلی طراحی و ساخته شده، با عنوان طرح ویژه وزارت صنایع در ابتدای سال ۱۳۸۸ توسط وزیر وقت صنایع افتتاح شد. در آذر ماه سال ۱۳۹۲ این شرکت توسط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به عنوان شرکت دانش بنیان شناخته شد. در سال ۱۳۹۱ محصول این شرکت موفق به دریافت گواهی عدم منع مصرف از وزارت جهاد کشاورزی شد. در سال ۱۳۹۳ محصولات شرکت موفق به دریافت گواهی تطبیق محتوا و در سال ۱۳۹۴ نیز کودهای زیستی این شرکت موفق به اخذ گواهی ثبت از اداره ثبت مواد کودی موسسه تحقیقات خاک و آب شد. این شرکت بعد از ارتقا محصولات خود در سال ۱۳۹۰ موفق به صادرات ۵۰۰۰ بسته کود بیولوژیک نیتروکارا به کشور زیمبابوه شد. در سال ۱۳۹۱ این شرکت، براساس استانداردهای وزارت کشاورزی آمریکا (USDA/NOP)، وزارت کشاورزی ژاپن (JAS) و اتحادیه اروپا (EU) موفق به اخذ گواهی نهاده ارگانیک از شرکت CERES آلمان شد. در همان سال ۴۵۰۰۰ بطری از محصول نیتروکارا طلایی به کشور ساحل عاج شد. بعد از اثبات اثربخشی این محصول در سال ۱۳۹۳ و براساس سفارش طرف تجاری شرکت میزان ۳۰۰ هزار بطری نیتروکارا طلایی به ساحل عاج صادر شد. از زمان تاسیس این شرکت تا کنون توسط بخش تحقیق و توسعه شرکت تعداد ۶ محصول کود زیستی جدید به مرحله تولید رسیده و همچنین بعد از انجام تحقیقات لازم ۴ محصول زیست مهارگر نیز به مرحله تولید پایلوت رسیده است. شایان ذکر است که شرکت صنایع زیست فناوری کارا در سال ۱۳۸۸ به عنوان طرح برتر در حوزه صنایع پیشرفته توسط وزارت صنعت و معدن شناخته شد توسط وزیر وقت صنعت و معدن افتتاح گردید. از افتخارات دیگر این شرکت انتخاب طرح تولیدی این شرکت به عنوان طرح منتخب در بخش شکوفایی در سال ۱۳۸۹ در اولین جشنواره نوآوری و شکوفایی می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۱ به عنوان کارآفرین برتر و در سال ۱۳۹۴ به عنوان کارآفرین برتر در حوزه زیست فناوری برگزیده شده است.

شرکت دانش بنیان برتر

عنوان شرکت: صنایع زیست فناوری کارا
نام مدیر عامل: سیامک علیزاده
استان محل استقرار: تهران
ایده محوری شرکت : فرآورده‌های بیوتکنولوژی، به عنوان حاصلخیزکننده‌های طبیعی خاک و سموم بیولوژیک
حوزه فعالیت: خاک و آب

شرکت دانش بنیان برتر

فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی:

با توجه به اهمیت و نقش تولیدات داخلی در افزایش درآمد ملی و توسعه کشور عزیزمان ایران و همچنین افزایش کیفیت محصولات و صادرات غیر نفتی در راستای نیل به خودکفایی در زمینه تولید انواع بذر اصلاح شده لوبیا، شرکت نگین بذر به عنوان شرکتی دانش بنیان در سال ۱۳۸۹ تاسیس و فعالیت خود را با هدف کوشش در ازدیاد کشت، بهبود کیفیت و تولید انواع بذور اصلاح شده لوبیا در طبقات مادری و گواهی شده و توزیع سراسری آن، ارائه خدمات مشاوره ای، فنی و تخصصی در زمینه محصول یاد شده به منظور افزایش تولید داخلی در سال ۱۳۹۰ در شهرستان خمین، استان مرکزی آغاز نمود. این شرکت با شناسایی و بررسی مستمر ارقام جدید لوبیا و انتخاب ارقام ثبت شده توسط موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر و نهال کشور در اقلیم‌های مختلف، بذر مناسب را به کشاورزان معرفی می‌نماید. شاهد این ادعا اخذ لوح تقدیر و تندیس همایش کشوری کشاورزی، دامپروری، و صنایع وابسته و همچنین حضور در جشنواره نشان حمایت ملی در ۱۳۹۱ می‌باشد. ماموریت شرکت نگین بذر با اتکاء به ذات لایزال الهی و به پشتوانه کارکنان متعهد و دانش پژوه و توانمندی‌های روز افزون تولیدی و تحقیقاتی خود ارائه راهکارهای صحیح کاربردی و فنی، حفظ شرایط رقابتی در کشور و منطقه، توجه ویژه به درخواست و نیازهای زارعین منطبق با آخرین استانداردهای بذری مرتبط و مناسب ترین فن آوریها، نوآوریها و دستاوردهای علمی روز ایران و جهان همواره در شرکت برقرار خواهد بود. برخی اهداف مهم شرکت عبارتند از:

ارتقاء روز افزون سطح کیفی محصولات و خدمات ویژه به متقاضیان بذر.
بهبود مداوم و مستمر فرآیند های سیستم مدیریت کیفیت و کمیت متناسب با نیاز بذر داخل و خارج

عنوان شرکت: نگین بذر پارس
نام مدیر عامل: ملیحه کوچکی
استان محل استقرار: مرکزی
ایده محوری شرکت:
تولید بذر لوبیا
حوزه فعالیت: بذر و نهال

شرکت دانش بنیان برتر

افزایش تنوع تولیدات به منظور پاسخگویی به نیازهای روز افزون زارعین و متقاضیان .
ارتقاء سطح آگاهی و دانش تولید کنندگان بخش کشاورزی در زمینه زراعت لوبیا .
پاسخگویی دائم به نیازها و سئوالات مرتبط با محصول هدف .
کمک به تحقیقات راهبردی جهت دسترسی به فن آوریهای نوین کشت و زرع با حداقل نهاده ها
تولید و فرآوری بذر اصلاح شده لوبیا به هر مقدار که مورد نیاز معاونت زراعت باشد
در صورت لزوم و تایید مراجع ذیصلاح واردات و صادرات بذر

برترین های شرکت مادر تخصصی

بازرگانی دولتی ایران

علی قنبری

معاون وزیر، رئیس هیات مدیره
و مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی

شاخص های انتخاب:

- خرید ۱۱/۵ میلیون تن گندم تولید داخلی و پرداخت بیش از ۱۴۷ هزار میلیارد ریال بهای گندم به کشاورزان
- خرید بیش از ۲۰۰ هزار تن انواع دانه های روغنی کلزا، سویا، آفتابگردان و گلرنگ در سراسر کشور
- تامین و تنظیم مناسب بازار کالاهای اساسی کشور

برترین های شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

حسن عباسی معروفان

عضو هیات مدیره و معاون بازرگانی داخلی شرکت بازرگانی
دولتی ایران

شاخص‌های انتخاب:

- مدیریت عالی خرید تضمینی ۱۱/۵ تن گندم در سالجاری
- مدیریت عالی خرید تضمینی دانه‌های روغنی
- مدیریت تامین و توزیع بازار کالاهای اساسی شرکت

سیاوش حسین پور

مدیرعامل شرکت غله و خدمات بازرگانی منطقه ۴ (استان خوزستان)

شاخص‌های انتخاب:

- کسب رتبه نخست خرید تضمینی گندم با خرید ۱/۴ میلیون تن در سالجاری
- کسب رتبه نخست خرید دانه روغنی کلزا در کشور

حمید رضا علی محمدی

مدیرکل شرکت غله و خدمات بازرگانی استان گلستان

شاخص های انتخاب:

- خرید یک میلیون ۳۶۴ هزار تن گندم تولید داخلی و کسب رتبه دوم خرید در کشور
- کسب رتبه نخست خرید دانه روغنی سویا و رتبه دوم خرید دانه روغنی کلزا در کشور

جمال صالحی

مدیرکل شرکت غله و خدمات بازرگانی استان کردستان

شاخص های انتخاب:

- خرید تضمینی بیش از ۸۶۰ هزار تن گندم از کشاورزان به قیمت تضمینی و کسب رتبه چهارم کشوری

معرفی کتاب

دکتر محمد خواجه حسینی

دکتر علیرضا کوچکی

فیلسوفان بر این باورند که همیشه عصر بحران‌ها عصر پیدایش تئوری‌های جدید بوده است. بدین‌سان بحران آبی در کشور ما ارائه تئوری‌های جدید برای ادامه راه دشوار کشاورزی در کشورمان را می‌طلبد. آقایان دکتر علیرضا کوچکی و دکتر محمد خواجه حسینی از اعضای هیأت علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد با درک عمیق این بحران از سه سال پیش در پی یافتن مانیفستی برای بخش کشاورزی کشور بوده و با گردآوری بیست و یک تن فرهیخته و دردمند مرکب از نسل‌های باتجربه و نیز بکارگیری جوانان مستعد امروز از دانشگاه و مراکز پژوهشی کشور به تدوین و تألیف کتاب حاضر به صورت تک نگاشت برآمدند و انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد که همواره پیش‌تاز نشر کتب زیست محیطی و کشاورزی پایدار در ایران بوده است، انتشار آن را به‌عهده گرفت. کتاب با کنکاشی از وضعیت اقلیم ایران که خشکی جزء لاینفک آن است آغاز می‌شود و به کم بارانی کشور ما می‌پردازد و از ناهمگونی زمانی بارش آن، دست مایه اندکی که نیاکان ما با درک اندک بودنش، فناوری‌های متنوعی از جمله سیستم‌های مدرانه دیم و دیم‌کاری و قنات را برای استفاده مؤثر از آن در طول تاریخ کشاورزی پر بار

معرفی اجمالی کتاب «زراعت کم آب در ایران: راهبردها و کاربردها»

ایران و سازگاری های آنها به شرایط کم آبی نیز در این کتاب مورد توجه قرار گرفته است که هم به تهیه مواد اولیه برای بخش دارویی و پزشکی مدرن کشور کمک کند و هم در طب سنتی که امروزه به برکت سابقه تاریخی آن که به نوابغی چون ابوعلی سینا می‌رسد در خدمت سلامت جامعه قرار گیرد. پایان بخش کتاب توسط یکی از هموطنان ایرانی ما که در خارج از کشور سال‌های طولانی مشغول تدریس و تحقیق می‌باشد به زبان انگلیسی در خصوص استفاده مؤثر و درست از کودهای شیمیایی در شرایط کم آبی به رشته تحریر درآمده است که شاید سرآغاز راهی باشد که ما تولیدات علمی کشورمان را به زبان های زنده دنیا نوشته و در صحنه بین المللی در معرض دید دانشمندان سایر کشورهای جهان قرار دهیم.

امید است که کار جمعی ما الگویی برای نسل جدید در همکاری و همیاری و احساس مسئولیت بیشتر در قبال مشکلات اجتماعی کشورمان باشد و این قدم اندک مقبول درگاه حق افتد. امید که چنین باد.

خود ابداع نمودند. با این پیشینه تاریخی، کتاب سپس به وضع فعلی آب و ترسیم آینده آن در کشاورزی و استفاده از آب‌های غیر متعارف به عنوان ضرورتی بنیادین برای ادامه کشاورزی در کشورمان می‌پردازد و پیامدهای تغییر اقلیم را بر بوم‌نظام‌های زراعی مورد توجه قرار داده و مدلسازی تولید را در شرایط کم آبی به عنوان ابزاری برای پیش‌بینی آینده و لزوم اتخاذ راه‌کارهایی برای حل مشکلات پیش روی ارائه می‌دهد. در بخش بعدی نگاهی به تکامل گیاهان در این نقطه از جهان و سازگاری‌های مورفولوژیکی، آناتومیک، فیزیولوژیکی و نهایتاً ژنتیکی به گرما و خشکی کشور ما درس‌های عبرت‌انگیزی را برای بهره‌گیری از آن در کشاورزی در پیش روی ما قرار می‌دهد. نگاهی که می‌تواند در صورت عملی شدن آن پایداری زیستن ما در این نقطه کم آب از جهان را البته با جمعیتی محدود تضمین نماید. در ادامه جنبه‌های فیزیولوژیکی کم آبیاری در گیاهان زراعی مورد موشکافی قرار گرفته است. سپس کتاب بر ضرورت طراحی یک الگوی کشت مبتنی بر کم آبی می‌پردازد و مبانی این امر را با بهره‌گیری از تجربیات جهانی مورد امعان نظر قرار می‌دهد. در ادامه کشت پاییزه و کشت نشائی از جمله راهکارهای فنی و علمی برای صرفه جویی در مصرف آب در کشاورزی ارائه گردیده است. استراتژی‌هایی که می‌تواند کشاورزان را قادر سازد که با مصرف آب به مراتب کمتر، غذای بیشتری تولید و بر سر سفره ما بیاورند. توجه به پتانسیل عظیم نهفته در گیاهان دارویی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی